

สภาพทั่วไปของเขตบางกะปิ

ประวัติและวิวัฒนาการของเขตบางกะปิ

ก. ประวัติเขตบางกะปิ เขตบางกะปิเป็นเขตเก่าแก่มากรวมหนึ่งของกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่แถบชานเมือง เดิมเป็นป่าทึบ เมื่อราว พ.ศ. 2386 คือประมาณ 100 ปีเศษมาแล้วในสมัย สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ได้เป็นแม่ทัพยกไปปราบ กบฏที่นครจำปาศักดิ์และเมืองหลวงพระบางกับเจ้าเมืองอื่น ๆ ฝ่ายตะวันออกได้รับชัยชนะข้ากกลับมา ได้กวาดต้อนครอบครัวหัวเมืองรายทางติดตามมาด้วย และได้พำนักอยู่ ณ ย่านคลองกุ่มในปัจจุบัน ต่อมาได้มีผู้อพยพมาทำมาหากินเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ทางราชการจึงได้ตั้งเป็นอำเภอชื่อว่า "อำเภอบางกะปิ" ตั้งอยู่ที่ตำบลหัวหมาก ตรงข้ามวัดเทพศิลา ต่อมา มหาอำมาตย์พระยาเพชรปราณี สุมหนครบาลสมัยที่บรรดาศักดิ์เป็นหลวงนานาฉิม เจ้ากรมอำเภอเห็นว่าที่ตั้งที่ว่าการอำเภอไม่เหมาะสมกับท้องถิ่นจึงสั่งให้ย้ายที่ตั้งที่ว่าการอำเภอไปตามแนวคลองแล่นแลบทางทิศตะวันออกของที่ตั้งเดิม คือบริเวณที่ตั้งของสำนักงานเขตบางกะปิในปัจจุบัน ส่วนชื่ออำเภอที่เรียกกันว่า "บางกะปิ" นั้นเป็นชื่อที่ทางราชการตั้งขึ้น ซึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่า เพราะท้องที่นี้อุดมสมบูรณ์ด้วย กุ้ง เล็ก ๆ มากมาย ซึ่งประชาชนนิยมนำมาทำเป็นกะปิกันมาก จึงตั้งชื่อว่าอำเภอ "บางกะปิ" หรือ อาจสันนิษฐานได้ว่ามาจากคำว่า "บางกะปิ" ซึ่งหมายถึงท้องที่มีสิ่งขุกขุม เพราะแต่เดิมเป็น ป่าทึบและเมื่อนำมาประมวลกับสัญลักษณ์ของเขตบางกะปิที่ไฮดรามาเนียนเป็นเครื่องหมายก็น่าจะ เป็นได้เช่นกัน (งานปกครองเขตบางกะปิ เอกสารบรรยาย)

ข. วิวัฒนาการเขตบางกะปิ เขตบางกะปิเดิมเป็นทุ่งนา ไร่ร้างมีประชาชนอยู่น้อยคน กระทั่งมีการตัดถนนลาดพร้าวเมื่อราวปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 พ.ศ. 2487 เพราะขณะนั้น กรุงเทพฯ ถูกทิ้งระเบิดจากฝ่ายสัมพันธมิตรรัฐบาลจึงตัดถนนสายนี้เพื่อให้ราษฎรอพยพครอบครัวไป หลบภัย ในราว พ.ศ. 2497 ได้มีการลาดยางถนนสายนี้ พร้อมกับมีไฟฟ้าตามมาและรัฐบาลได้สร้าง ที่ทำการเขตบางกะปิและบ้านพักข้าราชการเสียใหม่ หลังจากนั้นไม่นานก็มีรถยนต์โดยสารและรถ สิ้นค้าเดินไประหว่างบริเวณที่ทำการเขตบางกะปิกับกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2499 ได้มีการสร้าง ถนนสุขุมวิท 1 ไปจดถนนรามอินทรา แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2500 ต่อมาในปี พ.ศ.

2509 ได้มีงานแสดงสินค้านานาชาติแห่งเอเชียครั้งที่ 1 และมีการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 5 ซึ่งได้มีการลาดยางและโอนให้กรมทางหลวง ขณะเดียวกันก็ได้มีการปรับปรุงถนนพระโขนง-คลองตัน-บางกะปิ เพื่อรองรับงานดังกล่าวและยังเป็นการขยายการจราจรออกสู่ย่านเมืองเพื่อเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าจากคลองเตยสู่ถนนพหลโยธิน ทางถนนลาดพร้าวและสุขยาภิบาล 1 ด้วยสำหรับถนนสุขยาภิบาล 2 สร้างเมื่อ พ.ศ. 2500 ไปเชื่อมกับเขตมีนบุรีแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2504 มีความยาวประมาณ 5 ก.ม. หลังจากมีการตัดถนนสายต่าง ๆ และไฟฟ้าไปถึง เขตบางกะปิเริ่มมีประชาชนอพยพมาอยู่อาศัยหนาแน่นขึ้นโดยรอบ ๆ เขตบางกะปิและสองฟากถนนลาดพร้าวก่อน (มณูญ วลัยเพชร ; 2517 : 42)

สภาพทางกายภาพ

ก. ที่ตั้งและการแบ่งเขตการปกครอง เขตบางกะปิตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงเทพฯ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (แผนที่ 4.1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	เขตบางเขน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	เขตพระโขนง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	เขตมีนบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	เขตบางเขนและเขตห้วยขวาง

เขตบางกะปิมีพื้นที่ประมาณ 149.283 กม.² แบ่งการปกครองออกเป็น 8 แขวง

82 หมู่บ้าน ดังนี้

แขวงหัวหมาก	อยู่ในเขตเทศบาลเดิมไม่แยกออกเป็นหมู่บ้าน	พื้นที่ประมาณ	15.63 ตารางกิโลเมตร
แขวงลาดพร้าว	ประกอบด้วย	14 หมู่บ้าน	" 16.60 "
แขวงวังทองหลาง	"	13 หมู่บ้าน	" 21.38 "
แขวงคลองจั่น	"	10 หมู่บ้าน	" 13.68 "
แขวงสะพานสูง	"	11 หมู่บ้าน	" 16.68 "
แขวงคลองกุ่ม	"	13 หมู่บ้าน	" 28.69 "
แขวงคันนายาว	"	11 หมู่บ้าน	" 20.52 "
แขวงจรเข้บัว	"	10 หมู่บ้าน	" 16.10 "

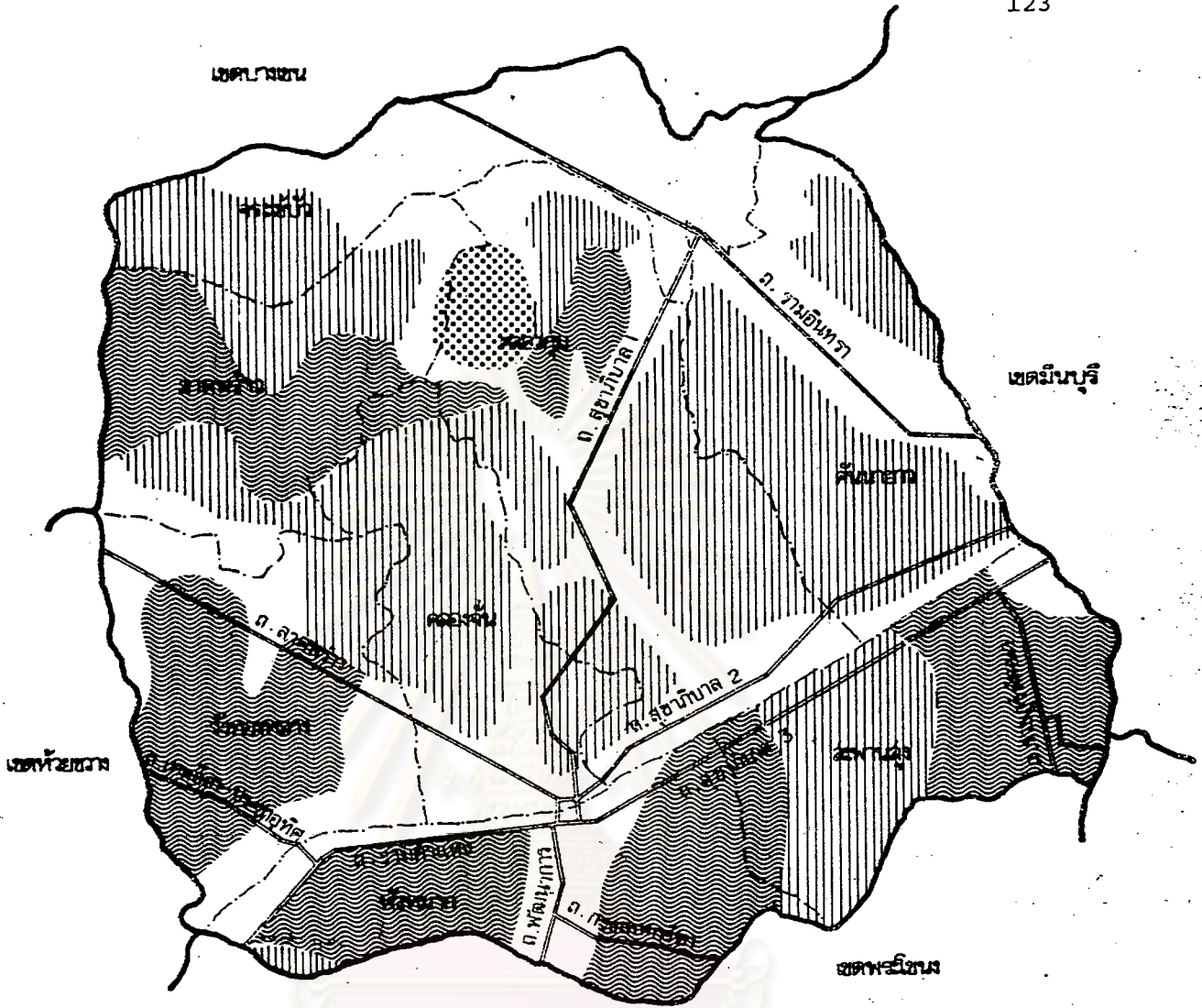
ข. ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของเขตบางกะปิเช่นเดียวกับเขตอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานครคือเป็นที่ราบประกอบด้วยคูคลองน้อยใหญ่เป็นจำนวนมาก (แผนที่ 4.2) ทั้งคูคลองที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ มีน้ำไหลตลอดปีและคูคลองที่ตื้นเขินรวมกันประมาณ 34 คลอง เป็นคลองขนาดใหญ่ที่มีความกว้างมากกว่า 10 เมตร 5 คลองคือ คลองแสนแสบ คลองรังสิต คลองลาดพร้าว คลองบางชัน และคลองห้วยหมาก คลองทั้ง 5 นี้เป็นทางระบายน้ำตามธรรมชาติที่สำคัญของเขตบางกะปิ สำหรับระดับพื้นดินของเขตบางกะปิเมื่อเทียบกับเขตอื่น ๆ แล้วเขตบางกะปิมีระดับพื้นดินค่อนข้างต่ำกว่าเขตอื่น ๆ โดยมีระดับพื้นดินสูงสุดประมาณ 1.50 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลางบริเวณทางตอนเหนือของเขต ส่วนบริเวณมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นบริเวณที่มีระดับพื้นที่ต่ำที่สุดของเขตคือประมาณ .02 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลางเท่านั้น (แผนที่ 4.3) จากลักษณะภูมิประเทศที่มีระดับต่ำมากนี้ทำให้เขตบางกะปิมีปัญหาที่ท่วมเลื่อม โดยเฉพาะบริเวณมหาวิทยาลัยรามคำแหงแขวงห้วยหมากมีปัญหารุนแรงกว่าบริเวณอื่น

ค. ลักษณะทางธรณีวิทยา

ลักษณะดิน ลักษณะดินของเขตบางกะปิเป็นดินเหนียวการระบายน้ำเลว เหมาะสำหรับการทำนาข้าว โดยบริเวณที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการทำนาข้าว ได้แก่ พื้นที่ แขวงลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง แขวงห้วยหมาก และแขวงสะพานสูง ส่วนบริเวณอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการทำนาข้าว (แผนที่ 4.4)

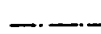

ระดับน้ำใต้ดิน เขตบางกะปิเป็นเขตที่มีการลดลงของระดับน้ำใต้ดินสูงสุดเมื่อเทียบกับกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมีการนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ในปริมาณสูง โดยเฉพาะตามหมู่บ้าน สัตสรรต่าง ๆ โดยเฉลี่ยแล้วระดับน้ำใต้ดินลดลง ประมาณ 3-4 เมตร/ปี ปัจจุบันระดับน้ำใต้ดินลึกประมาณ 40 เมตร จากผิวดินโดยบริเวณ ซอยโชคชัย 4 ถนนลาดพร้าวเป็นบริเวณที่มีระดับน้ำใต้ดินลึกที่สุดคือลึกประมาณ 54 เมตรจากผิวดิน (แผนที่ 4.5) (ดร.วชิ รามณรงค์ 2525 : 125)

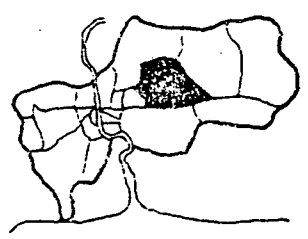
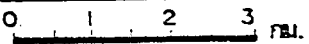
การทรุดตัวของผิวดิน เขตบางกะปิเป็นเขตที่มีการทรุดตัวของพื้นดินทุกบริเวณของเขต โดยมีระดับการทรุดตัวมากกว่า 10 ซม./ปี ทางด้านตะวันตกของเขต ตั้งแต่แนวถนนลูขากีบาล 1 เป็นต้นไป และมีระดับการทรุดตัวประมาณ 5-10 ซม./ปี ทางด้านตะวันออกของเขต (แผนที่ 4.6)

- ดินที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง สำหรับการปลูกข้าว
- ดินที่มีความเหมาะสมอย่างดี สำหรับการปลูกข้าว
- ดินที่มีความเหมาะสม สำหรับการปลูกข้าว

- เส้นแบ่งเขตอำเภอ (เขต)
- เส้นแบ่งเขตตำบล (แขวง)
- ถนน

<p>การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย เขตบางกะปิ</p>		
แสดง	ฉมรณะดิน	
มาตราส่วน	1 : 100,000	
		<p>แผนที่ 4.4</p>

ง. การใช้ที่ดิน

1. โครงสร้างการใช้ที่ดิน

โครงสร้างการใช้ที่ดินของเขตบางกะปิในปี พ.ศ. 2517 และ 2524 ต่างกันเล็กน้อย โดยในปี พ.ศ. 2517 เขตบางกะปิมีพื้นที่สาธารณูปโภค สาธารณูปการและถนน ในสัดส่วนสูงสุดคือประมาณร้อยละ 38.73 ของการใช้ที่ดินประเภทเมืองทั้งหมด หรือประมาณ 2,506.86 ไร่ ประเภทการใช้ที่ดินที่มีสัดส่วนรองลงมาคือ การใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัยประมาณร้อยละ 32.60 การใช้ที่ดินสำหรับสถาบันศึกษา อุตสาหกรรมคสังสินค้า สถานที่พักผ่อนหย่อนใจตามลำดับ แต่พอถึงปี พ.ศ. 2524 การใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัยเป็นประเภทการใช้ที่ดินที่มีพื้นที่มากที่สุด คือประมาณ 6,770.57 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 48.52 ของพื้นที่เมืองทั้งหมด รองลงมาคือการใช้ที่ดินสำหรับสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และถนน สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อุตสาหกรรมคสังสินค้า ตามลำดับ (ตาราง 4.1 และ 4.2)

โครงสร้างการใช้ที่ดินดังกล่าวเมื่อเปรียบเทียบกับกรุงเทพมหานคร หรือเมืองอื่น ๆ ที่ได้ศึกษาในบทที่ 3 จะเห็นว่าเขตบางกะปิต่างจากเมืองอื่น ๆ เนื่องจากมีพื้นที่สาธารณูปโภค สาธารณูปการและถนนในสัดส่วนสูงมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเขตบางกะปิเป็นเขตที่มีการตัดสร้างที่ดินมาก ทำให้มีการตัดถนนเป็นลวด ๆ พื้นที่ถนนจึงมีสัดส่วนสูงมาก และถนนดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นถนนสภาพใหม่ตัดตัดไปในที่ตัดสร้างซึ่งเป็นที่ว่างเปล่าอย่างไม่ได้ใช้ประโยชน์ ดังนั้น ถึงแม้เขตบางกะปิจะมีสัดส่วนพื้นที่สาธารณูปโภคฯ สูงแต่ยังคงมีปัญหาการขาดถนนสำหรับการสัญจร ซึ่งจะได้ศึกษาต่อไป

ในระดับแขวง พบว่าแต่ละแขวงมีโครงสร้างการใช้ที่ดินประเภทเมืองใกล้เคียงกัน โดยในปี พ.ศ. 2517 จะมีสัดส่วนการใช้ที่ดินด้านสาธารณูปโภคฯ ในสัดส่วนสูงกว่าการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ ยกเว้นแขวงศันนายาว แขวงหัวหมาก และแขวงสะพานสูง โดยแขวงศันนายาวมีสัดส่วนการใช้ที่ดินด้านอุตสาหกรรมและคสังสินค้าสูงสุด เนื่องจากส่วนหนึ่งของนิคมอุตสาหกรรมบางซันอยู่ในแขวงศันนายาว สำหรับแขวงหัวหมากการใช้ที่ดินด้านการอยู่อาศัย สถาบันศึกษา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนแขวงสะพานสูงมีการใช้ที่ดินหลัก 2 ประเภทเท่านั้น คือการใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัย และสาธารณูปโภค ในปี พ.ศ. 2524 การใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัยมีสัดส่วนสูงสุดในเกือบทุกแขวง ยกเว้นแขวงคลองสำโรง ที่พื้นที่สาธารณูปโภค สาธารณูปการและถนนยังคงมีสัดส่วนการใช้ที่ดินสูงกว่าการใช้ที่ดินประเภทอื่น ประเภทการใช้

ที่ดินมีสัดส่วนรองลงมาจากที่อยู่อาศัย คือการใช้ที่ดินด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และถนน ลาดานที่พิกม่อนหย่อนใจ จากการศึกษาจะเห็นว่าในระยะหลังการใช้ที่ดินด้านสาธารณูปโภค มีสัดส่วนลดลงก็เนื่องจากในระยะหลังการก่อสร้างที่ดินมีน้อย ส่วนใหญ่การขยายตัวการใช้ที่ดินจะเป็น การก่อสร้างบ้านจัดสรร และก่อสร้างอาคารพักอาศัยและอื่น ๆ ในพื้นที่ที่มีการจัดสรรที่ดินมาก่อน แล้ว ดังนั้นสัดส่วนการใช้ที่ดินด้านสาธารณูปโภคจึงเพิ่มขึ้นน้อยกว่าการใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัย

ในการศึกษาโครงสร้างการใช้ที่ดินดังกล่าวอาจสรุปได้ว่าการใช้ที่ดิน ด้าน การอยู่อาศัยมีบทบาทสำคัญที่สุด การใช้ที่ดินด้านพาณิชยกรรม อุตสาหกรรมและอื่น ๆ มีบทบาทและ มีสัดส่วนน้อยมาก ส่วนการใช้ที่ดินด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ อาจจะสามารถถือว่าเป็นองค์ ประกอบของการใช้ที่ดินหลักด้านที่อยู่อาศัย อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และอื่น ๆ มากกว่า

2. สภาพการใช้ที่ดิน

การศึกษาสภาพการใช้ที่ดินของเขตบางกะปิจะศึกษาใน 2 ช่วงเวลา คือ ปี พ.ศ. 2517 และ ปี พ.ศ. 2524 โดยข้อมูลปี พ.ศ. 2517 เป็นข้อมูลจากการแปลภาพถ่าย ทางอากาศ และข้อมูลปี 2524 เป็นข้อมูลจากการสำรวจของกองผังเมือง กรุงเทพมหานคร

สภาพการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2517 จากแผนที่แสดงการใช้ที่ดิน พ.ศ. 2517 และตารางที่ 4.3 แสดงการใช้ที่ดินของเขตบางกะปิ ปี พ.ศ. 2517 อาจชี้ให้เห็นถึงสภาพการ ใช้ที่ดินของเขตบางกะปิ ดังนี้

การใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัย ในปี พ.ศ. 2517 นี้ เขตบางกะปิมีการใช้ ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัย ประมาณ 2,109.75 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 2.26 ของพื้นที่เขต บางกะปิทั้งหมด ในยุคนี้อาคารจัดสรรกำลังเริ่มเฟื่องฟูยุคแรก เขตบางกะปิก็เช่นเดียวกัน พื้นที่ อยู่อาศัยส่วนใหญ่อยู่ในลักษณะของบ้านจัดสรรซึ่งจะสังเกตได้ว่าพื้นที่อยู่อาศัยจะอยู่เป็นกลุ่มก้อน (ตามแผนที่แสดงการใช้ที่ดิน) ส่วนที่อยู่อาศัยทั่วไปก็จะกระจายตัวอยู่ตามสองฟากถนน และ ตามริมคลองบ้างตามลักษณะการตั้งถิ่นฐานสมัยก่อน แยกที่มีพื้นที่อยู่อาศัยมากที่สุดคือแขวงคลองกุ่ม รองลงมาคือแขวงวังทองหลาง และแขวงหัวหมากตามลำดับ

การใช้ที่ดินด้านพาณิชยกรรม เขตบางกะปิมีพื้นที่พาณิชยกรรมน้อยมากคือ ประมาณ 78.81 ไร่เท่านั้น ลักษณะการใช้ที่ดินด้านพาณิชยกรรมในปี พ.ศ. 2517 ส่วนใหญ่เป็น ย่านการค้าและตลาดสด ที่สำคัญได้แก่ ตลาดบางกะปิ ส่วนพาณิชยกรรมอื่น ๆ ได้แก่ ย่านการค้า เล็ก ๆ และตึกแถว 2 ฟากถนนสายสำคัญ เช่น ถนนลาดพร้าว และถนนรามคำแหง ซึ่งเป็นถนน

ถ่ายเก่าแก่ของเขตบางกะปิ แอวงที่มีพื้นที่พาณิชย์กรรมมากที่สุดคือ แอวงคลองจั่น รองลงมาคือ แอวงวังทองกลาง และแอวงหัวหมาก ตามลำดับ

การโยกที่ดินด้านอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2517 เขตบางกะปิมีการโยกที่ดิน สำหรับการอุตสาหกรรมประมาณ 442.5 ไร่ ส่วนใหญ่ คือมากกว่าครึ่งหนึ่งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางซัน ในแอวงคันนายาว นอกนั้นกระจายอยู่ทั่ว ๆ ไปในเขตบางกะปิ เช่น ในแอวงวังทองกลางก็มีโรงงานของบริษัทหลายเหียน ซึ่งเป็นโรงงานขนาดใหญ่มาก โรงงานผลิตยาและอื่น ๆ ส่วนแอวงหัวหมากก็มีโรงงานของบริษัทโอสถสภา โรงงานของบริษัทไทยน้ำทิพย์ โรงเลื่อยและอื่น ๆ สำหรับแอวงอื่น ๆ นอกจากนี้มีมีการโยกที่ดินด้านอุตสาหกรรมน้อยมาก

การโยกที่ดินด้านคสังสินค้า พื้นที่คสังสินค้ามีประมาณ 33.22 ไร่เท่านั้น และส่วนใหญ่จะอยู่ปะปนกับพื้นที่อุตสาหกรรมในแอวงคันนายาว แอวงหัวหมาก และวังทองกลาง

สถาบันศึกษา ในปี พ.ศ. 2517 เขตบางกะปิมีการโยกที่ดินด้านสถาบันศึกษาประมาณ 547.84 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในแอวงหัวหมากซึ่งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยรามคำแหง และแอวงคลองกุ่ม ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ส่วนสถาบันศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษาจะกระจายอยู่ทั่ว ๆ ไป ในพื้นที่เขต และมักจะควบคู่ไปกับวัด แอวงหัวหมากเป็นแอวงที่มีพื้นที่สถาบันศึกษามากที่สุดคือประมาณ 315.74 ไร่ รองลงมาคือแอวงคลองกุ่ม 125.7 ไร่ สำหรับแอวงอื่น ๆ มีพื้นที่สถาบันศึกษาไม่มากนัก

ค่าล่นสถานที่ พื้นที่ค่าล่น สถานที่ มีประมาณ 230.06 ไร่ กระจายอยู่ทั่ว ๆ ไป ในเขตบางกะปิ โดยแต่ละแอวงจะมีพื้นที่ใกล้เคียงกัน ยกเว้นแอวงสะพานสูง และแอวงจรเข้บัว ที่มีพื้นที่ค่าล่น สถานที่น้อยมาก และสองแอวงนี้เป็นแอวงที่มีการขยายตัวการโยกที่ดินหลังแอวงอื่น ๆ ด้วย

สถานที่ราชการ เขตบางกะปิมีพื้นที่สถานที่ราชการน้อยมากคือประมาณ 66.37 ไร่ สถานที่ราชการส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการที่ให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่น เช่น สำนักงานเขต สถานีตำรวจ สำหรับสถานที่ราชการระดับภาค ในเขตบางกะปิ ที่สำคัญมี 2 แห่ง คือ การเคหะแห่งชาติ และ ก.ก.ท.

สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจมีพื้นที่ประมาณ 457 ไร่ ที่สำคัญคือ สนามกีฬาของกรีฑาแห่งประเทศไทย แอวงหัวหมาก และสวนพฤกษชาติ แอวงคลองจั่น และมีสวนสาธารณะของหมู่บ้านบางในแอวงลาดพร้าว

การโยกที่ดินด้านการเกษตร ในปี พ.ศ. 2517 เขตบางกะปิมีพื้นที่เกษตร

ประมาณ 28,497.18 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำนา แอ่งที่มีการทำการเกษตรมากที่สุดคือแอ่งสะพานสูง รองลงมาคือ แอ่งคลองกุ่ม แอ่งจรเข้บัว และแอ่งลาดพร้าว

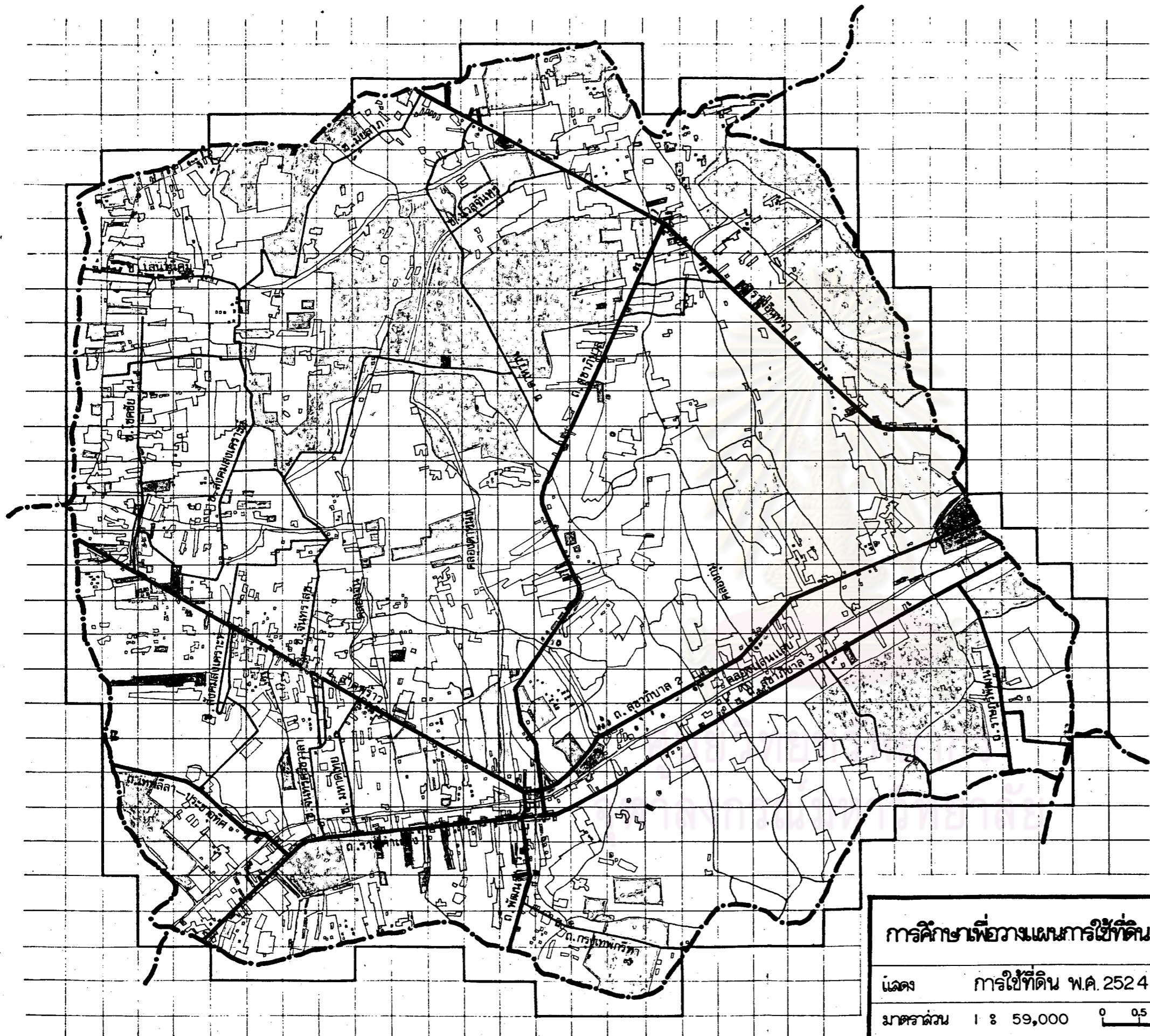
สาธารณูปโภค พื้นที่สาธารณูปโภคได้แก่ ที่ทำการไปรษณีย์ องค์การโทรศัพท์ และที่สำคัญคือถนน แอ่งที่มีพื้นที่สาธารณูปโภคมากที่สุดคือ แอ่งคลองกุ่ม แอ่งคลองสัน และ แอ่งวังทองกลาง ตามลำดับ

ที่ว่าง ที่ว่างในที่นี้หมายถึงที่ที่ปล่อยไว้ว่างไว้ยังไม่มีการใช้ประโยชน์ ซึ่งในปี พ.ศ. 2517 เขตบางกะปิมีพื้นที่ว่างประมาณถึง 58,328.69 ไร่ ส่วนหนึ่งเป็นที่ว่างที่มีการจัดสรรที่ดินเป็นบล็อก ๆ ไว้แล้ว และส่วนหนึ่งเป็นที่ว่างที่เกิดจากการซื้อเพื่อรอราคาขาย แต่ละแอ่งมีพื้นที่ว่างใกล้เคียงกัน ยกเว้นแอ่งสะพานสูงและแอ่งคันนายาว ซึ่งเป็นแอ่งรอบนอกที่มีที่ว่างน้อยกว่าแอ่งอื่น ๆ โดยพื้นที่ที่ยังไม่มีการปลูกสร้างอาคารส่วนใหญ่จะทำการเกษตรกัน

การใช้ที่ดินปี พ.ศ. 2524 จากแผนที่แสดงการใช้ที่ดินปี พ.ศ. 2524 และ ตารางที่ 4.4 แสดงการใช้ที่ดินเขตบางกะปิ พ.ศ. 2524 อาจชี้ให้เห็นถึงสภาพการใช้ที่ดินดังนี้

การใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัย ในปี พ.ศ. 2524 เขตบางกะปิมีการใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัยประมาณ 6,770.57 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 7.26 ของพื้นที่เขตบางกะปิทั้งหมด การใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัยส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของหมู่บ้านจัดสรร เช่นเดียวกับสภาพการใช้ที่ดินปี พ.ศ. 2517 แต่จะมีจำนวนหมู่บ้านเพิ่มขึ้น หรือเป็นการขยายโครงการหมู่บ้านเดิมให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ที่อยู่อาศัยบางส่วนก็ยังคงมีการกระจายตัวอยู่ตามร่องฟากถนนและลำคลองเช่นเดียวกัน แอ่งที่มีการใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัยมากที่สุดในปี พ.ศ. 2524 นี้คือแอ่งคลองกุ่ม รองลงมาคือแอ่งลาดพร้าว แอ่งวังทองกลาง และแอ่งหัวหมาก ตามลำดับ

การใช้ที่ดินด้านพาณิชยกรรม ในปี พ.ศ. 2524 เขตบางกะปิมีพื้นที่พาณิชยกรรมประมาณ 400.33 ไร่ โดยพื้นที่พาณิชยกรรมส่วนใหญ่จะเป็นย่านการค้า ตลาดสด เช่นเดียวกับปี พ.ศ. 2517 แต่จะเพิ่มจำนวนขึ้นและมีห้างสรรพสินค้าเพิ่มขึ้น พื้นที่พาณิชยกรรมจะกระจายไปร่องฟากถนนสายสำคัญ เช่น ถนนลาดพร้าว ถนนรามคำแหง และถนนสุขุมวิท 1 โดยบริเวณที่ถนนสองสายมาพบกันก็จะเป็นย่านการค้าที่สำคัญ นอกจากนี้ก็มีบริเวณย่านหมู่บ้านจัดสรร และหน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นย่านการค้าที่สำคัญ แอ่งที่มีพื้นที่พาณิชยกรรมมากที่สุดคือแอ่งวังทองกลาง ซึ่งมีย่านพาณิชยกรรมที่สำคัญ คือ ย่านสะพาน 2 โชคชัย 4 ตลาดตะวันออก รong

- อยู่อาศัย
- พาณิชยกรรม
- อุตสาหกรรม
- คลังสินค้า
- สถานบันราชการ
- สถานบันการศึกษา
- ศาลากลาง สวนสาธารณะ
- สวนสาธารณะ
- ที่พักผ่อนหย่อนใจ (สวนสาธารณะ, สนามกีฬา, สวนสนุก ฯลฯ)
- เกษตรกรรม
- แม่น้ำ คู คลอง
- ที่ว่าง

ที่มา : กองผังเมือง สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร

- เส้นแนวเขตอำเภอ (เขต)
- ถนน
- คลอง
- คู

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย เขตบางกะปิ		
แสดง	การใช้ที่ดิน พ.ศ. 2524	
มาตราส่วน	1 : 59,000	
		แผนที่ 4.8

ลงมาคือแขวงหัวหมาก ซึ่งมีย่านการค้าที่สำคัญคือย่านการค้าหน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง แขวง คลองสั้น ซึ่งมีย่านพาณิชย์กรรมที่สำคัญคือ ตลาดบางกะปิ ย่านการค้าแฮปปี้แลนด์ ล้วนแขวงอื่น ๆ มีพื้นที่พาณิชย์กรรม ไม่มากนัก

การใช้ที่ดินด้านอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2524 เขตบางกะปิมีการใช้ที่ดิน ด้านอุตสาหกรรม ประมาณ 724.78 ไร่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก กระจายตัวอยู่ทั่ว ๆ ไป แขวงที่มีการใช้ที่ดินด้านอุตสาหกรรมมากกว่าแขวงอื่น ๆ คือแขวงคันนายาว ซึ่งเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมบางชัน แขวงวังทองหลาง และแขวงหัวหมาก สภาพการใช้ที่ดินด้าน อุตสาหกรรมไม่แตกต่างจากปี พ.ศ. 2517 นัก

การใช้ที่ดินด้านคสังสินค้า ในปี พ.ศ. 2524 เขตบางกะปิมีการใช้ที่ดิน ด้านคสังสินค้าประมาณ 111.26 ไร่ โดยกระจายอยู่ทั่ว ๆ ไปในเขตบางกะปิ โดยเฉพาะใน แขวงคันนายาว แขวงวังทองหลาง และแขวงหัวหมาก เช่นเดียวกับการใช้ที่ดินด้านอุตสาหกรรม

สถาบันศึกษา เขตบางกะปิเป็นที่ตั้งของสถาบันศึกษาทุกระดับซึ่งเมื่อรวม พื้นที่การใช้ที่ดินสำหรับสถาบันศึกษาแล้วมีประมาณ 692.99 ไร่ สภาพการใช้ที่ดินสำหรับสถาบัน ศึกษาในปี พ.ศ. 2524 เช่นเดียวกับ ในปี พ.ศ. 2517 โดยมีสถาบันศึกษาเพิ่มขึ้นจากเดิมไม่กี่ แห่ง เช่น วิทยาลัยเทคโนโลยีบางกะปิ ส่วนใหญ่แล้วมีสภาพคงเดิม

ค่าขนส่งถ่าน- เขตบางกะปิมีการใช้ที่ดินสำหรับค่าขนส่งถ่านประมาณ 230.06 ไร่ โดยกระจายอยู่ทั่ว ๆ ไป ในเขตบางกะปิ ค่าขนส่งถ่านของเขตบางกะปิ ได้แก่ วัด มัลลียัต ศาลเจ้า เป็นต้น

สถานที่ราชการ ในปี พ.ศ. 2524 เขตบางกะปิมีพื้นที่สถาบันราชการ ประมาณ 82.23 ไร่ สถานที่ราชการส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการที่ให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่น บริเวณที่ตั้งของหน่วยราชการส่วนใหญ่จะอยู่ย่านที่ตั้งสำนักงานเขตบางกะปิ ซึ่งได้แก่สำนักงาน เขต สถานีตำรวจ ที่ว่าการการเคหะแห่งชาติ

สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ในปี พ.ศ. 2524 เขตบางกะปิมีพื้นที่สำหรับ การพักผ่อนหย่อนใจประมาณ 1,385.37 ไร่ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เป็นของราชการมีสนาม กีฬาของกองการกีฬาแห่งประเทศไทย แขวงหัวหมาก ส่วนพฤษภษาติบริเวณที่ทำการการ เคหะแห่งชาติ นอกนั้นเป็นของเอกชน เช่น สวนสยาม ในแขวงคันนายาว หรือสวนหย่อมตาม หมู่บ้านจัดสรรซึ่งมีมากมายในเขตบางกะปิ

เกษตรกรรม พื้นที่เกษตรกรรมของเขตบางกะปิส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา เช่นเดียวกับปี 2517 ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในแขวงคันนายาว แขวงคลองกุ่ม แขวงสะพานสูงและแขวงลาดพร้าว โดยมีพื้นที่เกษตรกรรมรวมกันประมาณ 15,557.04 ไร่

สาธารณูปโภค สาธารณูปโภคของเขตบางกะปิในปี พ.ศ. 2524 มีพื้นที่รวมกันประมาณ 3,555.01 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ถนน แขวงที่มีพื้นที่สาธารณูปโภคมากที่สุดคือ แขวงคลองกุ่ม รองลงมาคือแขวงคลองจั่น และแขวงลาดพร้าว

ที่ว่าง ในปี พ.ศ. 2524 เขตบางกะปิมีที่ว่างที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ประมาณ 63,789.24 ไร่ หรือร้อยละ 68.37 ของพื้นที่เขต แขวงที่มีพื้นที่ว่างมากที่สุดคือ แขวงคลองกุ่ม รองลงมาคือแขวงวังทองหลาง แขวงหัวหมาก แขวงจรเข้บัว ตามลำดับ

จากการศึกษาสภาพการใช้ที่ดินของเขตบางกะปิทั้งในปี พ.ศ. 2517 และ 2524 พบว่าสภาพการใช้ที่ดินส่วนใหญ่มีสภาพคงเดิม คือการใช้ที่ดินแต่ละประเภทจะกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่เขต แต่จะอยู่ในระยะที่ไม่ห่างจากถนนสายหลักมากนัก โดยเฉพาะถนนลาดพร้าว ถนนรามคำแหง และถนนสุขาภิบาล 1 สำหรับพื้นที่ว่างที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในระยะหลังจะเห็นว่ามีพื้นที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากพื้นที่ที่เคยทำการเกษตรได้หมดสภาพไปไม่สามารถทำการเพาะปลูกได้ซึ่งจะได้ศึกษาต่อไปในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

3. การขยายตัวและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

การขยายตัวการใช้ที่ดินของเขตบางกะปิในระยะเวลา 7 ปี คือจากปี พ.ศ. 2517-2524 มีปริมาณเพิ่มขึ้นประมาณ 7,480.59 ไร่ โดยการใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัยมีพื้นที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดประมาณ 4,660.82 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 62.31 ของพื้นที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด รองลงมาคือการใช้ที่ดินด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (ตารางที่ 4.5) ลักษณะการขยายตัวของการใช้ที่ดินบางประเภท เช่น การใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัยและพาณิชยกรรมส่วนใหญ่จะขยายตัวต่อเนื่องจากของเดิมโดยจะขยายตัวออกไปบริเวณ 2 ฟากถนนในระยะที่สีจากถนนเข้าไป เนื่องจากบริเวณถนนมีการใช้ที่ดินหนาแน่นอยู่แล้ว สำหรับการใช้ที่ดินประเภทอื่น เช่น การใช้ที่ดินด้านอุตสาหกรรม สถาบันศึกษา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ จะกระจายตัวออกไปในทิศทางไม่แน่นอน

การขยายตัวการใช้ที่ดินนี้ถ้าพิจารณาในระดับแขวงจะพบว่าแขวงคลองกุ่มเป็นแขวงที่มีการขยายตัวการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือแขวงคันนายาว แขวงลาดพร้าว

และแขวงหัวหมาก ตามลำดับ สำหรับการขยายตัวการไ้ที่ดินแต่ละประเภทจะพิจารณาจากพื้นที่ และอัตราการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ (ตาราง 4.6)

ที่อยู่อาศัย การไ้ที่ดินด้านที่อยู่อาศัยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงประมาณร้อยละ 18.12 ต่อปี คือจากปี พ.ศ. 2517-2524 มีพื้นที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นประมาณ 4,660.82 ไร่ ซึ่งส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นในแขวงคลองกุ่ม แขวงลาดพร้าว และแขวงคันนายาว และแขวงที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือ แขวงคลองกุ่ม

พาณิชยกรรม การไ้ที่ดินด้านพาณิชยกรรมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด เมื่อเทียบกับการไ้ที่ดินประเภทอื่น ๆ คือ ประมาณร้อยละ 26.16 ต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่พื้นที่พาณิชยกรรมเพิ่มขึ้นในแขวงวังทองหลาง และแขวงหัวหมากโดยเฉพาะ 2 พากถนนลาดพร้าวและบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยรามคำแหง แต่แขวงที่มีอัตราการไ้ที่ดินด้านพาณิชยกรรมเพิ่มมากที่สุดคือแขวงลาดพร้าวและแขวงคลองกุ่ม

อุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงการไ้ที่ดินด้านอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 7 ต่อปี แขวงที่มีพื้นที่อุตสาหกรรมเพิ่มมากที่สุดคือแขวงหัวหมาก รองมาคือแขวงวังทองหลาง แต่แขวงที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากที่สุดคือแขวงจรัญฯ ซึ่ง เพิ่มขึ้นมากถึงประมาณร้อยละ 37.09 ต่อปี

คลังสินค้า อัตราการเปลี่ยนแปลงการไ้ที่ดินสำหรับคลังสินค้ามีมากกว่า การเพิ่มขึ้นของอัตราการเปลี่ยนแปลงการไ้ที่ดินด้านอุตสาหกรรม และแขวงที่มีการเพิ่มขึ้นของการไ้ที่ดินด้านคลังสินค้านั้นมากที่สุดคือแขวงวังทองหลาง และแขวงหัวหมาก เช่นเดียวกับการเพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรม ส่วนแขวงที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของคลังสินค้านั้นมากที่สุดคือ แขวงวังทองหลาง

สถาบันการศึกษา การไ้ที่ดินสำหรับสถาบันการศึกษาเพิ่มขึ้นน้อยมาก และที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นสถาบันการศึกษาของเอกชน แขวงที่มีการไ้ที่ดินด้านสถาบันการศึกษาเพิ่มมากที่สุดคือแขวงหัวหมาก แต่แขวงที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของสถาบันศึกษามากที่สุดคือแขวงจรัญฯ และแขวงคลองจั่น

คำสนั้สถาน คำสนั้สถานเป็นการไ้ที่ดินประเภทเดียวที่ไม่มีเปลี่ยนแปลง

สถานที่ราชการ สถานที่ราชการเป็นการไ้ที่ดินที่เพิ่มขึ้นน้อยมาก และน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับการไ้ที่ดินประเภทอื่น ๆ ยกเว้นคำสนั้สถาน แขวงที่มีสถาบันราชการเพิ่มมากที่สุดคือ แขวงลาดพร้าว และเป็นแขวงที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นมากที่สุดด้วย

สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจในเขตบางกะปิเพิ่มขึ้นมาก เช่นเดียวกับที่อยู่อาศัย โดยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 17.16 ต่อปี และส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นคู่กับหมู่บ้านจัดสรร เช่น สนามกอล์ฟนวดธานีกับหมู่บ้านนวดธานี ส่วนสยามกับหมู่บ้านอมรินทร์ส่วนสยาม เป็นต้น แอวกที่มีพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มมากที่สุดคือแขวงคันนายาว

เกษตรกรรม การไ้ที่ดินด้านเกษตรกรรมลดลงในทุกแขวง และลดลงในอัตราค่อนข้างสูงคือประมาณ ร้อยละ 8.28 ต่อปี เนื่องจากพื้นที่ที่เคยเป็นพื้นที่เกษตรได้เปลี่ยนเป็นที่จัดสรรที่ถูกแบ่งเป็นบล็อก ๆ และเป็นหมู่บ้านจัดสรร แอวกที่มีพื้นที่เกษตรลดลงมากที่สุดคือแขวงสะพานสูงและแขวงคันนายาว

สาธารณูปโภค การขยายตัวของพื้นที่สาธารณูปโภค (ถนน) ในเขตบางกะปิก็เกิดจากอิทธิพลของหมู่บ้านจัดสรรเช่นเดียวกัน เพราะเมื่อเกิดหมู่บ้านจัดสรรก็จะต้องมีการตัดถนนก่อน แอวกที่มีพื้นที่ถนนเพิ่มมากที่สุดคือแขวงลาดพร้าวรองลงมาคือแขวงคลองกุ่มและแขวงสะพานสูง

ที่ว่าง ที่ว่างเป็นพื้นที่ที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะพื้นที่ที่เคยเป็นพื้นที่เกษตรเก่าได้หมดสภาพไป เนื่องจากการจัดสรรที่ดินและการซื้อที่เพื่อหวังกำไรทำให้พื้นที่เกษตรลดลงกลายเป็นที่ว่างที่เตรียมจะพัฒนาต่อไป

4. ปัญหาเกี่ยวกับการไ้ที่ดินในเขตบางกะปิ

จากการศึกษาการไ้ที่ดินทั้งในเรื่องการจำแนกประเภทการไ้ที่ดิน การเปลี่ยนแปลงการไ้ที่ดินในเขตบางกะปิอาจสรุปปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการไ้ที่ดินในเขตบางกะปิได้ดังนี้

1) ปัญหาการไ้ที่ดินสับสน จากแผนที่แสดงการไ้ที่ดินในเขตบางกะปิ จะเห็นว่ามีการไ้ที่ดินแต่ละประเภท โดยเฉพาะพื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่อุตสาหกรรมแผ่กระจายออกไปเกือบทุกพื้นที่เขต ไม่มีทิศทางที่แน่นอนโดยจะแผ่ขยายออกไปจากแนวถนนสายหลัก เช่น ถนนลาดพร้าว ถนนรามคำแหง ถนนสุขุมวิท 1, 2, 3 ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาคือ

ก) ปัญหาการขาดแคลนสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เนื่องจากการขยายตัวของการไ้ที่ดิน เป็นไปอย่างรวดเร็วและแผ่ขยายออกไปทุกทิศทางนี้ทำให้การขยายตัวด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการทำได้ไม่ทั่วถึง และเป็นการลงทุนที่ไม่ประหยัด และการขยายตัวของสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตามหลังเป็นการลงทุนที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

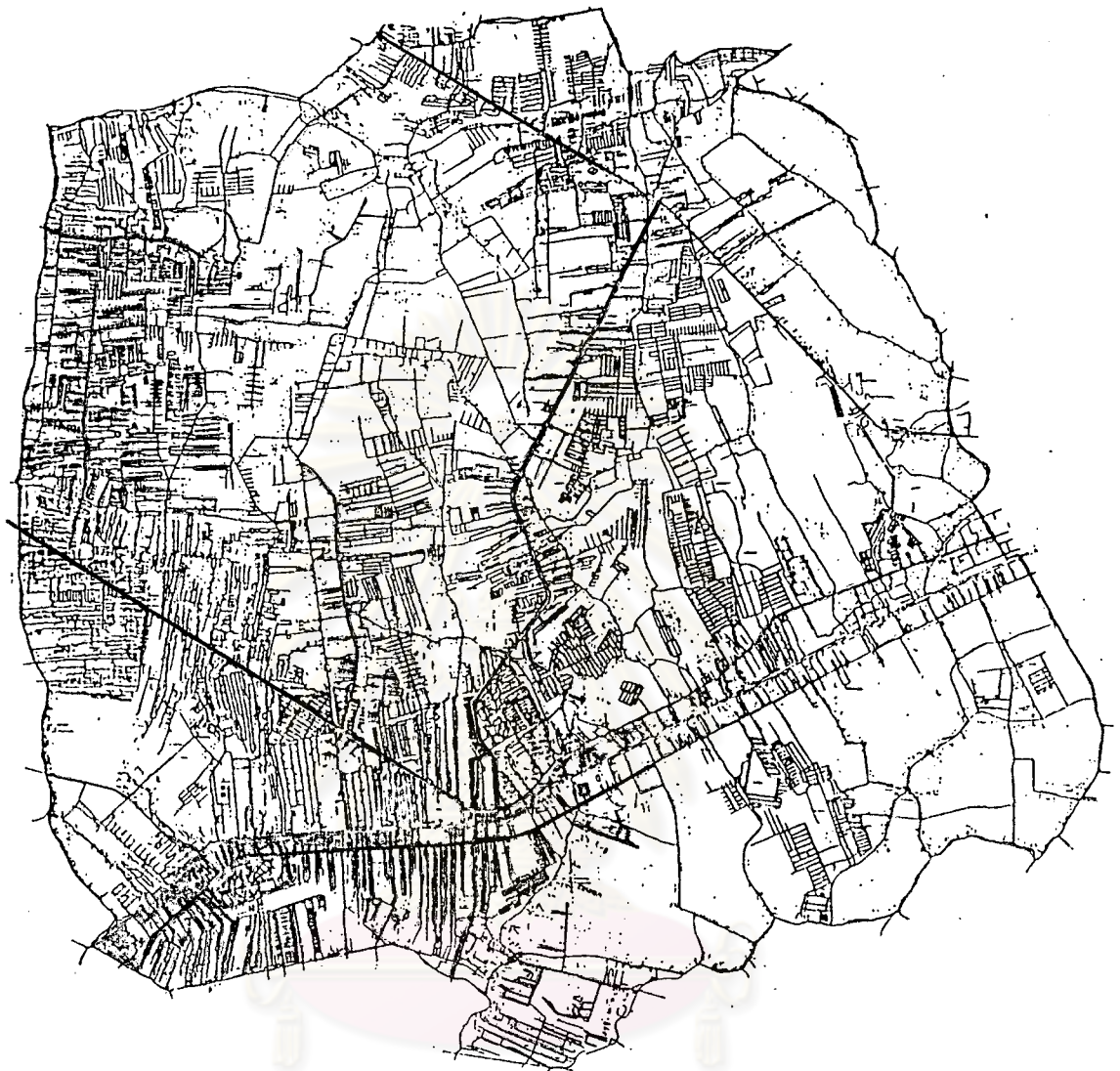
เช่น การขยายชื่อย่อต้องเสียค่าเวนคืนสูงกว่าปกติ

ข) ปัญหาการขยายตัวบุกรุกพื้นที่เกษตร เนื่องจากเขตบางกะปิแต่เดิมมีพื้นที่ทำการเกษตรค่อนข้างมาก แต่การขยายตัวของการใช้ที่ดินได้แผ่ขยายเข้าไปในพื้นที่เกษตร ในลักษณะการกระจายตัว ทำให้การใช้ที่ดินทำการเกษตรเสียไปมาก ขณะที่พื้นที่ปลูกสร้างเพิ่มขึ้นไม่มาก เพราะการปลูกสร้างอาคารโดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมทำให้ความเหมาะสมสำหรับการทำการเกษตรเสียไป เช่น เกิดปัญหา น้ำเน่า น้ำเสีย เป็นต้น

2) ปัญหาการใช้ที่ดินปะปนกัน โดยเฉพาะอาคารที่อยู่อาศัยและอาคารอุตสาหกรรม ถึงแม้ว่าเขตบางกะปิจะมีอาคารอุตสาหกรรมไม่มากนัก แต่ที่ตั้งของอุตสาหกรรมแต่ละแห่งกระจายอยู่ทั่วไปทั้งพื้นที่เขต รวมทั้งอยู่ในบริเวณที่อยู่อาศัย (ดูแผนที่การใช้ที่ดิน) ซึ่งทำให้สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยเสียไป

จ. ราคาที่ดิน จากตารางที่ 4.7 แสดงราคาที่ดินปานกลางเพื่อการสัดเก็บภาษีอากรของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2524 พบว่า ราคาที่ดินในเขตบางกะปิมีตั้งแต่ราคาตารางวาละ 200 บาท ถึง 22,500 บาท แหวงที่มีราคาที่ดินสูงที่สุดคือแหวงหัวหมาก โดยเฉพาะริมถนนรามคำแหง (ลูขุมวิท 71 เดิม) ราคาสูงที่สุดถึงตารางวาละ 22,500 บาท รองลงมาคือที่ดิน 2 ฝั่งถนนลาดพร้าว ลูขุมวิท 1 ลูขุมวิท 2 ในแหวงคลองจั่นราคา 10,000 บาท ส่วนแหวงที่มีราคาที่ดินต่ำสุดคือแหวงสะพานสูง และแหวงคันนายาว (แผนที่ 4.9)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	ตารางวาละ	< 1000	บาท
	''	1000 - 1500	''
	''	1500 - 2000	''
	''	2000 - 3000	''
	''	3000 - 5000	''
	''	5000 - 7500	''
	''	7500 - 10000	''
	''	10000 - 22500	''

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย เขตบางกะปิ		
แสดง	ราคาที่ดิน	
มาตราส่วน 1 : 100,000		

สภาพทางเศรษฐกิจ

ก. การค้าและบริการ

1. ลักษณะการค้าและบริการในเขตบางกะปิ ลักษณะโดยทั่วไปของเขตบางกะปิเป็นเขตที่มีการใช้ที่ดินสำหรับการอยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ การค้าและบริการที่มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นการค้าประเภทการค้าปลีกและเป็นการให้บริการสำหรับประชากรในเขตบางกะปิ ในปี พ.ศ. 2524 ร้านค้าและบริการในเขตบางกะปิประมาณ 4,006 ร้าน (รายละเอียดในภาคผนวก ข) ในจำนวนนี้ประมาณ 2,816 ร้าน หรือร้อยละ 70.29 เป็นร้านค้าปลีก มีร้านค้าส่งประมาณร้อยละ 2.80 ร้านค้าสำหรับให้บริการร้อยละ 19.50 และเป็นสำนักงานประกอบวิชาชีพประมาณร้อยละ 7.41 และเมื่อเปรียบเทียบในระดับแขวง (ตารางที่ 4.8) พบว่าแขวงที่มีร้านค้าและบริการมากที่สุดคือแขวงวังทองหลางประมาณ 977 ร้าน หรือประมาณร้อยละ 24.39 ของร้านค้าและบริการทั้งหมดในเขตบางกะปิ รองลงมาคือแขวงหัวหมาก ร้อยละ 19.65 และแขวงคลองจั่นร้อยละ 16.18 ส่วนแขวงที่มีร้านค้าและบริการน้อยที่สุดคือ แขวงสะพานสูงซึ่งมีร้านค้าและบริการประมาณ 64 ร้าน หรือประมาณร้อยละ 1.60 เท่านั้น จากจำนวนร้านค้าและบริการในแต่ละแขวงจะเห็นว่าบริเวณหรือแขวงที่มีประชากรหนาแน่นก็จะมีจำนวนร้านค้ามาก ในเรื่องร้านค้าและบริการอาจจะศึกษาแยกตามประเภทของการค้าได้ดังนี้

ก) ร้านค้าปลีก ร้านค้าปลีกส่วนใหญ่ในเขตบางกะปิเป็นร้านค้าประเภทขายอาหารและเครื่องดื่ม รองลงมาคือ ร้านขายของเบ็ดเตล็ด (ขายของเกือบทุกประเภท) เช่น ของใช้ประจำวัน สบู่ แป้ง รวมทั้งของชำร่วย) แขวงที่มีร้านค้าปลีกมากที่สุดคือแขวงวังทองหลาง รองลงมาคือแขวงหัวหมาก และแขวงคลองจั่น ส่วนแขวงที่มีร้านค้าปลีกน้อยที่สุดคือแขวงสะพานสูง

ข) ร้านค้าส่ง เขตบางกะปิมีร้านค้าส่งประมาณ 112 แห่ง กระจายอยู่ตามแขวงต่าง ๆ ตามตารางที่ 4.8 ร้านค้าส่งที่สำคัญคือร้านส่งวัสดุก่อสร้าง และร้านค้าส่งของชำ แขวงที่มีร้านค้าส่งมากที่สุดคือแขวงวังทองหลาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นร้านค้าส่งยา และวัสดุก่อสร้าง แขวงที่มีจำนวนร้านค้าส่งรองลงมาคือ แขวงคลองจั่น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการขายส่งของชำและอาหารแห้ง และลำดับที่ 3 คือ แขวงจรเข้บัว ที่มีร้านค้าส่งจำหน่ายวัสดุก่อสร้างมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะเขตบางกะปิเป็นเขตที่มีการขยายตัวสูง ความต้องการวัสดุก่อสร้างจึงมีมาก

ค) ร้านค้าให้บริการ ร้านค้าที่ให้บริการในเขตบางกะปิส่วนใหญ่เป็นการ

ให้บริการเสริมสวยและตัดเย็บเสื้อผ้า ซึ่งมีประมาณร้อยละ 70 ของร้านค้าที่ให้บริการในเขตบาง
กะปิทั้งหมด ร้านค้าที่ให้บริการเหล่านี้ส่วนใหญ่อยู่ในแขวงวังทองหลาง แขวงหัวหมาก แขวง
คลองจั่นตามลำดับและแขวงที่มีร้านค้าบริการน้อยที่สุดคือแขวงคันนายาว

ง) สำนักงานประกอบวิชาชีพ สำนักงานประกอบวิชาชีพในเขตบางกะปิ
ได้แก่ บริษัทสำนักงานธุรกิจขนาดเล็ก และคลินิกแพทย์ ในเขตบางกะปิมีการค้าและบริการประเภท
นี้ประมาณ 297 แห่ง โดยมีมากที่สุดอยู่ในแขวงหัวหมาก วังทองหลาง และคลองจั่น ตามลำดับ

จ) ธนาคาร ในปี พ.ศ. 2527 เขตบางกะปิมีธนาคารสาขาประมาณ
22 แห่ง กระจายอยู่ตามย่านการค้า และศูนย์ชุมชนต่าง ๆ ของเขต โดยส่วนใหญ่จะอยู่ 2 ฟาก
ถนนลาดพร้าวและถนนรามคำแหง ในแขวงวังทองหลาง หัวหมาก และแขวงคลองจั่น (แผนที่ 4.10)
ธนาคารต่าง ๆ ได้แก่

ธนาคารกรุงเทพ สาขาซอย 99 ตั้งอยู่ปากซอยลาดพร้าว 99

ถนนลาดพร้าว

ธนาคารกรุงเทพ สาขาคลองจั่น ถนนสุขุมวิท 2

ธนาคารกรุงเทพ สาขาหัวหมาก ซอยรามคำแหง 22 ถนนรามคำแหง

ธนาคารกสิกรไทย สาขาซอย 67 ซอย 67 ถนนลาดพร้าว

ธนาคารกสิกรไทย สาขาสุทธิวิท 1 ถนนสุขุมวิท 1 ใกล้ตลาด

อินทราภิรักษ์

ธนาคารกสิกรไทย สาขาคลองจั่น ถนนสุขุมวิท 2

ธนาคารกสิกรไทย สาขาซอย 46 ซอย 46 ถนนรามคำแหง

ธนาคารเอเชีย ถนนลาดพร้าว ตรงข้ามตลาดสะพาน 2

ธนาคารออมสิน ถนนลาดพร้าว ตรงข้ามตลาดโชคชัย 4

ธนาคารออมสิน สาขาคลองจั่น ถนนสุขุมวิท 2

ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด สาขาซอย 114 ซอย 114

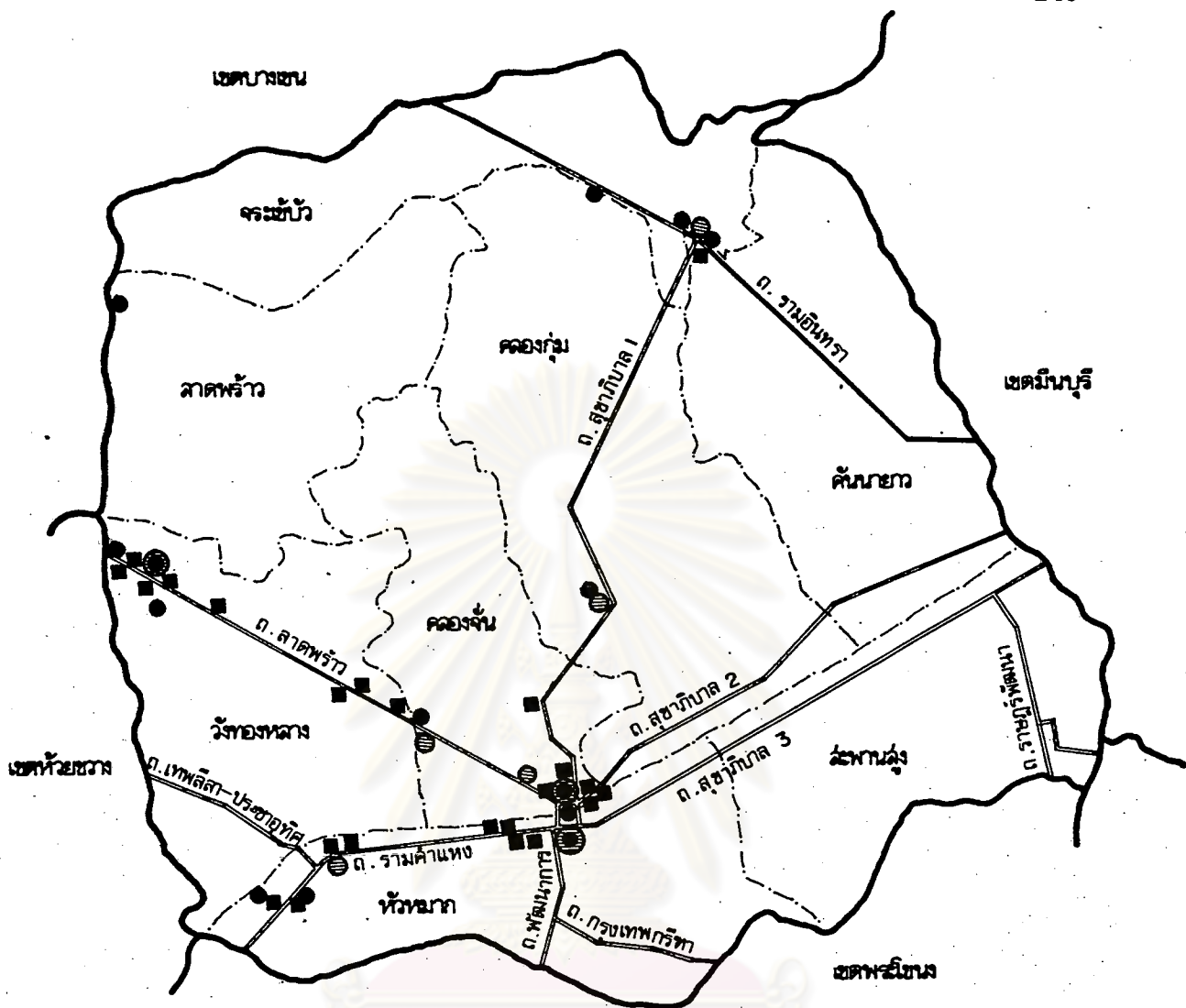
ถนนลาดพร้าว

ธนาคารทหารไทย สาขาแอปป์แลนด์ ถนนสุขุมวิท 1 ใกล้ตลาดสด

แอปป์แลนด์

ธนาคารทหารไทย สาขาหัวหมาก เชียงมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ถนนรามคำแหง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- อนุคาร
- ตลาดสด
- ⊖ ชานการค้ำ
- ⊕ ตลาดสดและชานการค้ำ

- เส้นแบ่งเขตอำเภอ (เขต)
- - - - - เส้นแบ่งเขตตำบล (แขวง)
- == ถนน

<p>การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อยุ่อาศัย เขตบางกะปิ</p>		
<p>แสดง</p>	<p>ที่ตั้งตลาดสด ชานการค้ำ และอนุคาร</p>	
<p>มาตราส่วน 1 : 100,000</p>	<p>0 1 2 3 กม.</p>	

สหธนาคาร สาขาหัวหมาก ซอย 54 ถนนรามคำแหง

สหธนาคาร โกลด์ช้อยโชคชัย 4 ถนนลาดพร้าว

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาหัวหมาก ตรงข้ามมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ถนนรามคำแหง

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาบางกะปิ ซอย 119 ถนนลาดพร้าว

ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาหัวหมาก ถนนรามคำแหง

ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาลาดพร้าว 59 ซอย 59 ถนนลาดพร้าว

ธนาคารศรีนคร สาขารามอินทรา (กม.8) ถนนรามอินทราตัดกับ

ถนนสุขุมวิท 1

ธนาคารศรีนคร สาขาหัวหมาก ซอย 17 ถนนรามคำแหง

ธนาคารแหลมทอง สาขาหัวหมาก ซอย 81 ถนนรามคำแหง

จ) ตลาดสด เขตบางกะปิมีตลาดสดประมาณ 16 แห่ง กระจายอยู่ทั่วไป

ในพื้นที่บางกะปิ (แผนที่ 4.10) ดังนี้

ตลาดสะพาน 2 ถนนลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง

ตลาดสดโชคชัย 4 ถนนลาดพร้าว ปากซอยโชคชัย 4 แขวงวังทองหลาง

ตลาดสดตะวันรุ่ง ถนนลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง

ตลาดสด กม.8 ถนนลาดพร้าว แขวงคลองจั่น

ตลาดสดบางกะปิ ถนนลาดพร้าว เที่ยงที่ว่าการเขตบางกะปิ แขวงคลองจั่น

ตลาดคลองจั่น ถนนลาดพร้าว ตรงข้ามตลาดบางกะปิ แขวงคลองจั่น

ตลาดสดเลี้ยว ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก

ตลาดสดแมนชั่น ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก

ตลาดสุขุมวิท 3 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก

ตลาดแอปเปิ้ลแลนด์ ถนนสุขุมวิท 1 แขวงคลองจั่น

ตลาดอินทราภิรักษ์ ถนนสุขุมวิท 1 แขวงคลองจั่น

ตลาดสดสายเนตร ถนนรามอินทรา แขวงจรเข้บัว

ตลาดสดจรเข้บัว ถนนรามอินทรา แขวงจรเข้บัว

ตลาดสด กม.7 ถนนรามอินทรา แขวงคลองจั่น

ตลาดสดเล่นา ซอยเล่นาฉคม แขวงลาดพร้าว

ตลาดสด ถนนสุขุมวิท 2 แขวงคันนายาว

ในเขตบางกะปิ แขวงที่ไม่มีตลาดสดเลยคือแขวงสะพานสูง ซึ่งเป็นแขวงที่มีประชากรค่อนข้างเบาบาง สำหรับการกระจายตัวของที่ตั้งตลาดในเขตบางกะปิ ตามแผนที่ 4.10 จะเห็นว่า การกระจายตัวค่อนข้างสม่ำเสมอ

2. การขยายตัวด้านการค้าและบริการ เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนร้านค้าและบริการในเขตบางกะปิไม่มีผู้รวบรวมไว้แม้แต่เขตบางกะปิเอง ข้อมูลที่พอจะหาได้เป็นข้อมูลในปี พ.ศ. 2525 และ พ.ศ. 2526 ซึ่งเป็นข้อมูลจากการอนุญาตประกอบการค้าและละล่อมอาหาร จากตารางที่ 4.9 พบว่าจำนวนผู้ได้รับอนุญาตประกอบการค้าทั้ง 2 ปี ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ผู้ได้รับอนุญาตละล่อมอาหารในปี พ.ศ. 2526 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2525 และเมื่อดูในระดับแขวง จะเห็นว่า แขวงที่มีผู้ประกอบการค้าเพิ่มมากกว่าแขวงอื่น ๆ คือ แขวงหัวหมาก แขวงคลองกุ่ม และแขวงวังทองหลาง ซึ่งสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของประชากร ยกเว้นแขวงหัวหมากที่มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นน้อยกว่าแขวงอื่น ๆ หลายแขวงแต่มีการเพิ่มขึ้นของกิจการค้าและละล่อมอาหารมาก การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับจำนวนร้านค้าและบริการดังกล่าวอาจมองเห็นภาพการเจริญเติบโตของกิจการค้าและบริการไม่ชัดเจนนัก เนื่องจากข้อมูลที่เป็นข้อมูลในปีใกล้เคียงกัน แต่อาจสรุปได้ว่า กิจการการค้าและละล่อมอาหารมีการขยายตัวมากในแขวงหัวหมาก แขวงคลองกุ่ม และแขวงคันนายาว ซึ่งเป็นแขวงที่มีกิจการค้าและบริการมากกว่าแขวงอื่น ๆ อยู่แล้ว ขณะที่แขวงสะพานสูงซึ่งเป็นแขวงที่มีกิจการค้าและบริการน้อยอยู่แล้ว ยังคงมีการขยายตัวของกิจการค้าและละล่อมอาหารน้อยอยู่เช่นเดิม

ในการศึกษาเกี่ยวกับการค้าและบริการในเขตบางกะปิ จะเห็นว่า การค้าและบริการส่วนใหญ่เป็นการให้บริการต่อประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากเป็นบริการขนาดเล็ก และเป็นร้านค้าปลีก เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น เขตบางกะปิ จำเป็นจะต้องพึ่งพาบริการอีกหลาย ๆ อย่างจากย่านธุรกิจของ กทม. อย่างไรก็ตาม ตามนโยบายตลาด 4 มุมเมืองของกรุงเทพมหานคร ได้กำหนดให้เขตบางกะปิเป็นศูนย์กลางตลาดด้านตะวันออกของ กทม. บริเวณศูนย์การค้าแสปป์แลนด์ ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2528

ข. แหล่งงาน

ในปี พ.ศ. 2525 เขตบางกะปิมีแหล่งงานตามสถานที่ราชการ โรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการธุรกิจ เกษตรกรรม และอื่น ๆ ประมาณ 71,530 คน (Jica, 2527 AP-3 18-AP3-20) ขณะที่ปริมาณประชากรวัยแรงงาน (ประชากรอายุระหว่าง 15-64 ปี ซึ่งตามลักษณะประชากรและเคหะถือว่า เป็นวัยที่พึ่งพาตัวเองได้) ไม่รวมประชากรวัยแรงงาน ที่อยู่ในระหว่างการศึกษามีประมาณ 79,156 คน ดังนั้น ถึงแม้ว่าแหล่งงานในเขตบางกะปิจะรองรับเฉพาะแรงงานของเขตบางกะปิก็จะมีประชากรวัยแรงงานอย่างน้อย 7,626 คน หรือประมาณร้อยละ 9.63 ของประชากรวัยแรงงานจะต้องเดินทางไปทำงานยังแหล่งงานนอกเขต แต่ข้อเท็จจริงแหล่งงานในเขตบางกะปิไม่ได้รับเฉพาะแรงงานในเขต ดังนั้น จะต้องมีการย้ายแรงงานมากกว่าร้อยละ 9.63 ของประชากรวัยแรงงานที่จะต้องเดินทางไปทำงานนอกเขต อย่างไรก็ตาม ตัวเลขชี้ให้เห็นว่าเขตบางกะปิจำเป็นต้องพึ่งพาแหล่งงานจากเขตอื่น ๆ อีกมาก และในอนาคตการก่อสร้างงานในเขตก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยลง เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครมีนโยบายให้ขยายแหล่งงานออกนอกกรุงเทพมหานคร

ในเรื่องแหล่งงานนี้ แควงที่มีแหล่งงานมากกว่าแควงอื่น ๆ ได้แก่ แควงหัวหมาก แควงวังทองหลาง และแควงคลองสาน โดยแควงละแวกและแควงลาดพร้าว เป็นแควงที่มีแหล่งงานน้อยที่สุด และจากข้อมูลแหล่งงานของกรมแรงงานในตารางที่ 4.12 จะเห็นว่าแหล่งงานที่มีการจ้างงานตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป ในเขตบางกะปิมีประมาณ 1593 แห่ง แรงงานประมาณ 30,976 คน โดยมีมากที่สุดในแควงหัวหมาก แควงวังทองหลาง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลของการศึกษาเรื่อง Second State Expressway ในตารางที่ 4.10 ซึ่งรวมแรงงานทุกประเภทแล้ว จะเห็นว่าสอดคล้องกัน

การเปลี่ยนแปลงสถานประกอบการและการจ้างงาน จากตารางที่ 4.13 จะเห็นว่าเขตบางกะปิมีจำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้น 686 แห่ง ในระยะเวลา 5 ปี หรือเพิ่มขึ้นประมาณ ร้อยละ 11.92 ต่อปี ส่วนการจ้างงานเพิ่มขึ้นประมาณ 12,051 คน หรือร้อยละ 10.36 ต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.86 ต่อปี จะเห็นว่า การขยายตัวของการจ้างงานต่ำกว่าการขยายตัวของประชากร การเปลี่ยนแปลงจำนวนสถานประกอบการและแหล่งงานนี้เมื่อพิจารณาในระดับแควงจะเห็นว่า แควงหัวหมากเป็นแควงที่มีการเพิ่มขึ้นของสถานประกอบการและแรงงานมากที่สุด รองลงมาคือ แควงวังทองหลางและแควงคลองกุ่ม

ค. รายรับและรายจ่ายเขต รายรับของเขตประกอบด้วยงบประมาณจากส่วนกลางของกรุงเทพมหานคร และรายได้ที่เขตเป็นผู้จัดเก็บ ซึ่งได้แก่รายได้จากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้ายและอื่น ๆ (ตารางที่ 4.14) จากตารางดังกล่าวจะเห็นว่าภาษีต่าง ๆ ที่เขตจัดเก็บได้ในปี พ.ศ. 2521 ประมาณ 13 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 30 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2525 โดยประเภทภาษีที่จัดเก็บได้มากที่สุดคือภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บได้ประมาณ 7.48 ล้านบาท หรือร้อยละ 56.03 ในปี พ.ศ. 2521 เพิ่มขึ้น เป็น 13.63 ล้านบาท หรือร้อยละ 45.03 ในปี พ.ศ. 2525 รองลงมาคือภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เก็บได้ประมาณ ร้อยละ 26.64 ในปี พ.ศ. 2521 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40 ในปี พ.ศ. 2525 ภาษีโรงเรือนและที่ดินนี้ เป็นภาษีที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นสูงสุดในระยะเวลา 5 ปีนี้ สำหรับอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้เขตของภาษีอากรแต่ละประเภท จะเห็นว่าจำนวนภาษีอากรที่จัดเก็บได้มากน้อยต่างกันในแต่ละปี คือบางปีมีจำนวนเงินที่เก็บได้เพิ่มขึ้น แต่บางปีลดลงซึ่งน่าจะขึ้นกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บมากกว่า เนื่องจากมีหลายช่วงปีที่จำนวนรายได้ที่จัดเก็บมีจำนวนลดลง ดังนั้น ในเรื่องรายได้เขตไม่อาจศึกษาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้

ในเรื่องรายได้เขตของเขตบางกะปิเมื่อเปรียบเทียบกับรายจ่ายของเขต (ตารางที่ 4.15) พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519-2525 เขตบางกะปิมีรายจ่ายมากกว่ารายได้ทุกปี และมากกว่ารายรับที่เขตเป็นผู้จัดเก็บอย่างน้อย 1 เท่า ยกเว้นปี พ.ศ. 2525 ลักษณะเช่นนี้เป็นกันเกือบทุกเขตที่มีการพัฒนาสูง เช่น เขตบางเขน เขตพระโขนง ขณะที่เขตที่เป็นย่านการค้า และมีการพัฒนาเต็มที่แล้ว เช่น บางรักจะมีรายรับจากการจัดเก็บของเขตมากกว่ารายจ่ายเพื่อกิจการต่าง ๆ ภายในเขต

จากการศึกษาสภาพเศรษฐกิจของเขตบางกะปิ พบว่าเขตบางกะปิยังไม่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ทั้งด้านแหล่งงาน งบประมาณสำหรับการพัฒนา หรือแม้แต่ด้านการค้าหรือบริการยังคงต้องพึ่งพาแหล่งงานจากเขตอื่น ๆ พึ่งกิจการค้าเฉพาะอย่างจากย่านการค้าของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งงบประมาณจากส่วนกลางด้วย ลักษณะเช่นนี้ชี้ชัดว่าเขตบางกะปิไม่สามารถอยู่ได้อย่างอิสระ ยังคงมีความผูกพันกับส่วนอื่น ๆ ของ กทม. อย่างแน่นแฟ้น

สำราญปลูกในเขตบางกะปิ

ก. ระบบการคมนาคม

1. ระบบการคมนาคม การคมนาคมในเขตบางกะปิส่วนใหญ่เป็นการคมนาคมทางบกถึงแม้ว่าเขตบางกะปิจะเต็มไปด้วยคลองมากมายก็ตาม แต่การคมนาคมทางน้ำเกือบจะไม่มี ความสำคัญเลย จะมีผู้ใช้การคมนาคมทางน้ำบ้างก็เฉพาะประชาชนที่จับบ้านเรือนอยู่ริมน้ำเท่านั้น และก็เป็นเรือส่วนตัวไม่ใช่เรือโดยสาร ขณะเดียวกันเขตบางกะปิก็ไม่มีทางรถไฟผ่าน ดังนั้น ระบบถนนในเขตบางกะปิจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งถนนสายสำคัญ ๆ ในเขตบางกะปิ ได้แก่ (แผนที่ 4.11)

ถนนลาดพร้าว เป็นถนนคอนกรีตกว้าง 6 ช่องทางในส่วนที่อยู่ในพื้นที่เขตบางกะปิ มีซอยแยกประมาณ 92 ซอย

ถนนรามคำแหง แบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือช่วงคลองกะจะถึงแยกถนนพัฒนาการ (ถนนสุขุมวิท 71 เดิม) เป็นถนนคอนกรีต 6 ช่องทาง และจากแยกพัฒนาการไปจนถึงเขตบางกะปิที่บริเวณคลองลาดบัวขาว (สุขุมวิท 3 เดิม) เป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์กว้าง 2 ช่องทาง ถนนรามคำแหงปัจจุบันมีซอยแยกประมาณ 117 ซอย

ถนนสุขุมวิท 1 เป็นถนนคอนกรีตกว้าง 6 ช่องทาง เริ่มตั้งแต่บริเวณเขตบางกะปิไปจนถึงถนนรามอินทรา มีซอยแยกประมาณ 49 ซอย

ถนนสุขุมวิท 2 เป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์กว้าง 2 ช่องทางมีซอยแยกเฉพาะที่อยู่ในพื้นที่เขตบางกะปิประมาณ 20 ซอย

ถนนพัฒนาการ เป็นถนนคอนกรีตกว้าง 4 ช่องทางไม่มีซอยแยกสำคัญ ๆ มากนัก ยกเว้นถนนกรุงเทพฯกรีฑา ซึ่งเป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์กว้าง 2 ช่องทาง

ถนนรามอินทรา เป็นถนนลาดยางแอสฟัลต์ 2 ช่องทาง ปัจจุบันกำลังอยู่ในระหว่างการขยายผิวจราจร มีซอยแยกในส่วนที่อยู่ในเขตบางกะปิประมาณ 33 ซอย

ถนนทั้ง 6 สายนี้เป็นถนนสายสำคัญของเขตบางกะปิซึ่งมีซอยแยกตามกันประมาณ 300 ซอย ในจำนวนซอยทั้งหมดมีซอยที่สามารถเชื่อมถนนสายหลักได้ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเดินทางมาก ซอยเหล่านี้ได้แก่

ซอยเทพสีลา-ประชาอุทิศ เชื่อมระหว่างถนนรามคำแหงกับถนนรัชดาภิเษกของเขตห้วยขวางและถนนลาดพร้าวทางซอยลาดพร้าว 86

ขอยสนัทรศรัชวาลา (รามคำแหง 53) เชื่อมระหว่างถนนรามคำแหงกับ
ถนนลาดพร้าวทางขอยลาดพร้าว 112

ขอยโชคชัย 4 เชื่อมระหว่างถนนลาดพร้าวกับถนนรามอินทราทางขอยเข้า
วัดลาดปลาเค้าและขอยมัลลาภ เชื่อมถนนลาดพร้าวกับถนนพหลโยธินทางขอยเส้นาฉคม 1

ถนนแอบซีแลนด์ เชื่อมถนนลาดพร้าวกับถนนสุขุมวิท 1

ขอยรามคำแหง 65 เชื่อมถนนรามคำแหงกับถนนลาดพร้าวทางขอยลาดพร้าว 124

ขอยสนัทราลูข เชื่อมถนนลาดพร้าวและถนนพหลโยธินโดยผ่านทางขอย
โชคชัย 4 และขอยเส้นาฉคม 1 และเชื่อมถนนลาดพร้าวกับถนนรามอินทราทางขอยนวนลสนัทร แต่
เป็นเส้นทางที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา

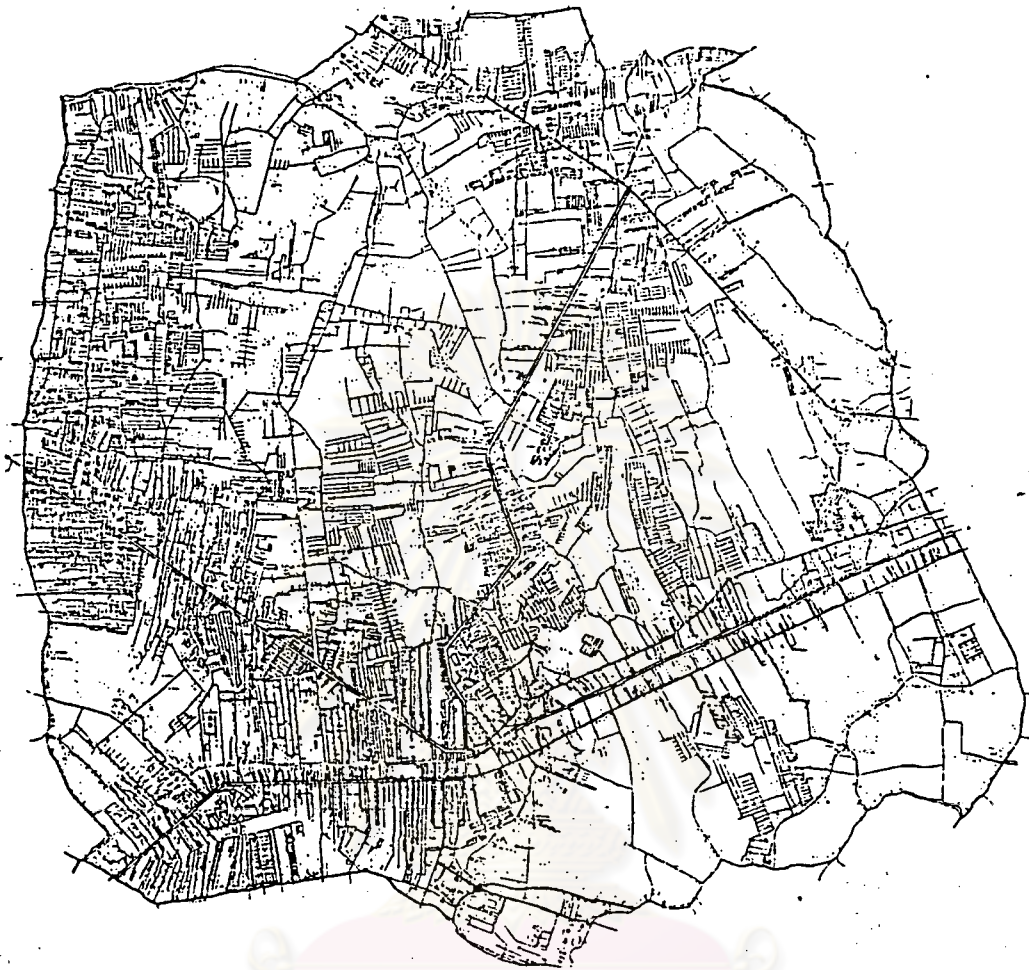
ขอยนวนลสนัทรและขอยตาหวาน เชื่อมถนนรามอินทรากับถนนสุขุมวิท 1

ถนนบริเวณหมู่บ้านอมรพันธ์ส่วนลยาม เชื่อมถนนรามอินทรากับถนนสุขุมวิท 2
ระบบถนนในเขตบางกะปินอกจากถนนหลักและถนนขอยสดที่กล่าวมาแล้วยังประกอบด้วยถนนขอยย่อย
อีกเป็นจำนวนมาก (แผนที่ 4.12) ซึ่งเมื่อรวมพื้นที่ถนนและขอยทั้งหมดแล้วพบว่าพื้นที่ถนนทั้งหมด
ประมาณ 3,555.01ไร่ หรือร้อยละ 25.48 ของพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาแล้วซึ่งอาจกล่าวได้ว่าพื้นที่
ถนนในเขตบางกะปิมีสัดส่วนค่อนข้างสูง

2. ปัญหาเกี่ยวกับการคมนาคม ปัญหาเกี่ยวกับการคมนาคมในเขตบางกะปิ
ประกอบด้วย

ก) ปัญหาการจราจร ปัจจุบันเขตบางกะปิเริ่มมีปัญหาเกี่ยวกับการจราจร
มากขึ้น เนื่องจากถนนหลักแต่ละสายมีขอยย่อยเป็นจำนวนมากรวมกันแล้วประมาณถึง 300 ขอย และ
หลาย ๆ ขอยเป็นขอยสี่กัประขากรวดค้อยอยู่ค่อนข้างหนาแน่น เช่น ขอยโชคชัย 4 ขอยภาวนา
ขอยเส้นาฉคม 1 ขอยหมู่บ้านเลรี ฯลฯ ทำให้มีการเดินทางเข้าออกขอยในประมาณสูงโดยเฉพาะ
ในช่วงเวลาเร่งด่วน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดทั้งภายในขอยและบริเวณปากขอยเชื่อมกับ
ถนนใหญ่ นอกจากปัญหาการจราจรที่เกิดจากปริมาณการจราจรภายในขอยแล้ว ยังมีปัญหาที่เกิด
จากปริมาณขอยแยกที่มีมากในถนนแต่ละสายด้วย และปัญหาดังกล่าววันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น

ข) ปัญหาการขาดแคลนถนนลสายหลัก จากข้อมูลระบบการคมนาคมดังกล่าว
จะเห็นว่าเขตบางกะปิมีสัดส่วนพื้นที่ถนนค่อนข้างสูง แต่พื้นที่ถนนส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ถนนขอยที่เป็น
ขอยสี่กัเข้าไปจากถนนใหญ่มากทำให้การเดินทางเข้าออกไม่สะดวก ซึ่งส่งผลให้เกิดการจราจร
แออัดบริเวณปากขอยด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการตัดถนนใหญ่ผ่านเข้าไปในพื้นที่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย เขตบางกะปิ		
แสดง	ถนนซอยในเขตบางกะปิ	
มาตราส่วน 1 : 100,000	0 1 2 3 กม. แผนที่ 4.12	

เขตบางกะปิเพิ่มขึ้น เพราะปัจจุบันถนนสายหลักของเขตบางกะปิมีเพียง 6 สายเท่านั้นขณะที่พื้นที่ภายในวงล้อมของถนนสายหลักเหล่านี้มีการพัฒนาเป็นที่อยู่อาศัยในปริมาณสูง

3. โครงการเกี่ยวกับการคมนาคม ปัจจุบันเขตบางกะปิมีโครงการก่อสร้างถนนในพื้นที่ที่สำคัญ 3 สายคือ (แผนที่ 4.13)

- ถนนเอกมัยรามอินทรา ผ่านด้านตะวันตกของเขตบางกะปิ
- ถนนเชื่อมนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบังกับชุมชนลาดกระบัง ปัจจุบันกำลังดำเนินการก่อสร้างช่วงแรก (งบประมาณ 2528) ผ่านเขตบางกะปิทางด้านใต้
- ถนนเสียบคลองสามเสนฝั่งเหนือ ระยะเวลาในการดำเนินงาน 5 ปี (พ.ศ. 2526 - 2530)

ข. การขนส่งสาธารณะ

1. สภาพการขนส่งสาธารณะ การขนส่งสาธารณะในเขตบางกะปิที่สำคัญคือการขนส่งทางบกโดยเฉพาะรถประจำทางขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ และรถประจำทางเล็ก (2 แถว) ทั้งประเภทรถประจำช้อยและในถนนใหญ่ แต่ถนนแต่ละสายในเขตบางกะปิมีจำนวนเส้นทางรถประจำทางไม่เท่ากัน ซึ่งอาจแยกออกเป็นระยะดังนี้

ระยะที่ 1 จุดที่ 1 (คลองลาดพร้าว) - จุดที่ 2 (ศูนย์การค้าแอปเปิ้ลแลนด์) มีรถประจำทางผ่าน 10 สาย คือ รถประจำทางสาย 8, 27, 44, 92, 96, 122, 126 และรถปรับอากาศสาย ปอ.2 ปอ.44 และ ปอ.126

ระยะที่ 2 จุดที่ 2 (ศูนย์การค้าแอปเปิ้ลแลนด์) - จุดที่ 3 (แยกราชดากรวงศ์หรืออยุธยา) มีรถประจำทางผ่าน 8 สาย คือ สาย 27, 92, 96, 122, 126, 1101 และรถปรับอากาศสาย ปอ.2 และ ปอ.126

ระยะที่ 3 จุดที่ 3 (แยกราชดากรวงศ์หรืออยุธยา) - จุดที่ 4 (แยกหน้าท่าอากาศยานเขตบางกะปิ) มีรถประจำทางผ่าน 12 สาย คือ สาย 27, 60, 71, 93, 95, 96, 1015, 1101 และรถปรับอากาศสาย ปอ.1, ปอ.2, ปอ.12 และ ปอ.126

ระยะที่ 4 จุดที่ 4 (แยกหน้าท่าอากาศยานเขตบางกะปิ) - จุดที่ 5 (สามแยกนิต้า) มีรถประจำทางผ่าน 4 สาย คือ สาย 60, 1015, 1101 และรถปรับอากาศสาย ปอ.1

ระยะที่ 5 จุดที่ 5 (สามแยกนิต้า) - จุดที่ 6 (แยกบริเวณสำนักงานที่ดินเขตบางกะปิ) มีรถประจำทางผ่าน 4 สาย คือ สาย 27, 60, 1015 และรถปรับอากาศสาย ปอ.1

ระยะที่ 6 จุดที่ 6 (สามแยกบริเวณสำนักงานที่ดินเขตบางกะปิ) - จุดที่ 7 (ตลาดสดแฮปปี้แลนด์) มีรถประจำทางผ่าน 5 สาย คือ สาย 27, 71, 95, 96 และรถปรับอากาศสาย ปอ.12

ระยะที่ 7 จุดที่ 7 (ตลาดสดแฮปปี้แลนด์) - จุดที่ 4 (แยกหน้าที่ว่าการเขตบางกะปิ) มีรถประจำทางผ่าน 6 สาย คือ สาย 27, 71, 95, 96 และรถปรับอากาศสาย ปอ.2 และ ปอ.12

ระยะที่ 8 จุดที่ 6 (แยกสำนักงานที่ดินเขตบางกะปิ) - จุดที่ 8 (ตลาดสดอินทรารัักษ์) มีรถประจำทางผ่าน 6 สาย คือ สาย 60, 71, 95, 96, 1015 และ ปอ.12

ระยะที่ 9 จุดที่ 8 (ตลาดสดอินทรารัักษ์) - จุดที่ 9 (หมู่บ้านรัฐวิกรณ์) มีรถประจำทางผ่าน 5 สายคือ สาย 71, 95, 96, 1015 และรถปรับอากาศสาย 12

ระยะที่ 10 จุดที่ 9 (หมู่บ้านรัฐวิกรณ์) - จุดที่ 10 (ตลาดจรเข้บัว) มีรถประจำทางผ่าน 3 สาย คือ สาย 95, 1015 และสาย ปอ.12

ระยะที่ 11 จุดที่ 10 (ตลาดจรเข้บัว) - จุดที่ 11 (หน้าแฟลตการเคหะถนนรามอินทรา) มีรถประจำทางผ่าน 2 สาย คือสาย 26 และสาย ปอ.12

ระยะที่ 12 จุดที่ 10 (ตลาดจรเข้บัว) - จุดที่ 12 (คลองบางชันสุดเขตบางกะปิ) มีรถประจำทางผ่านสายเดียวคือสาย 26

ระยะที่ 13 จุดที่ 13 (คลองบางชัน) - จุดที่ 14 (หมู่บ้านนพรัตน์) มีรถประจำทางผ่านสายเดียวคือ 1101

ระยะที่ 14 จุดที่ 14 (หมู่บ้านนพรัตน์) - จุดที่ 5 (สามแยกนิตยา) มีรถประจำทางผ่านสองสายคือ สาย 27 และสาย 1101

ระยะที่ 15 จุดที่ 4 (แยกหน้าที่ว่าการเขตบางกะปิ) - จุดที่ 15 (บริเวณตลาดสุขาภิบาล 3) มีรถประจำทางผ่าน 2 สาย คือ สาย 93 และสาย ปอ.126

ระยะที่ 16 จุดที่ 15 (ตลาดสุขาภิบาล 3) - จุดที่ 16 (สี่แยกถนนรามคำแหงตัดกับถนนพัฒนาการ) มีรถประจำทางผ่าน 3 สาย คือ สาย 58, 93 และ ปอ.126

ระยะที่ 17 จุดที่ 16 (สี่แยกถนนรามอินทราตัดกับถนนพัฒนาการ) - จุดที่ 17 (ทางแยกถนนกรุงเทพกรีฑา) มีรถประจำทางผ่าน 2 สาย คือ สาย 93 และสาย 207

ระยะที่ 18 จุดที่ 17 (แยกถนนกรุงเทพกรีฑา) - จุดที่ 18 (สุดเขตบางกะปิ) มีรถประจำทางผ่านสายเดียวคือ สาย 207

ระยะที่ 19 จุดที่ 17 (แยกเข้าถนนกรุงเทพกรีฑา) - จุดที่ 19 (สุดเขตบางกะปิ) มีรถประจำทางผ่านสายเดียวคือ สาย 93

ระยะที่ 20 จุดที่ 16 (สี่แยกถนนรามคำแหงตัดกับถนนพัฒนาการ) - จุดที่ 20 (มหาวิทยาลัยรามคำแหง) มีรถประจำทางผ่าน 13 สาย คือ สาย 58, 60, 71, 92, 93, 95, 122, 126, 207, 1015 และ รถปรับอากาศสาย ปอ.1, ปอ.12 และ ปอ.126

ระยะที่ 21 จุดที่ 20 (มหาวิทยาลัยรามคำแหง) - จุดที่ 22 (คลองกะจะ) มีรถประจำทางผ่าน 13 สาย คือ สาย 58, 60, 61, 71, 92, 93, 95, 99, 1015 และรถปรับอากาศสาย ปอ.1, ปอ.12, ปอ.14 และ ปอ.126

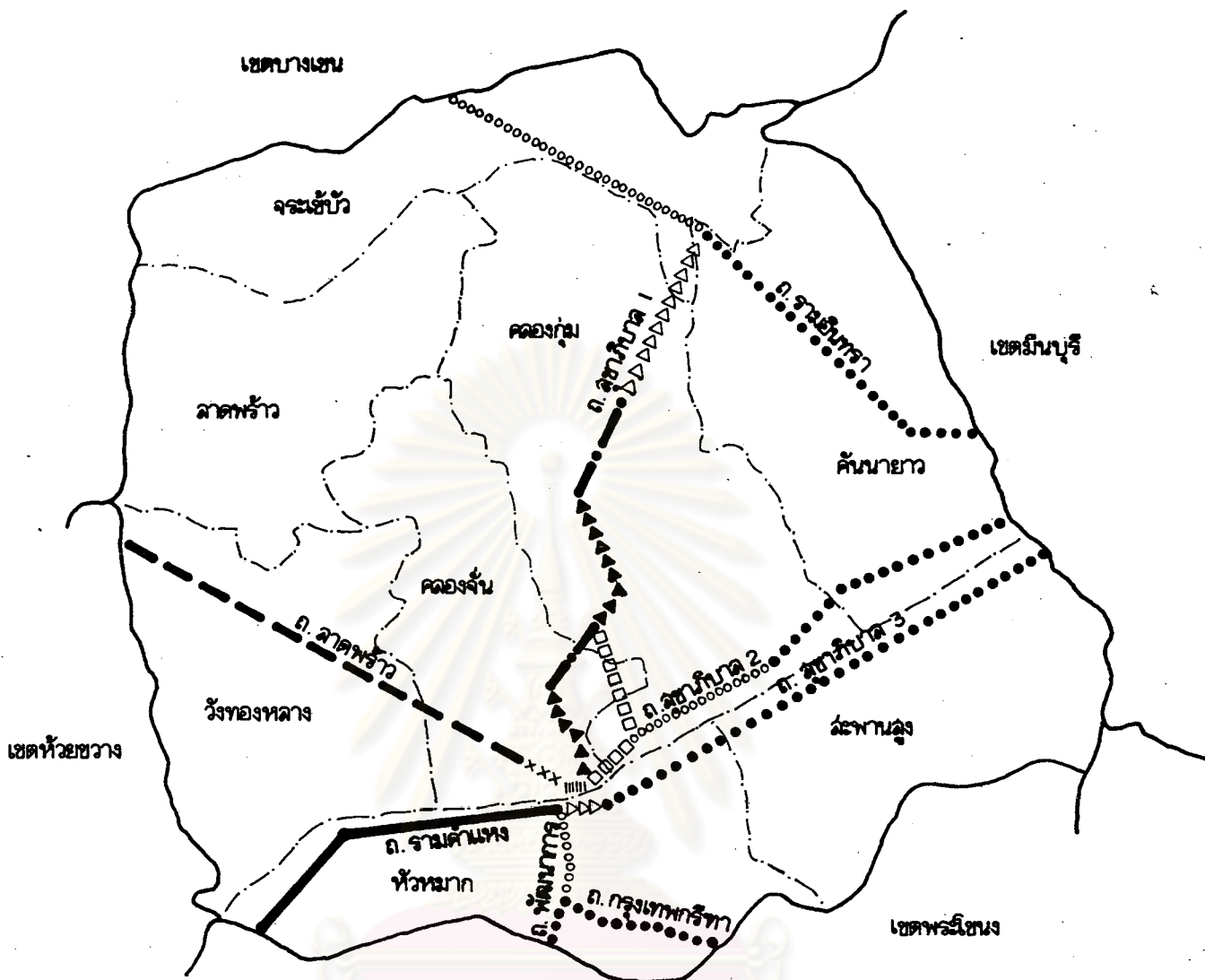
ระยะที่ 22 จุดที่ 15 (หน้าตลาดลู่วาภิบาล 3) จุดที่ 22 (สุดเขตบางกะปิ) มีรถประจำทางผ่านสายเดียวคือ สาย 58

ในการศึกษาคำนวณเส้นทางรถประจำทางในถนนแต่ละสาย พบว่า ถนนลาดพร้าวและถนนรามคำแหงมีรถประจำทางผ่านมากที่สุด รองลงมาคือถนนสุขุมวิท 1 ส่วนถนนสายอื่น ๆ มีรถประจำทางผ่านไม่มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะถนนทั้งสองสายเป็นถนนที่มุ่งเข้าสู่ย่านธุรกิจใจกลางของกรุงเทพมหานครและเป็นถนนที่ผ่านย่านพักอาศัยที่ค่อนข้างหนาแน่นในเขตบางกะปิ

2. ปัญหาเกี่ยวกับการขนส่งสาธารณะ ปัญหาการขนส่งสาธารณะในเขตบางกะปิ: มีไม่ชัดเจนนัก เนื่องจากถนนทุกสายมีรถประจำทางขององค์การขนส่งมวลชนผ่าน แต่ปัญหาการขนส่งสาธารณะของเขตบางกะปิจะมีบ้างเฉพาะการขนส่งสาธารณะในซอย และปัญหาการขาดแคลนรถประจำทางในช่วงเวลาเร่งด่วนซึ่งจะสังเกตได้จากจำนวนผู้โดยสารที่แออัดยัดเยียดในรถประจำทางแต่ละคัน ในช่วงเวลาดังกล่าว

3. โครงการขนส่งสาธารณะ โครงการเกี่ยวกับการขนส่งสาธารณะที่ลงในพื้นที่บางกะปิ มีเพียงโครงการเดียวคือโครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ซึ่งโครงการดังกล่าวในช่วงระยะที่ 2 จะผ่านไปทางถนนรามคำแหงไปสิ้นสุดทางด้าน 4 แยกโกลีที่ทำการเขตบางกะปิ แต่โครงการดังกล่าวยังไม่กำหนดระยะเวลาที่แน่นอนนัก

ค. ระบบระบายน้ำ ระบบระบายน้ำแยกออกเป็น 2 ส่วนคือ การระบายน้ำเสีย และการระบายน้ำฝน ทั้งสองระบบนี้ถึงแม้ว่าจะใช้ท่อระบายน้ำร่วมกันแต่ลักษณะการระบายน้ำต่างกัน ดังนั้น ในการศึกษาจึงแยกออกเป็น 2 ส่วน

	ถนนที่มีรถประจำทางผ่าน	13	สาย
	" "	12	สาย
	" "	10	สาย
	" "	8	สาย
	" "	6	สาย
	" "	5	สาย
	" "	4	สาย
	" "	3	สาย
	" "	2	สาย
	" "	1	สาย

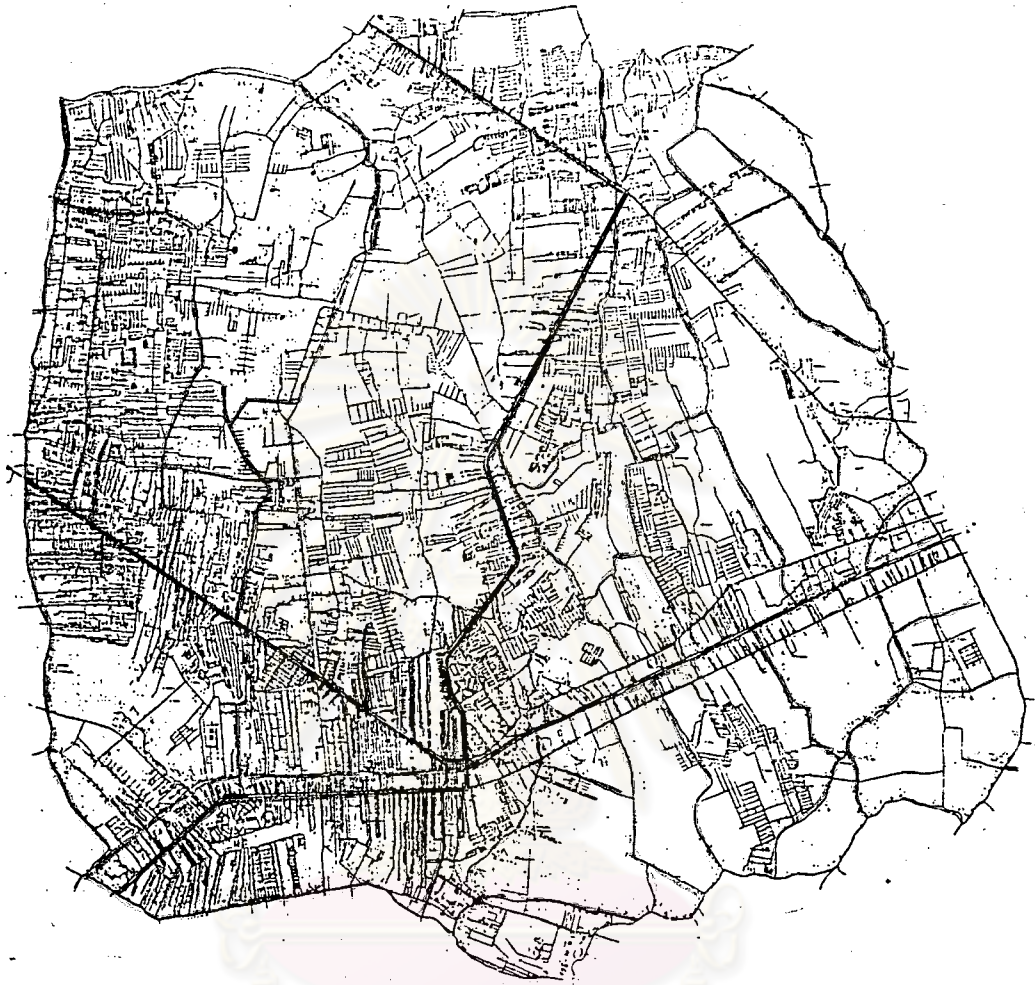
— — — — — เส้นแบ่งเขตอำเภอ (เขต)
 - - - - - เส้นแบ่งเขตตำบล (แขวง)

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย เขตบางกะปิ		
แลตง	จำนวนเส้นทางรถประจำทาง	
มาตรฐาน 1 : 100,000	0 1 2 3 กม.	
แผนที่ 4.1.4		

1. การระบายน้ำเสีย พื้นที่ในเขตบางกะปิส่วนมากไม่มีที่ระบายน้ำ บริเวณดังกล่าวอยู่ระหว่างการก่อสร้างถนน ที่มีที่ระบายน้ำได้แก่ ถนนลาดพร้าว ถนนรามคำแหง และถนนสุขุมวิท 1 ส่วนถนนรามอินทราบางส่วนมีที่ระบายน้ำขนาด 1.20 เมตรช่องข้างถนน นอกจากนี้ ก็มีซอยบางซอยตามถนนดังกล่าวที่มีที่ระบายน้ำขนาด .30-1.00 เมตร (แผนที่ 4.15) ฉกแผนที่ 4.15 จะเห็นว่ายังมีซอยอีกหลายซอยและถนนอีกหลายสายที่มีประขากรวดค้ออยู่แล้ว แต่ยังไม่มื้ที่ระบายน้ำ ดังนั้น การระบายน้ำจากที่อยู่อาศัยในบริเวณดังกล่าวจึงจำเป็นต้องระบายลงในที่ว่างและคูคลองต่าง ๆ แม้แต่น้ำเสียจากหมู่บ้านจัดสรรต่าง ๆ อาจจะมีที่ระบายน้ำภายในหมู่บ้าน แต่ไม่ล่สามารถเชื่อมกับที่ระบายน้ำหลักได้ต้องระบายลงในที่ว่างและคูคลองเช่นกัน ปัจจุบันปัญหาการระบายน้ำเสียยังไม่รุนแรงนัก เนื่องจากในเขตบางกะปิยังมีที่ว่างและคูคลองอยู่มาก แต่ในอนาคตถ้ามีประขากรเพิ่มขึ้นและสภาพการระบายน้ำยังคงเป็นอยู่เช่นปัจจุบัน ปัญหาการระบายน้ำเสียคงจะมีความรุนแรงมากขึ้นเพราะเป็นการระบายน้ำเสียลงคูคลองธรรมชาติ โดยไม่ได้มีการบำบัดน้ำเสียก่อน

2. การระบายน้ำฝน เขตบางกะปิเป็นเขตที่มีปัญหาเกี่ยวกับการระบายน้ำฝนมาก จะเห็นได้จากสภาพและระยะเวลาที่น้ำท่วมขังในเขตบางกะปิ ปี พ.ศ. 2525 (ตามแผนที่ 4.16 และ 4.17) ซึ่งเป็นปีที่มีปัญหาน้ำท่วมไม่รุนแรงนัก แต่ทุกพื้นที่เขตก็ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ขณะที่ปี พ.ศ. 2523 และ 2526 ซึ่งเป็นปีที่มีปัญหาน้ำท่วมรุนแรงมาก แต่ไม่ล่สามารถหาข้อมูลมาแสดงได้ สภาพน้ำท่วมองรุนแรงมากขึ้น ทั้งระยะเวลาที่น้ำท่วมและความลึกของระดับน้ำ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากพื้นที่เขตบางกะปิมีระดับต่ำ และมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะโดยเฉพาะบริเวณมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในแขวงหัวหมาก ลักษณะเช่นนี้ทำให้น้ำสามารถไหลจากที่อื่นมายังพื้นที่เขตบางกะปิได้ง่าย แต่การระบายออกทำได้ยาก โดยเฉพาะการระบายน้ำลงคลองแสนแสบ ซึ่งเป็นคลองหลักของเขตบางกะปิทำได้ยากมาก เนื่องจากคลองแสนแสบตั้งแต่คลองบางกะปิถึงคลองตัน ตลอดมีระดับต่ำมากประกอบด้วยคูคลองอื่น ๆ ที่มีเป็นจำนวนมากส่วนใหญ่จะตัน เอ็น มีหญ้า และผักตบชวี้นมากมาย และยังมีกรปลูกสร้างอาคารรุกล้ำไปในแนวคลองทำให้การระบายน้ำไม่ล่สะดวก

ลักษณะและทิศทางกรระบายน้ำของเขตบางกะปิ ใช้คลองหลักในการระบายน้ำสองสาย คือ คลองแสนแสบ และคลองลาดพร้าว โดยให้น้ำในคลองทั้งสองไหลมารวมกันบริเวณคลองตัน แล้วระบายออกคลองพระโขนง โดยใช้เครื่องสูบน้ำช่วย

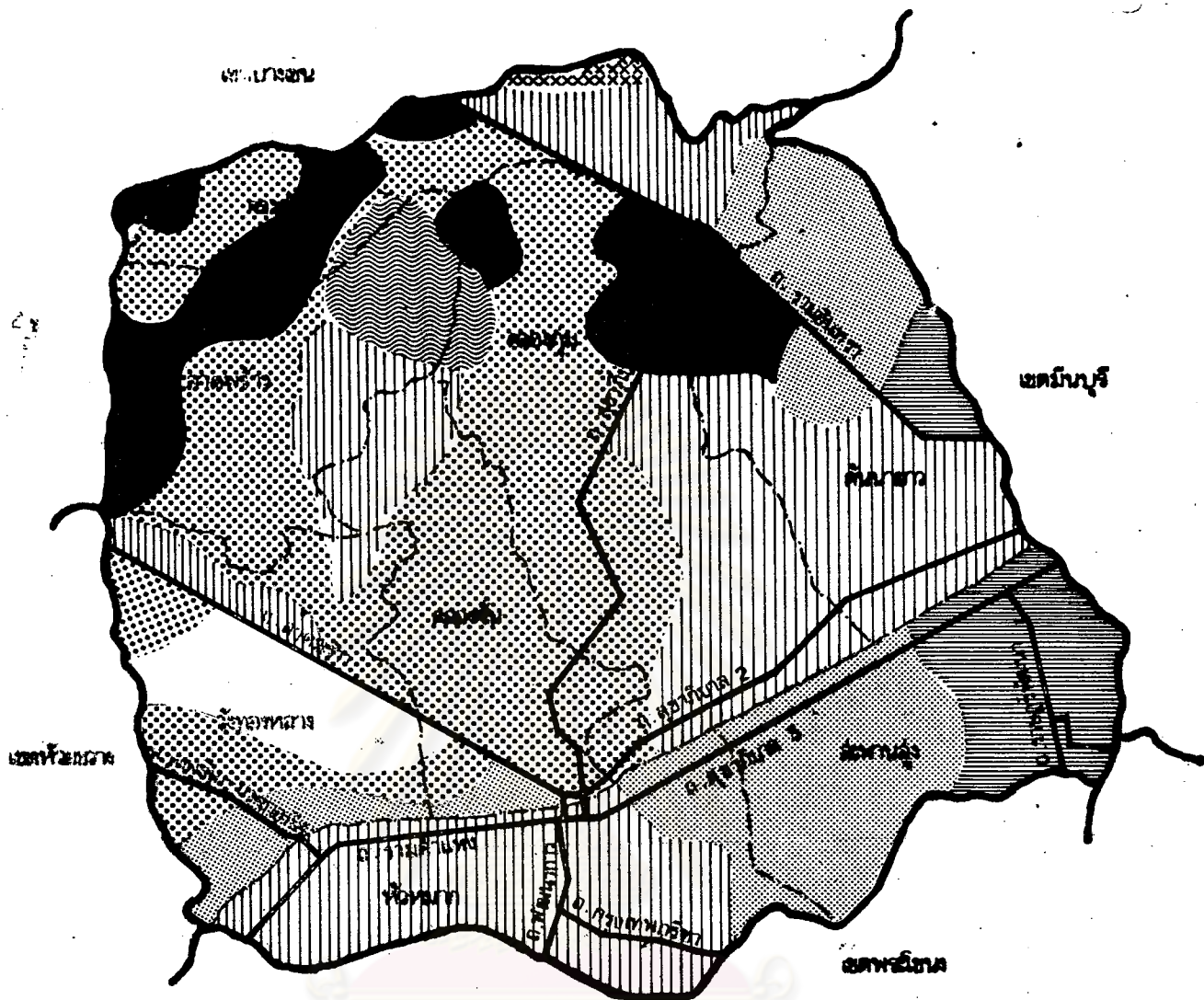

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระบบระบายน้ำธรรมชาติ(คลอง)
 ท่อระบายน้ำ

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย เขตบางกะปิ		
แสดง	ระบบท่อระบายน้ำ	
มาตรฐาน 1 : 100,000	0 1 2 3 กม.	

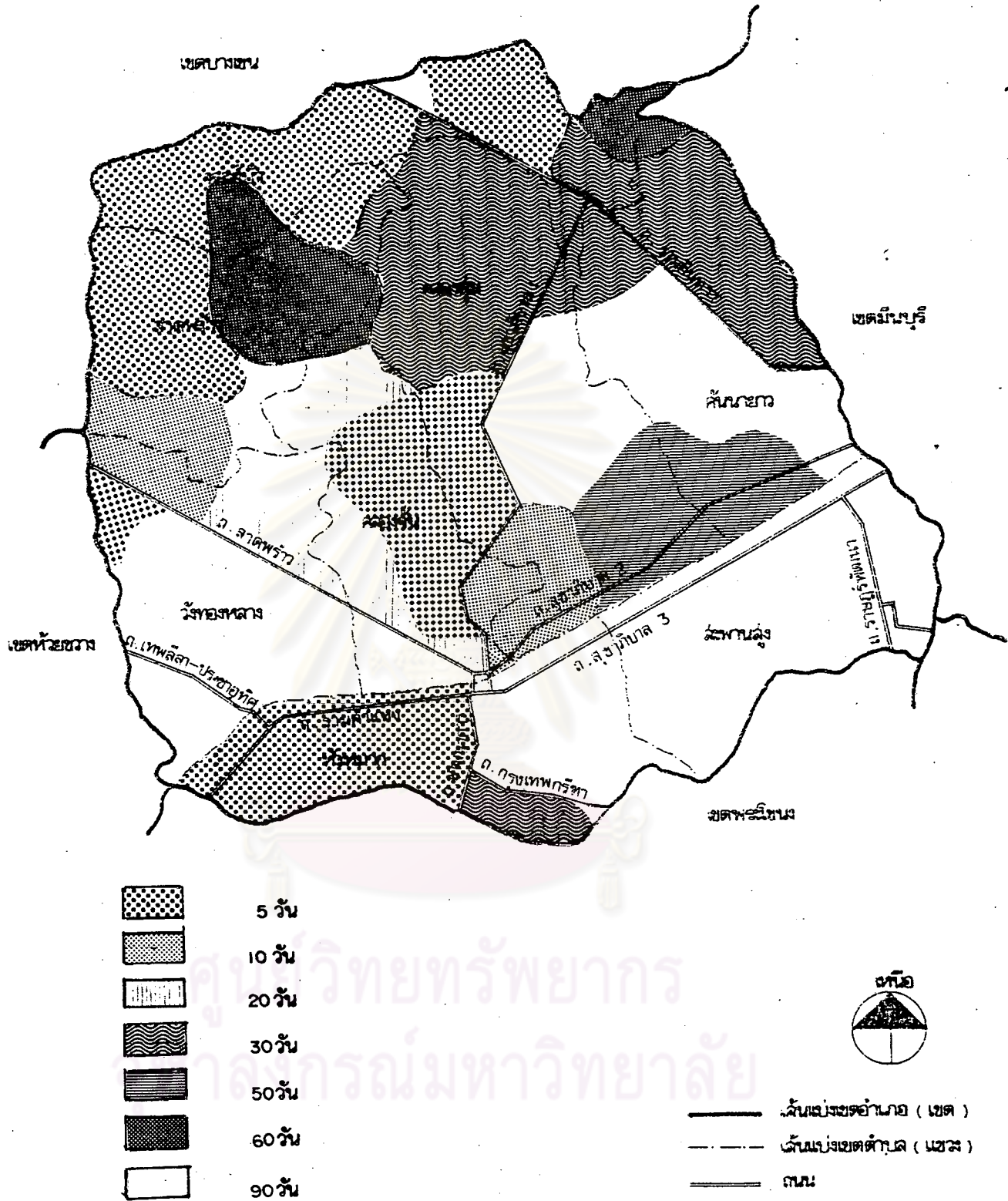

	บริเวณที่มีระดับความลึกของน้ำท่วม	100 ซม.
	"	50 ซม.
	"	40 ซม.
	"	30 ซม.
	"	25 ซม.
	"	20 ซม.
	"	15 ซม.
	"	10 ซม.

เส้นแบ่งเขตอำเภอ (เขต)
 เส้นแบ่งเขตตำบล (แขวง)
 ถนน

การศึกษาระดับความเหมาะสมการใช้ที่ดินเพื่อยุอาคัย เขตบางกระบือ			
แลตศ ระดับของน้ำท่วม ปี พ.ศ. 2525			
มาตรการควบคุม 1 : 100,000	0 1 2 3 กม.		แผนที่ 4.16

การศึกษาริเวณวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อยุอาคัย		เขตบางกอบี	
แสดง	ระยะเวลาของน้ำท่วม		
มาตราส่วน	1 : 100,000	0 1 2 3 กม.	
		แผ่นที่ 4.17	

โครงการระบายน้ำฝนในพื้นที่เขต

1. การสร้างท่อบกั้นน้ำในคลองแสนแสบ เนื่องจากภาวะน้ำท่วมหนักในปี พ.ศ. 2526 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระราชดำริให้มีการก่อสร้างท่อบกั้นน้ำ ในคลองแสนแสบ บริเวณปากซอยบางกะปิ ในเขตห้วยขวาง เพื่อระบายน้ำจากคลองบางกะปิ ลงคลองแสนแสบได้ตลอดเวลา ลักษณะของท่อบกั้นที่สร้างเป็นท่อบนไม้กึ่งกลางสูง 35 เมตร ยาว 34 เมตร มีบานบังค้ำน้ำที่ตัวท่อบนขนาดกว้าง 2.50 เมตร 2 บาน ท่อบนนี้สามารถระบายน้ำได้ประมาณวันละ 400,000 ลูกบาศก์เมตร

2. โครงการสร้างจุดรับน้ำบึงกลุ่ม พื้นที่ประมาณ 500 ไร่ เป็นโครงการพระราชดำริ เช่นกัน โครงการนี้ บัณฑิตนักบวชเริ่มดำเนินการในช่วงแรก พื้นที่ประมาณ 94 ไร่ ซึ่งจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2529 และคาดว่าจะแล้วเสร็จทั้งโครงการประมาณ พ.ศ. 2530

โครงการนี้นอกจากจะเป็นบริเวณรับน้ำของเขตบางกะปิแล้ว ยังติดตั้งเป็นส่วนใหญ่สำหรับรับการพักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนในเขตบางกะปิ และบริเวณใกล้เคียงด้วย

3. ปัญหาเกี่ยวกับการระบายน้ำ ปัญหาการระบายน้ำในเขตบางกะปิเป็นปัญหาที่สำคัญมากเพราะเขตบางกะปิเป็นเขตที่มีระดับพื้นดินต่ำ จะเห็นได้ชัดจากภาวะน้ำท่วมในปี พ.ศ. 2523 และ 2526 โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2526 เขตบางกะปิถูกน้ำท่วมยังเป็นเวลานานกว่า 3 เดือน ทั้งนี้เพราะเขตบางกะปิเป็นที่ลุ่มต่ำต้งได้กล่าวแล้ว ทำให้พื้นที่เขตบางกะปิต้องรองรับน้ำจากทุกทิศทางรวมทั้งน้ำฝนที่ตกในพื้นที่เองด้วย อย่างไรก็ตาม โครงการระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วมทั้งในระดับเขตและระดับกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จะช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้บ้าง สำหรับการระบายน้ำเสีย ปัจจุบันยังไม่เห็นปัญหาเด่นชัดนัก เพราะเขตบางกะปิยังมีที่ว่างและคูคลองที่รองรับน้ำไหลจากครัวเรือนได้โดยสภาพน้ำยังไม่เน่าเสียมากนัก แต่สภาพน้ำในลำคลองหลายสายไม่สามารถใช้ทำประโยชน์ในด้านเกษตรกรรมได้ และในอนาคตเมื่อชุมชนหนาแน่นขึ้น เขตบางกะปิก็จะเกิดปัญหาน้ำเสียและน้ำเน่า เช่นเดียวกับในเขตอื่นใน เพราะระบบท่อระบายน้ำที่มีไม่ทั่วถึงทั้ง เขตและยังไม่มียุทธศาสตร์การกำจัดน้ำเสีย

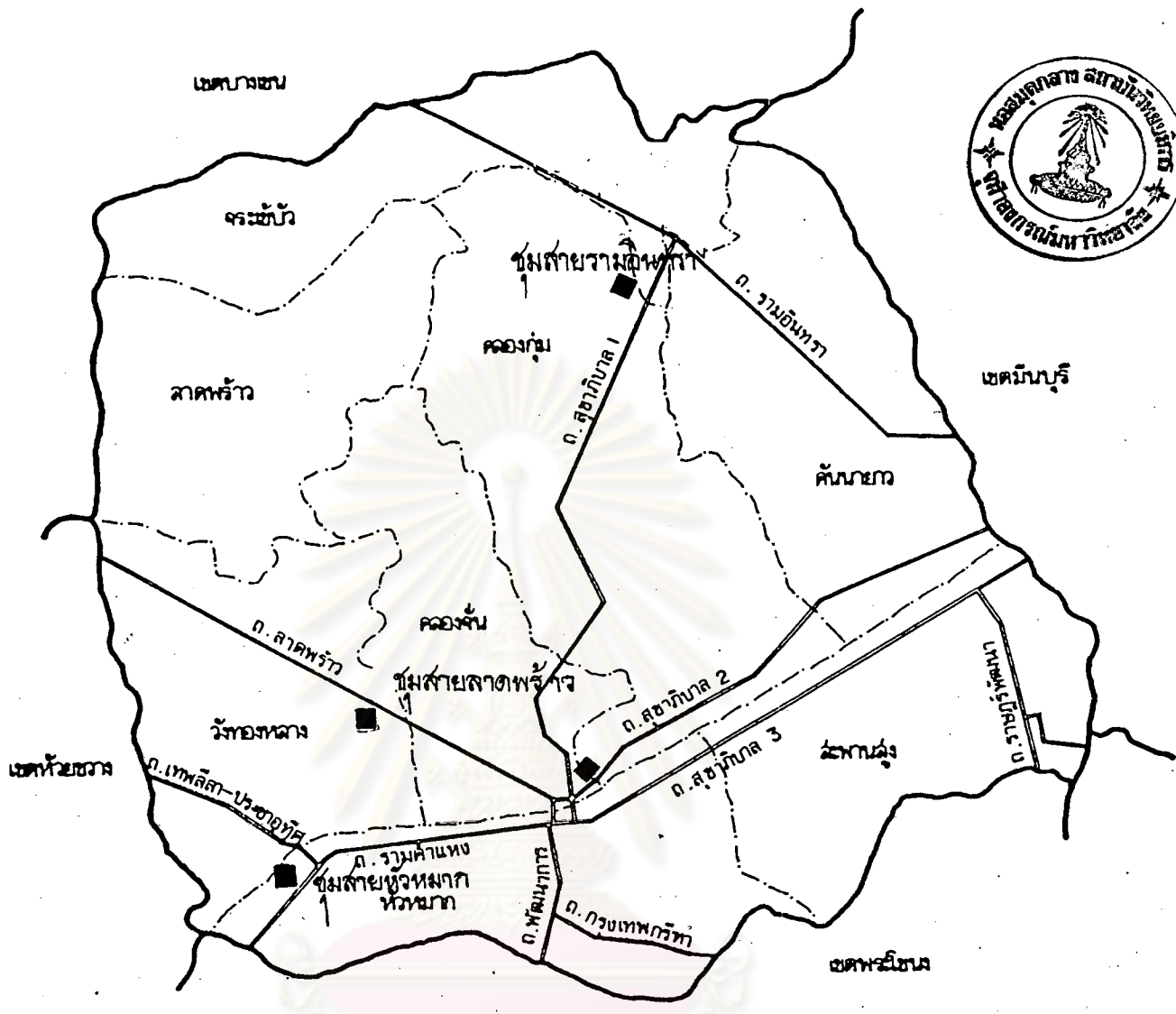
ง. การกำจัดขยะมูลฝอย การเก็บขยะมูลฝอยในเขตบางกะปิยังทำได้ไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ บริเวณที่มีการเก็บขยะมูลฝอยได้แก่ ถนนลาดพร้าว ถนนรามคำแหง ถนนสุขุมวิท 1 และตามหมู่บ้านจัดสรรต่าง ๆ โดยขยะที่เก็บได้แต่ละวันจะนำไปทิ้งที่บริเวณโรงงานกำจัดขยะอ่อนนุช เขต

ที่ไม่สามารถทำการเก็บขยะได้ ทั้งถึงเนื่องจากเขตบางกะปิมีการขยายตัวของการใช้ที่ดินและ การเพิ่มขึ้นของประชากรรวดเร็วมากเป็นเหตุให้ขยะมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วด้วย ซึ่งจะเห็น ได้ว่า ในปี พ.ศ. 2524 เขตบางกะปิมีขยะประมาณ 105,459 ม³/ปี แต่ในปี พ.ศ. 2525 และ 2526 เพิ่มขึ้นเป็น 117,142 และ 128,825 ม³ ขณะที่พนักงานและอุปกรณ์เกี่ยวกับการ เก็บขยะเพิ่มขึ้นน้อยมาก ปัจจุบันเขตบางกะปิมีรถเก็บขยะ 18 คัน พนักงาน 37 คน รถแต่ละคัน สามารถเก็บขยะได้ประมาณ 500-1,500 ครว้ เรือ่นต่อวัน (งานรักษาความสะอาดเขตบางกะปิ) ดังนั้น ในแต่ละวัน การเก็บขยะทำได้ประมาณ 9,000 - 27,000 ครว้ เรือ่นเท่านั้น แต่ในเขต บางกะปิมีจำนวนครว้ เรือ่นประมาณ 80,000 ครว้ เรือ่น ทำให้ในแต่ละวันมีขยะตกค้างเป็นจำ นวนมาก ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ งานรักษาความสะอาดเขตบางกะปิกำลังดำเนินการแก้ไขโดย ขอเพิ่มวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งการสัดเจ้าหน้าที่ทำงานในวันหยุดราชการด้วย

จ. การประปา ในปี พ.ศ. 2526 การให้บริการด้านการประปาในพื้นที่เขตบางกะปิ มีเฉพาะ 2 ฟากถนนลาดพร้าวและถนนรามคำแหงเท่านั้น (ตามแผนที่ 4.18) ดังนั้น น้ำที่ใช้อุปโภค บริโภคส่วนใหญ่ในเขตบางกะปิจึงเป็นน้ำบาดาลโดยเฉพาะตามหมู่บ้านจัดสรรต่าง ๆ ซึ่งการสูบน้ำ บาดาลขึ้นมาใช้ในปริมาณสูงนี้ทำให้เกิดปัญหาแผ่นดินทรุดตามที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น อย่าง ไรก็ตาม ภายในปี พ.ศ. 2532 เขตบางกะปิก็จะได้รับบริการน้ำประปาจากการประปานครหลวง เกือบทั่วถึงทั้งพื้นที่เขตและก็จะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนน้ำประปาและปัญหาแผ่นดินทรุดลงได้

ฉ. ไฟฟ้า ไฟฟ้าเป็นสาธารณูปโภคอย่างเดียวกับที่ไม่มีปัญหาการให้บริการ ในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าจะไม่มีเสาไฟฟ้าผ่านไปทุกพื้นที่ของเขตบางกะปิ แต่ถ้ามีผู้ต้องการใช้ไฟฟ้าก็สามารถให้ บริการได้ทันที

ช. โทรศัพท์ เขตบางกะปิอยู่ในพื้นที่การให้บริการของเขตโทรศัพท์นครหลวงเขตที่ 2 และ 4 ซึ่งประกอบด้วย 6 ชุมสาย คือ ชุมสายคลองสำโรง ชุมสายหัวหมาก ชุมสายบางชัน ของ เขตโทรศัพท์นครหลวงเขต 2 และชุมสายลาดพร้าว 2 ชุมสายรามอินทรา และชุมสายบางเขน ของเขตโทรศัพท์นครหลวงเขต 4 นอกจากนี้ ยังมีชุมสายเคสื่อนที่อีก 1 ชุมสายคือ ชุมสายพฤษภ ชาติ (แผนที่ 4.19) ทั้ง 7 ชุมสายนี้รับผิดชอบการให้บริการโทรศัพท์ในพื้นที่เขตบางกะปิและพื้นที่ ติดต่อ เนื่องจากกาแบ่งเขตขององค์การโทรศัพท์ต่างกับเขตการปกครอง ดังนั้น จึงมีพื้นที่คาบ เกี่ยวกันระหว่างเขตชุมสายโทรศัพท์ และเขตการปกครอง สำหรับประสิทธิภาพการให้บริการ ของชุมสายทั้ง 7 ปัจจุบันชุมสายทั้ง 7 มีเลขหมายโทรศัพท์ประมาณ 38,500 เลขหมาย แต่เปิด

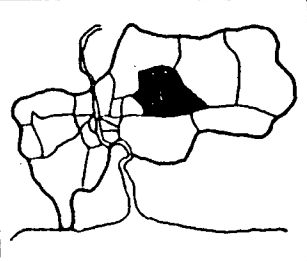
ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

■ ที่ตั้งชุมชนสายโทรคัมพัทธ์

- เส้นแบ่งเขตอำเภอ (เขต)
- เส้นแบ่งเขตตำบล (แขวง)
- ถนน

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย		เขตบางกะปิ
แสดง การให้บริการขององค์การโทรคัมพัทธ์		
มาตราส่วน 1 : 100,000	0 1 2 3 กม.	แผนที่ 4.19

ใช้ประมาณ 30,654 เล่มหมาย ที่เหลือเป็นเลขหมายสำรอง จำนวนเลขหมายโทรศัพท์ที่เปิดใช้
ในปัจจุบันยังไม่สามารถให้บริการกับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้พอเพียง จะเห็นได้จากจำนวน
รายชื่อผู้ขอเช่าโทรศัพท์ซึ่งมีถึง 48,419 ราย ในปี พ.ศ. 2525 อย่างไรก็ตาม องค์การโทร
ศัพทได้พยายามขยายเลขหมายเพิ่มขึ้น ตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจขององค์การโทรศัพท์ได้พยายาม
ขยายเลขหมายเพิ่มขึ้น ตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ.
2520-2527 กำหนดให้มีการขยายเลขหมายเพิ่มขึ้นในพื้นที่ 6 ชุมสายนี้อีกประมาณ 39,000 เลข
หมายภายในปี พ.ศ. 2527 เมื่อเทียบกับจำนวนผู้ขอเช่าซึ่งมีถึง 48,419 รายในปี พ.ศ. 2525
แล้วจะเห็นได้ว่าการให้บริการขององค์การโทรศัพท์ทำได้ไม่ทันกับความต้องการของประชาชนเลย
สำหรับการให้บริการด้านโทรศัพท์สาธารณะ ปัจจุบันการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะในพื้นที่รับผิดชอบ
ของ 6 ชุมสาย มีอยู่ประมาณ 916 เลขหมายโดยตั้งกระจายอยู่ในย่านชุมชนต่าง ๆ

การคาดประมาณจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ สำนักงานแผนและโครงการขององค์การ
โทรศัพท์แห่งประเทศไทย ได้คาดประมาณจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ในชุมสายต่าง ๆ ทั้ง 7 ชุมสายตั้ง
กล่าวไว้ว่า ในปี พ.ศ. 2546 จะมีจำนวนผู้ต้องการใช้โทรศัพท์ประมาณ 431, 418 ราย ชุมสายที่
มีผู้ต้องการใช้โทรศัพท์มากที่สุดคือชุมสายคลองสั้น

สำราญผลการในเขตบางกะปิ

ก. การบริการด้านการศึกษา เขตบางกะปิเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาทุกระดับดังนี้

1. ระดับอุดมศึกษา สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตบางกะปิมี 3 แห่ง คือ

ก) สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ ตั้งอยู่ที่ถนนสุขุมวิท 2 แขวง
คลองกุ่ม เป็นสถาบันศึกษาที่ให้การศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ปัจจุบันมีนักศึกษาทั้งหมด
ประมาณ 1,236 คน

ข) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก ให้การศึกษา
ระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ปัจจุบันมีนักศึกษาประมาณ 572,181 คน (รวมวิทยาเขตปทุมธานี
สุวรรณภูมิด้วย)

ค) วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ หลังมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบัน
การศึกษาเอกชนที่ให้การศึกษาในระดับปริญญาตรี ปัจจุบันมีนักศึกษาประมาณ 296 คน

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตบางกะปิเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้
ให้เขตบางกะปิมีการขยายตัวรวดเร็วขึ้น โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งเป็นมหาวิทยาลัย
เปิดแห่งเดียวของประเทศที่มีการจัดห้องเรียนสำหรับนักศึกษา ดังนั้น ในแต่ละวันจะมีนักศึกษา

เดินทางมาสู่เขตบางกะปิเป็นจำนวนมาก สำหรับนักศึกษาจากต่างจังหวัดก็จะมีทางเลือกที่อยู่อาศัยในพื้นที่ไม่ห่างจากมหาวิทยาลัยมากนัก หรือไม่ก็อยู่ในหอพักรอบ ๆ มหาวิทยาลัยซึ่งจะเห็นได้ว่าบริเวณแขวงหัวหมากรอบ ๆ มหาวิทยาลัยจะมีการปลูกสร้างหอพักเป็นจำนวนมาก และย่านการค้าก็เกิดขึ้นเพื่อให้บริการสำหรับบุคคลเหล่านี้และประชาชนโดยทั่วไปด้วย

2. ระดับอาชีวศึกษา เขตบางกะปิมีสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา 4 แห่ง

คือ

ก) วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมกรุงเทพฯ ถนนรามคำแหง สอนวิชาช่างไฟฟ้า วิทยุ การคมนาคม ช่างอุตสาหกรรมและช่างกล ในระดับ ปวช. ปัจจุบันมีนักเรียนประมาณ 2,070 คน

ข) วิทยาลัยเทคโนโลยีบางกะปิ แขวงหัวหมาก ถนนรามคำแหง (ลูขากีบาล 3) เป็นวิทยาลัยที่เปิดการศึกษาใหม่

ค) โรงเรียนรัตนพาณิชยการ ซอยลาดพร้าว 107 ถนนลาดพร้าว สอนพาณิชยและบริหารธุรกิจ ระดับ ปวช. และ ปวส. ปัจจุบันมีนักเรียนประมาณ 1,327 คน

ง) โรงเรียนพาณิชยการกรุงเทพบูรพา แขวงคลองกุ่ม

3. ระดับมัธยมศึกษา เขตบางกะปิมีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสอนระดับมัธยมศึกษา

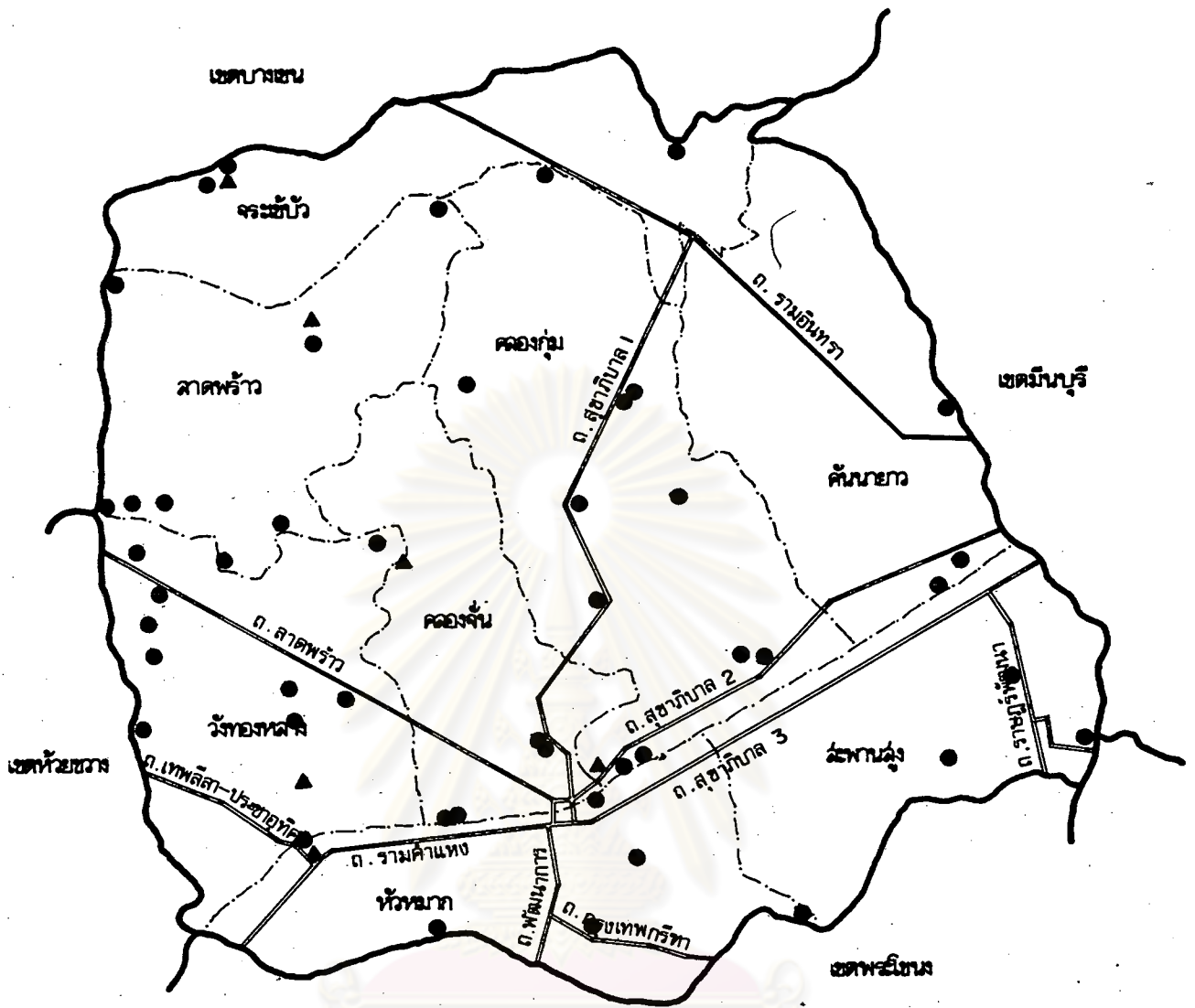
ปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ 7 แห่งคือ โรงเรียนบดินทรเดชาแขวงวังทองหลาง โรงเรียนบางกะปิ แขวงคลองกุ่ม โรงเรียนเทพศิลา แขวงหัวหมาก โรงเรียนสตรีวิทยา 2 แขวงลาดพร้าว โรงเรียนปิงทองกลางพิทยา แขวงคลองสำโรง โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยา แขวงจระเข้บัว และโรงเรียนลำรัตนมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ที่ตั้งตามแผนที่ 4.20)

4. ระดับประถมศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร และมีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนบ้าง ซึ่งจำแนกเป็นรายแขวงได้ดังนี้

ก) แขวงคันนายาว มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 2 แห่ง คือ โรงเรียนคันนายาว สังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนทรงวิทยศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ข) แขวงสะพานสูง มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 3 แห่ง สังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมด ได้แก่ โรงเรียนสุเหร่าฮิรอ โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว และโรงเรียนสามแยกคลองหล่อแหล

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- โรงเรียนประถมศึกษา
- ▲ โรงเรียนมัธยม

- เส้นแบ่งเขตอำเภอ (เขต)
- - - - - เส้นแบ่งเขตตำบล (แขวง)
- ==== ถนน

การศึกษาวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อยุคภัย		เขตบางกระบือ	
แสดง	ที่ตั้งโรงเรียนในเขตบางกระบือ		
มาตราส่วน	1 : 100,000	0 1 2 3 กม.	
			แผนที่ 4.20

ค) แขวงจรเข้บัว มีโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่งคือ โรงเรียนวัดลาดปลาเค้าและโรงเรียนโคกบัวลำว สังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 2 แห่ง

ง) แขวงคลองกุ่ม มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 12 แห่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร 7 แห่ง คือ โรงเรียนพิชัยพัฒนา โรงเรียนประพาสวิทยา โรงเรียนวัดพิชัย โรงเรียนคลองกุ่ม โรงเรียนวัดบางเตย โรงเรียนคลองลำเสียด และโรงเรียนวัดนวลจันทร์ และมีโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 5 แห่งคือโรงเรียนโสภามา นุสรณ์ โรงเรียนพร้อมมิตรวิทยา โรงเรียนสายอักษร โรงเรียนปัฐวิกรณ์ และโรงเรียนเบญจมินทร์

จ) แขวงหัวหมาก มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 6 แห่ง สังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมด คือ โรงเรียนสุเหร่าวังใหญ่ โรงเรียนลำลำสี โรงเรียนหัวหมากน้อย โรงเรียนคลองกะละ โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง และโรงเรียนวัดเทพศิลา

ฉ) แขวงลาดพร้าว มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 7 แห่ง คือ โรงเรียนเทพวิทยา โรงเรียนลอยลำอนุสรณ์ โรงเรียนวัดลาดพร้าว โรงเรียนคลองเสือน้อย โรงเรียนคลองทรงกระเทียม สังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนเอกชน 2 แห่ง คือ โรงเรียนลาดพร้าววิทยา และโรงเรียนฤทธิไกรศึกษา

ช) แขวงวังทองหลาง มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 10 แห่ง เป็นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง คือ โรงเรียนวัดบึงทองหลาง โรงเรียนสุเหร่าลาดพร้าว โรงเรียนวัดลำผักชีธรรม โรงเรียนสุเหร่าดอนสะแก และโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 6 แห่ง คือ โรงเรียนเศรษฐบุตรอุปถัมภ์ โรงเรียนบางกอกศึกษา โรงเรียนถนนอมศิริวิทยา โรงเรียนแตงตั้งวิทยา โรงเรียนเล่นานุสรณ์ และโรงเรียนอุดมศึกษา

๓) แขวงคลองสาม มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านบางกะปิ โรงเรียนสุเหร่าคลองสาม โรงเรียนโยคีธรรมาโมชอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนโสภามาอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

การศึกษาาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ ดังนั้น ประชากรทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาอย่างน้อยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งอยู่ในช่วงอายุประมาณ 7-12 ปี ปัจจุบันเขตบางกะปิมีประชากรช่วงอายุ 7-12 ปี ประมาณ 35,222 คน (คำนวณโดยใช้สัดส่วนช่วงอายุจากสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2523) มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 46 แห่ง สังกัด

กรุงเทพมหานคร 31 แห่ง มีนักเรียนประมาณ 18,791 คน โรงเรียนเอกชน 15 แห่ง มีนักเรียนประมาณ 10,508 คน รวมเป็นนักเรียนทั้งหมดประมาณ 29,299 คน จะเห็นว่าประชากรในวัยเรียนมีมากกว่าจำนวนนักเรียนที่แท้จริง แสดงว่าประชากรในวัยนี้จะต้องไปศึกษาที่โรงเรียนนอกเขตบางกะปิอย่างน้อย 6,000 คน ขณะที่โรงเรียนในเขตบางกะปิเองยังสามารถรองรับนักเรียนได้อีกจำนวนหนึ่ง เพราะปัจจุบันจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครประมาณ 31 คนเท่านั้น ส่วนโรงเรียนเอกชนประมาณ 42 คนต่อห้องเรียน โดยมาตรฐานของกระทรวงกำหนดให้ห้องเรียนระดับประถม 1 ห้องต่อนักเรียน 35 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในเขตบางกะปิสามารถรองรับนักเรียนได้แต่นักเรียนพอใจที่จะศึกษาในโรงเรียนนอกเขตมากกว่า ประกอบกับในพื้นที่ติดต่อกับเขตบางกะปิมีโรงเรียนที่มีชื่อเสียงขนาดใหญ่ถึง 3 แห่ง คือ โรงเรียนปานะพัชรวิทยา โรงเรียนเขนตจ้อหิน ถนนลาดพร้าว และโรงเรียนสตรีวรนาถ ถนนพหลโยธิน นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนรัฐบาลที่อยู่ติดกับพื้นที่เขตบางกะปิคือโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ โรงเรียนเหล่าดีนักเรียนสามารถเข้าศึกษาได้โดยไม่มีปัญหาเรื่องการเดินทาง แต่อาจมีนักเรียนจำนวนหนึ่งเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงอื่น ๆ ในเขตอื่นในอีก สภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเขตบางกะปิไม่มีปัญหาในเรื่องสถานศึกษา และเมื่อดูแผนที่ 4.20 แสดงที่ตั้งของโรงเรียนจะเห็นว่าโรงเรียนในเขตบางกะปิตั้งกระจายอยู่ทั่วไปในเขตบางกะปิ

5. ระดับอนุบาล ปัจจุบันเขตบางกะปิมีโรงเรียนอนุบาลประมาณ 39 แห่ง ตั้งกระจายอยู่ทั่วไปโดยเฉพาะตามหมู่บ้านสดสรรต่าง ๆ และยังมีโรงเรียนที่ล้นครบตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมอีก 11 แห่ง

นอกจากการศึกษาทั้งหมดดังกล่าวแล้ว เขตบางกะปียังมีโรงเรียนสอนวิชาชีพพิเศษอีกหลายแห่ง เช่น โรงเรียนสอนตัดเสื้อ สอนพิมพ์ดีด

ข. สถานีดารวจ เขตบางกะปิอยู่ในเขตการรับผิดชอบของสถานีดารวจนครบาล 4 แห่ง ดังนี้ (แผนที่ 4.21)

สถานีดารวจนครบาลหัวหมาก ตั้งอยู่ถนนรามคำแหง มีตู่ยาม 1 แห่ง คือ ตู่ยามในหมู่บ้านเสรี บริเวณหมู่บ้านเสรี 5 เป็นตู่ยามที่ไม่มีเครื่องมือสื่อสาร มีเจ้าหน้าที่ประจำสัปดาห์ 1 นาย

สถานีดารวจนครบาลลาดพร้าว ตั้งอยู่ถนนสุขาภิบาล 1 ใกล้กับสำนักงานเขต

สถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าวมีตู้ยาม 1 แห่ง อยู่บริเวณสี่แยกเชิงสะพานชิงวางพวย เป็นตู้ยามขนาดใหญ่ มีวิทยุเอฟ.เอ็ม .5 สำหรับสื่อสาร มีเจ้าหน้าที่ประจำสัปดาห์ละ 2 นาย

สถานีตำรวจนครบาลคันนายาว ตั้งอยู่ในซอยวัดคูบัว ถนนรามอินทรา มีตู้ยาม 2 แห่ง คือ ตู้ยามปากซอยมัธยม ถนนรามอินทรา มีวิทยุสื่อสาร มีเจ้าหน้าที่ประจำสัปดาห์ละ 1 นาย และตู้ยามจรเข้บัวอยู่บริเวณตลาด กม.8 แยกสุขาภิบาล 1 กับถนนรามอินทรา มีวิทยุสื่อสารและเจ้าหน้าที่ประจำสัปดาห์ละ 1 นาย

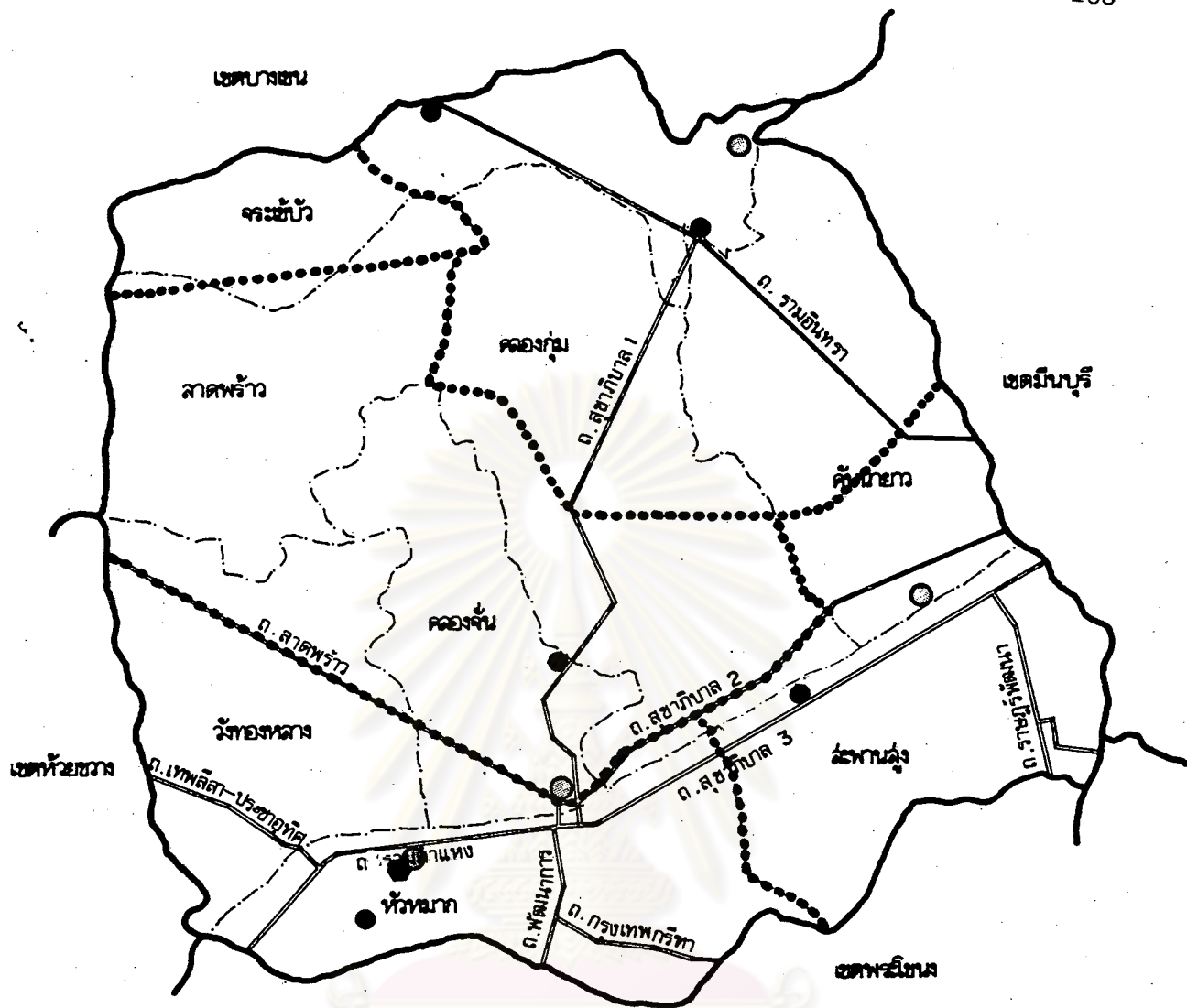
สถานีตำรวจนครบาลบางชัน ตั้งอยู่ถนนสุขาภิบาล 2 เยื้องหมู่บ้านอมรินทร์สวนสยามมีตู้ยาม 1 แห่ง บริเวณปากทางเข้าหมู่บ้านสัมมากร

ในจำนวนสถานีตำรวจนครบาลทั้ง 4 แห่ง สถานีตำรวจนครบาลหัวหมากมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่มากที่สุด รองลงมาคือสถานีตำรวจนครบาลลาดพร้าว (ดูรายละเอียดในตารางที่ 4.19) ทั้งสองสถานีรับผิดชอบบริเวณที่มีประชากรอยู่อาศัยค่อนข้างหนาแน่น ได้แก่ พื้นที่แขวงวังทองหลาง คลองจั่น ลาดพร้าว และหัวหมาก (แผนที่ 4.21) สถานีตำรวจทั้ง 2 แห่งนี้เป็นสถานีตำรวจที่มีสถิติอาชญากรรมมากเช่นเดียวกัน และมากกว่าสถานีตำรวจนครบาลคันนายาว และบางชันหลายเท่า (ตามตารางที่ 4.20) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าย่านที่มีประชากรหนาแน่นจะมีการเกิดอาชญากรรมมากกว่าบริเวณที่มีประชากรอยู่เบาบาง

ในเรื่องการรักษาความปลอดภัย นอกจากสถานีตำรวจนครบาลทั้ง 4 แห่ง แล้ว ยังมีตำรวจดับเพลิงด้วย ในเขตบางกะปิมีสถานีตำรวจดับเพลิง 1 แห่ง คือ สถานีตำรวจดับเพลิงหัวหมาก ตั้งอยู่บริเวณเดียวกับสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก แต่ถ้าเกิดอุบัติเหตุเพลิงไหม้สถานีดับเพลิงใกล้เคียง คิยงสามารถให้ความช่วยเหลือได้ เช่น สถานีตำรวจดับเพลิงลาดพร้าว สถานีดับเพลิงบางเขน สถานีตำรวจดับเพลิงสุทธิสาร สถานีตำรวจดับเพลิงบางกะปิ สถานีตำรวจดับเพลิงนี้ นอกจากมีหน้าที่ในการดับเพลิงแล้วยังมีหน้าที่พิเศษคือ การบริการนำดื่มน้ำใช้ในบริเวณที่ขาดแคลนน้ำประปาด้วย

ค. การบริการด้านสาธารณะสุข

1. ศูนย์บริการสาธารณสุข เขตบางกะปิมีศูนย์บริการสาธารณสุข 3 แห่ง คือ ศูนย์บริการสาธารณสุข 35 หัวหมาก ซอยเสริมมิตร ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก ศูนย์บริการสาธารณสุข 50 บางกะปิ ถนนสุขาภิบาล 2 ใกล้สถานีรถไฟ แขวงคลองจั่น ศูนย์บริการสาธารณสุข 56 รัชโยธิน

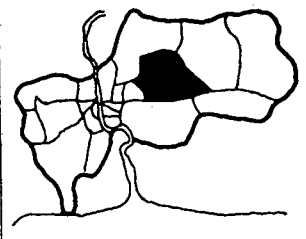

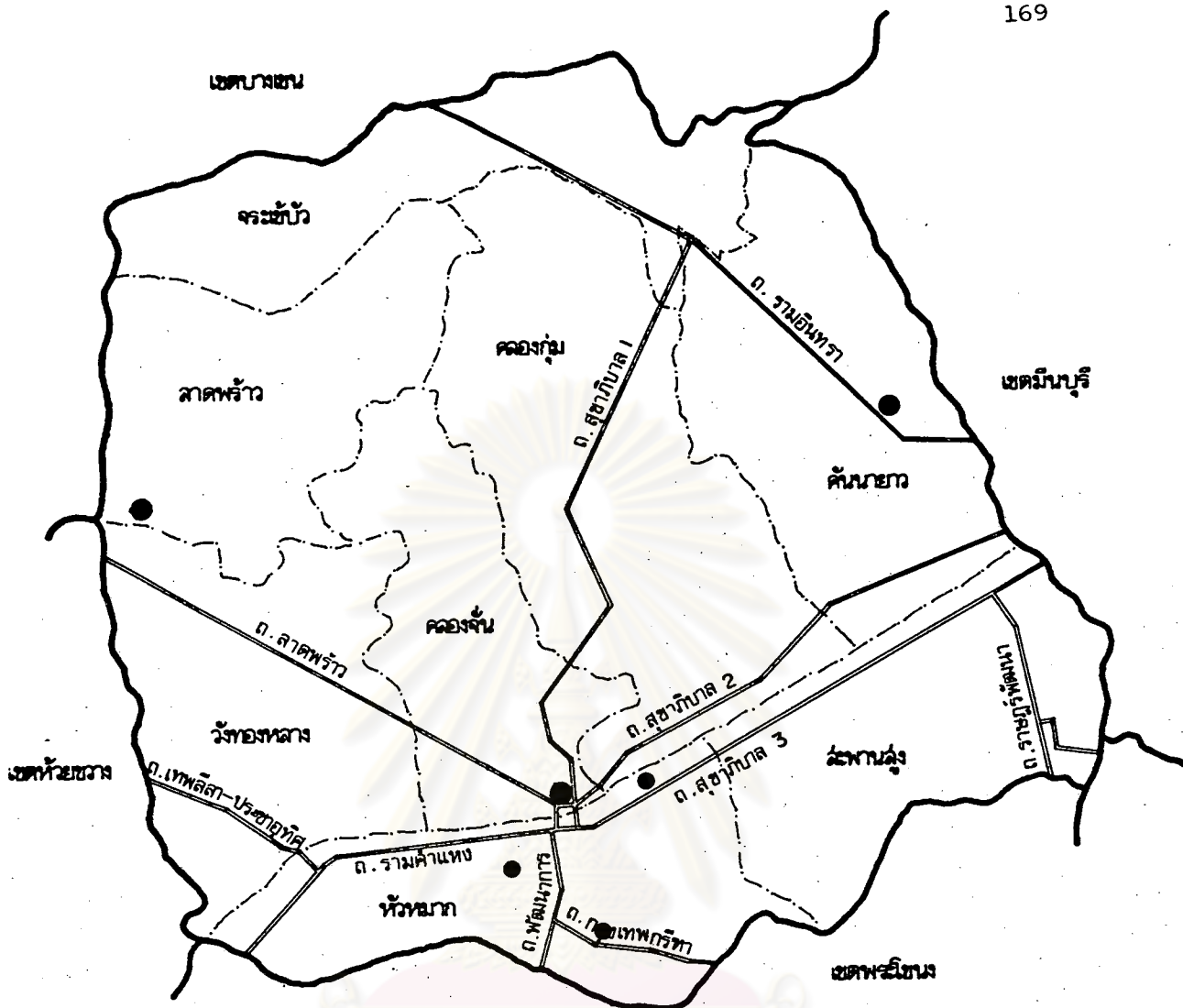
ศูนย์วิทยุตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สถานีดับเพลิง
- สถานีตำรวจ (สน.)
- ป้อมสาม
- เส้นแบ่งเขตอำเภอ (เขต)
- เส้นแบ่งเขตตำบล (แขวง)
- ถนน
- เส้นเขตรับผิดชอบแต่ละสน.

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย		เขตบางกะปิ	
แสดง	ที่ตั้ง สถานีดับเพลิง สถานีตำรวจ ป้อมสาม		
มาตราส่วน	1 : 100,000	0 1 2 3 กม.	แผนที่ 4.21

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- โรงพยาบาล
- ศูนย์บริการสาธารณสุข

- เส้นแบ่งเขตอำเภอ (เขต)
- เส้นแบ่งเขตตำบล (แขวง)
- == ถนน

การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย		เขตบางกอบี		
แสดง	โรงพยาบาลและศูนย์บริการสาธารณสุข			
มาตราส่วน	1 : 100,000		แผนที่ 4.22	

2. โรงพยาบาล เขตบางกะปิมีโรงพยาบาล 4 แห่ง คือ (แผนที่ 4.22)

โรงพยาบาลสยาม อยู่ซอยโชคชัย 4 ถนนลาดพร้าว มีเตียงรับคนไข้ประมาณ 150 เตียง เป็นโรงพยาบาลที่มีเครื่องมือค่อนข้างจะทันสมัยโรงพยาบาลหนึ่งของกรุงเทพมหานคร

โรงพยาบาลบางกะปิ อยู่ซอยเหนือพัฒนาตรงข้ามตลาดบางกะปิมีเตียงรับคนไข้ 25 เตียง

โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี อยู่ถนนรามอินทราเป็นโรงพยาบาลรัฐบาลเพียงแห่งเดียวของเขตบางกะปิ มีเตียงรับคนไข้ประมาณ 25 เตียง

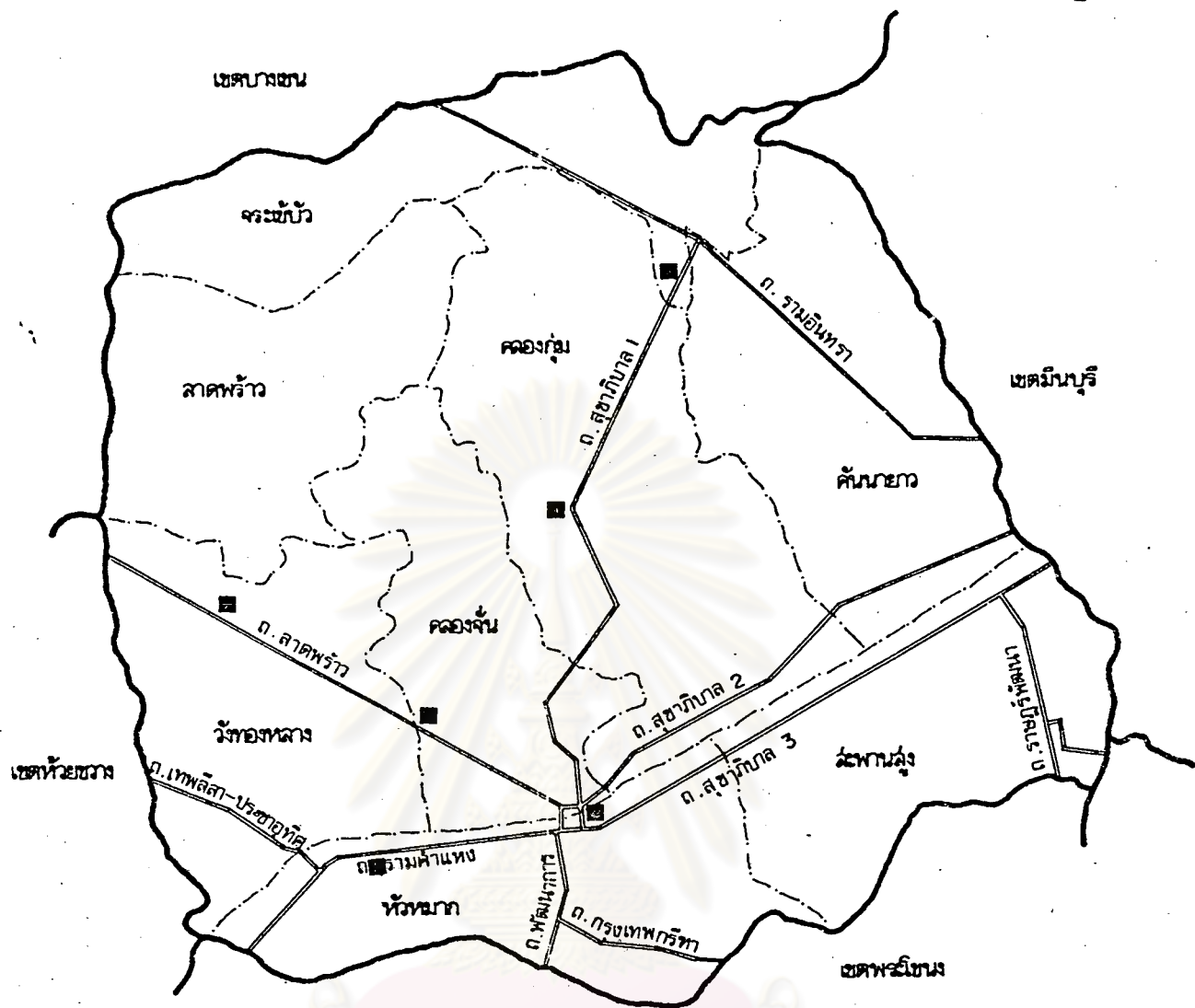
โรงพยาบาลสถานพยาบาลวังทองหลาง ซอยวรมิศร์ ถนนลาดพร้าว มีเตียงรับคนไข้ 10 เตียง

นอกจากโรงพยาบาลที่อยู่ในเขตบางกะปิแล้วประชาชนในเขตบางกะปิอาจใช้บริการจากโรงพยาบาลในบริเวณใกล้เคียงได้ เช่น โรงพยาบาลแพทยปัญญา ซอยสุมานมิตร ถนนรามคำแหง โรงพยาบาลเพชรเวช ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ และโรงพยาบาลเมโย ปากซอยเล่านาฉิม 1 ถนนพหลโยธิน

3. คลินิก ในปี พ.ศ. 2524 เขตบางกะปิ มีคลินิกประมาณ 77 แห่ง เป็นคลินิครักษาโรคทั่วไป 66 แห่ง และคลินิกทันตแพทย์ 11 แห่ง แยกที่มีคลินิกแพทย์มากที่สุด คือ แยกคลองจั่น มี 15 แห่ง ซึ่งเท่ากับแยกหัวหมาก และแยกวังทองหลาง (ตารางที่ 4.21)

การบริการด้านสาธารณสุขนี้ จะเห็นว่าในเขตบางกะปิ ค่อนข้างขาดแคลน เนื่องจากมีจำนวนเตียงต่อประชากรถึง 1 : 1,498 ขณะที่ค่าเฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร ประมาณ 1 : 348 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ประชากรในเขตบางกะปิสามารถใช้บริการจากโรงพยาบาลใกล้เคียงและโรงพยาบาลในเขตอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานครได้โดยสะดวก ดังนั้น ความขาดแคลนโรงพยาบาลในเขตจึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาให้เห็นชัดเจนนัก

ง. ไปรษณีย์โทรเลข เขตบางกะปิอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบไปรษณีย์แขวง 3 แขวง (ไปรษณีย์แขวงคืออาณาเขตซึ่งการสื่อสารแห่งประเทศไทย กำหนดให้ทำทำการไปรษณีย์ฯ ศูนย์กลางจ่ายแต่ละแห่งในกรุงเทพฯ รับผิดชอบในการนำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ โทรเลข ฯลฯ ให้แก่ประชาชน) แต่ละแขวงจะมีไปรษณีย์ฯ ศูนย์กลางที่เรียกว่าไปรษณีย์โทรเลขรับจ่าย (ปทล.) และไปรษณีย์ฯ รับฝาก ซึ่งทำหน้าที่รับฝากจดหมาย บางแขวงอาจมีไปรษณีย์ฯ ลำขาดด้วย ไปรษณีย์แขวงดังกล่าวได้แก่

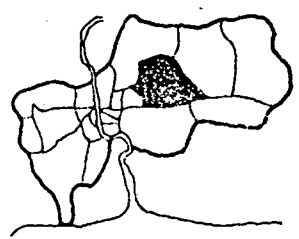
ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- เส้นแบ่งเขตอำเภอ (เขต)
- - - - - เส้นแบ่งเขตตำบล (แขวง)
- == ถนน

■ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข

การศึกษาที่วางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย		เขตบางกระบือ	
แสดง	ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข		
มาตราส่วน	1 : 100,000	0 1 2 3 กม.	แผ่นที่ 4.23

กรุงเทพฯ 10310 มีไปรษณีย์โทรเลขรับจ่ายคือ ปทล.ลาดพร้าว ตั้งอยู่ที่ถนนลาดพร้าว มี ปทผ. (ไปรษณีย์โทรเลขรับฝาก) 1 แห่ง คือ ปทผ. เพชรบุรีตัดใหม่ แต่ ปทผ. นี้ ตั้งอยู่นอกพื้นที่เขตบางกะปิ แขวงกรุงเทพฯ 10310 มีตู้ไปรษณีย์ตั้งอยู่ตามย่านชุมชนต่าง ๆ 29 ตู้

กรุงเทพฯ 10240 มีไปรษณีย์โทรเลขรับจ่ายคือ ปทล.คลองจั่น ตั้งอยู่ที่ถนนสุขาภิบาล 2 ก่อนถึงสถานีพัฒนาบริหารศาสตร์ ปทล.คลองจั่น มี ปทผ. 1 แห่ง คือ ปทผ. รามคำแหง ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง และกำลังจะเปิด ปทผ. อีก 2 แห่งคือ บริเวณปากซอย 101 ลาดพร้าว และบริเวณตลาดอินทรารักษ์ ถนนสุขาภิบาล 1 แขวงกรุงเทพฯ 10240 มีตู้ไปรษณีย์ 59 ตู้ กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่แขวง

กรุงเทพฯ 10230 มีไปรษณีย์โทรเลขรับจ่ายคือ ปทล. จรเข้บัว ตั้งอยู่ที่ถนนสุขาภิบาล 1 ก่อนถึงทางแยกตัดกับถนนรามอินทรา แขวงกรุงเทพฯ 10230 มีตู้ไปรษณีย์ 26 แห่ง ปัจจุบัน ปทล. ที่ปัญหาคือ ปทผ. รามคำแหงและ ปทล. คลองจั่น ซึ่งมีผู้ใช้บริการมากโดยเฉพาะช่วงต้นเดือนจะมีผู้ใช้บริการเฉลี่ยวันละประมาณ 1,200 คน ซึ่งเมื่อมีการเปิด ปทผ. บริเวณปากซอย 101 และบริเวณตลาดอินทรารักษ์ ก็จะช่วยผ่อนคลายปัญหานี้ได้

จ. สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

1. สวนสนุก -เขตบางกะปิมีสวนสนุก 1 แห่ง คือ สวนสยามเป็นสวนสนุกขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 300 ไร่ อยู่ถนนสุขาภิบาล แขวงคันนายาว
2. สวนหย่อมและสวนสาธารณะ สวนสาธารณะในเขตบางกะปิมีทั้งของราชการและของเอกชน ของราชการได้แก่ สวนพฤกษชาติ อยู่บริเวณที่ทำการการเคหะแห่งชาติ แขวงคลองจั่น มีเนื้อที่ประมาณ 71 ไร่ และสวนหย่อมหน้าที่ทำการเขตบางกะปิ เนื้อที่ประมาณ .2 ไร่ นอกนั้นเป็นสวนสาธารณะของหมู่บ้านจัดสรรต่าง ๆ ได้แก่ (อมรรัตน์ กฤตยานวิชัย , 2526 : 167)

สวนสาธารณะหมู่บ้านสัมมากร	เนื้อที่ประมาณ	30 ไร่
สวนเสนาถิเวศน์ 1	"	20 ไร่
สวนเสนาถิเวศน์ 2	"	15 ไร่
สวนหมู่บ้านสวนสน	"	4.5 ไร่
สวนในหมู่บ้านอมรพันธุ์เวศน์	"	1.9 ไร่
สวนหมู่บ้านรามอินทรา	"	10 ไร่

ส่วนหมู่บ้านสหกรณ์คลองกุ่ม เนื้อที่ประมาณ 15 ไร่

ส่วนหมู่บ้านพฤษภชาติ " 30 ไร่

ส่วนหมู่บ้านสวนสยาม " 5 ไร่

จากข้อมูลส่วนสาธารณะ รวมทั้งของภาคีรัฐบาลและเอกชน ในเขตบางกะปิ คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 202.6 ไร่ เฉลี่ยแล้ว 1 ไร่ ต่อประชากร 1,654 คน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของ กทม. และค่าเฉลี่ยของเขตชั้นกลาง และภายในปี 2530 เขตบางกะปิจะมีสวนสาธารณะเพิ่มอีก 1 แห่ง คือสวนสาธารณะปิงกุ่ม บริเวณถนนสุขุมวิท 2 ซึ่งเป็นสวนสาธารณะและปิงริมน้ำของเขตบางกะปิ

3. สนามกีฬา สนามกีฬาในเขตบางกะปิประกอบด้วยสนามกีฬานาฬิกาใหญ่ 3 แห่ง และสนามกีฬาเฉพาะประเภทอีกหลายแห่ง ดังนี้ (แผนที่ 4.24)

สนามกีฬาขององค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย ถนนรามคำแหง เป็นสนามกีฬาที่ประกอบด้วยสนามกีฬาหลายประเภท เช่น เทนนิส แบดมินตัน สนามฟุตบอล สนามยูโด ฯลฯ

สนามกีฬาน้ำที่ท่าอากาศยานเคหะแห่งชาติ ประกอบด้วย สนามฟุตบอล สนามบาสเกตบอล ฯลฯ

สนามกีฬาในดิงเกล เป็นสนามกีฬาเอกชนขนาดใหญ่ตั้งอยู่ถนนรามอินทรา แขวงคันนายาว

สนามกอล์ฟ เขตบางกะปิมีสนามกอล์ฟ 4 แห่ง คือ สนามกอล์ฟพันวราณี แขวงคันนายาว สนามกอล์ฟกรุงเทพกรีฑา และสนามกอล์ฟขนาดเล็กใกล้มหาวิทยาลัย รามคำแหง เป็นสนามซ้อมกอล์ฟ

สนามเทนนิส มีอยู่ทั่วไปในหมู่บ้านจัดสรรต่าง ๆ และสนามเอกชนประมาณ 9 แห่ง

สนามแบดมินตัน มี 4 แห่ง คือ ที่ซอย 101 ถนนลาดพร้าว ที่ซอยลาดพร้าว 87 ถนนลาดพร้าว, สนามซอยวัดลาดปลาเค้า แขวงจรเขี้ยว และสนามแบดฯ คลองจั่น ถนนสุขุมวิท 1

สระว่ายน้ำ ปัจจุบันมีประมาณ 10 แห่ง ทั้งในหมู่บ้านจัดสรรและที่เป็นของเอกชนที่เปิดบริการทั่ว ๆ ไป

จ. คำสนัสถาน

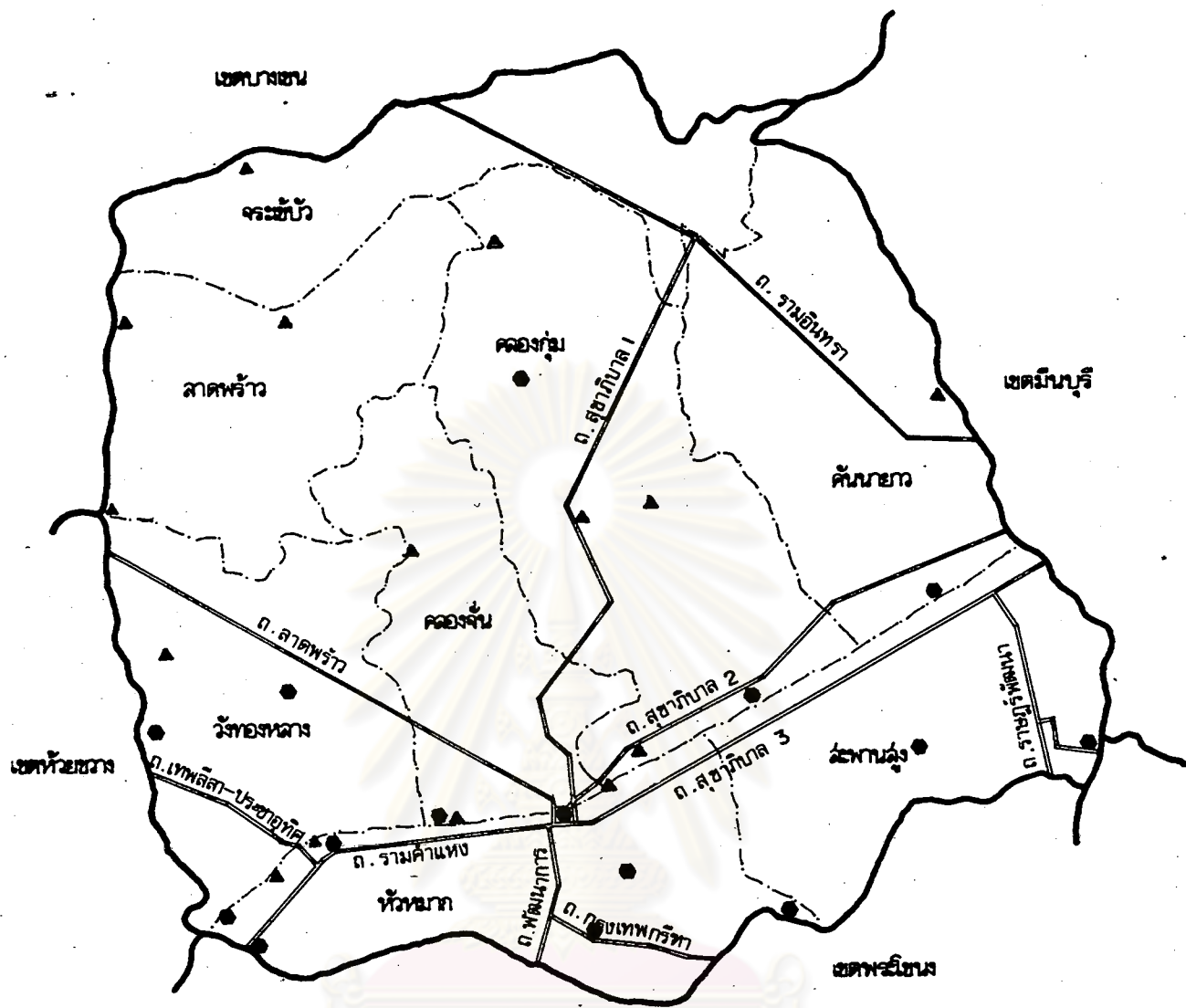
1. วัด เขตบางกะปิมีวัดทั้งหมด 15 วัด แขวงที่มีวัดมากที่สุดคือแขวงคลองกุ่ม รองลงมาคือแขวงหัวหมากและแขวงลาดพร้าว วัดต่าง ๆ ดังกล่าวอาจจำแนกเป็นรายแขวงได้ ดังนี้

แขวงคันนายาว	มี 1 วัด คือ วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม
แขวงจรเข้บัว	มีวัดเดียว คือ วัดลาดปลาเค้า
แขวงคลองกุ่ม	มี 4 วัด คือ วัดพิชัย วัดบางเตย วัดสุวรรณประสิทธิ์ และ วัดนวลจันทร์
แขวงหัวหมาก	มี 3 วัด คือ วัดศรีบุญเรือง วัดเทพศิลา และวัดพระไตรสิทธิ์ (น้อย)
แขวงลาดพร้าว	มี 3 วัด คือ วัดสิริกมลาวาส (วัดใหม่เล่านาถิม) วัดลาดพร้าว วัดลำครุ่่นประชาลัรค
แขวงวังทองหลาง	มี 2 วัด คือ วัดปิงทองหลางและวัดลำผักคิรธรรม
แขวงคลองจั่น	มีวัดคั่นทวงคำรามวัดเดียว

2. มัสยิด เขตบางกะปิมีมัสยิด 16 แห่ง มีมากที่สุดในแขวงหัวหมาก 7 แห่ง รองลงมาคือ แขวงคลองกุ่ม และแขวงวังทองหลาง มัสยิดจำแนกตามรายแขวง ดังนี้

แขวงคันนายาว	มีมัสยิด 1 แห่ง คือ มัสยิดยัมฮียะตุ้ญมุสลิมิน (ลู่เห่าคันนายาว)
แขวงสะพานสูง	มี 2 แห่ง คือ มัสยิดอัลยุซรอ และมัสยิดยามีฮัลฮิบาตะห์
แขวงคลองกุ่ม	มีมัสยิด 3 แห่ง คือ มัสยิดอิสลาม มัสยิดมิฟตาอูนันาม และมัสยิดยามีอุลมุมาตี
แขวงหัวหมาก	มี 7 แห่ง คือ มัสยิดริตวานันอิสลาม มัสยิดดารุนนิมาตะห์ มัสยิดอัลบัตอ์ลุมาริ มัสยิดบูรันอิสลาม มัสยิดยามีอุลมุตตาดิน มัสยิดฮิรออ์ฮัลฮิบาตะห์ และ มัสยิดนูอ์ลฮิบาตะห์
แขวงวังทองหลาง	มี 3 แห่ง คือ มัสยิดอิมารอตุตตาดิน มัสยิดหมีอุลอิสลาม และมัสยิดฮิดามาศูลอิสลาม

3. ศาลเจ้า เขตบางกะปิมีศาลเจ้า 5 แห่ง ศาลเจ้าแม่โกล่สพ แขวงคลองกุ่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ▲ วัด
- มัสยิด

- เส้นแบ่งเขตอำเภอ (เขต)
- เส้นแบ่งเขตตำบล (แขวง)
- ==== ถนน

<p>การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย เขตบางกอบี</p>		
<p>แสดง</p>	<p>ที่ตั้ง วัด มัสยิด</p>	
<p>มาตราส่วน 1 : 100,000</p>	<p>0 1 2 3 กม.</p>	

ศาลเจ้าบึงเท่างง แขวงคลองสั้น ศาลเจ้าเคียมเต่าไขที่รุกโจ้ว แขวงคลองกุ่ม ศาลเจ้าสามพี่น้อง
แขวงคลองตัน และศาลเจ้าสามพี่น้อง แขวงวังทองหลาง

4. สำนักสงฆ์ 3 แห่งคือ สำนักวิบูลย์นาบุญศรีมณีกร แขวงจรเข้บัว สำนักสงฆ์
ปัฐวิกรณ์ และสันตือโคก

จากข้อมูลคำสนัสนถานดังกล่าวจะเห็นว่าเขตบางกะปิมีมลิตของคำสนาอิสลามมาก
กว่าวัดในคำสนาพุทธ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นเขตที่มีประชาชนนับถือคำสนาอิสลามมากพอสมควร
ประชากร

ในปี พ.ศ. 2526 เขตบางกะปิมีประชากรประมาณ 335,171 คน กระจายอยู่ใน
แขวงต่าง ๆ โดยแขวงที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดคือ แขวงวังทองหลาง มีประชากรประมาณ
71,395 คน รองลงมาคือ แขวงคลองสั้น 59,680 คน แขวงคลองกุ่ม 53,053 คน แขวงลาด
พร้าว 51,691 คน ส่วนแขวงที่มีประชากรน้อยที่สุดคือแขวงคันนายาว ประมาณ 18,061 คน ซึ่ง
ใกล้เคียงกับแขวงสะพานสูงมีประชากรประมาณ 18,151 คน

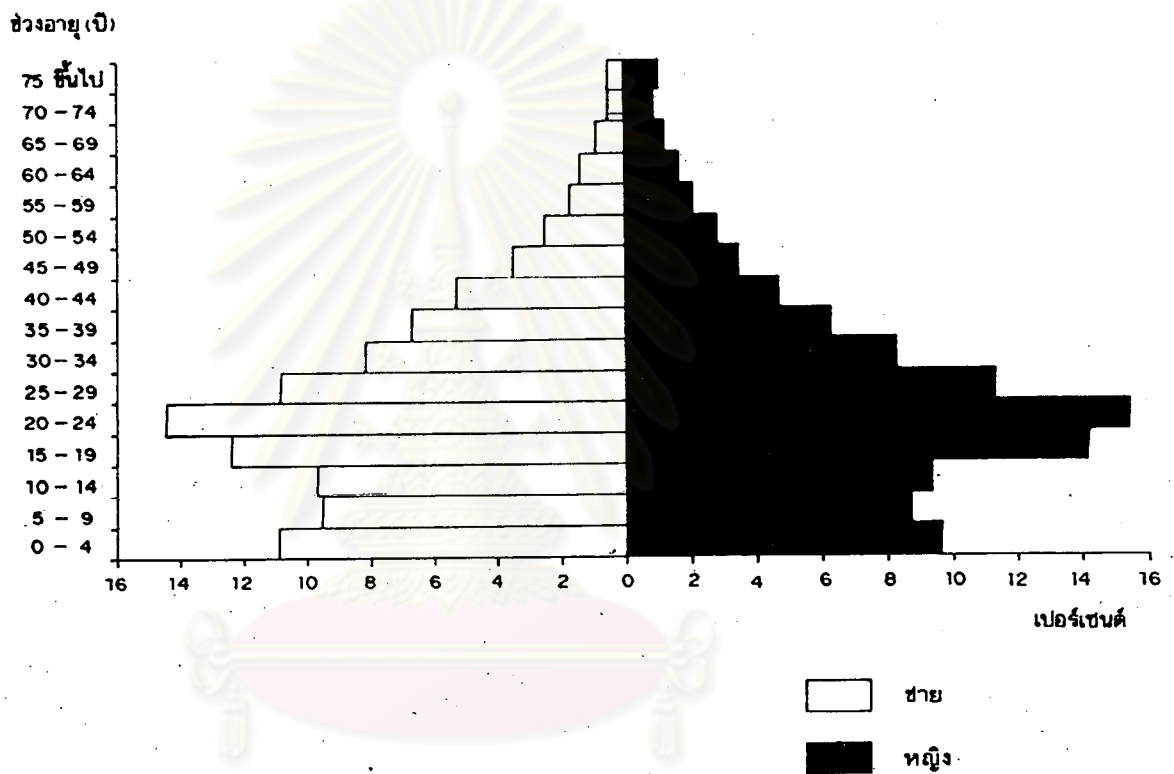
ก. ลักษณะทางประชากร

1. เพศ ประชากรในเขตบางกะปิมีเพศหญิงมากกว่าชาย คือในปี พ.ศ.2526
เขตบางกะปิมีประชากรชายประมาณ 166,655 คน และเป็นประชากรหญิงประมาณ 168,516 คน
เขตบางกะปิเริ่มมีประชากรเพศหญิงมากกว่าชายตั้งแต่ พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา เพราะก่อนนั้น
เขตบางกะปิมีประชากรเพศชายมากกว่าเพศหญิง

2. โครงสร้างอายุ ตามแผนภูมิที่ 4.1 และตารางที่ 4.23 แสดงโครงสร้างประชากร
ตามช่วงอายุ 5 ปี จะเห็นว่าประชากรส่วนใหญ่ในเขตบางกะปิทั้งเพศชายและหญิงจะอยู่ในช่วงอายุ
20-24 ปี รองลงมาคือช่วงอายุ 15-19 ปี และ 25-29 ปี ตามลำดับ หรืออาจกล่าวได้ว่า
ประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งอยู่ในช่วงอายุ 15-29 ปี ซึ่งเป็นวัยหนุ่มสาว ขณะที่ประชากรวัยเด็กมี
น้อยซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเพิ่มประชากรตามธรรมชาติคงไม่สูงนัก และการเพิ่มประชากรโดยการ
ย้ายถิ่นอาจมีสูง

3. สัญชาติ ประชากรในเขตบางกะปิประมาณร้อยละ 99.35 คือสัญชาติไทย ที่เหลือ
ส่วนใหญ่นับถือสัญชาติจีน

4. คำสนา ข้อมูลการนับถือคำสนาของประชากรในเขตบางกะปิไม่มี แต่ถ้าพิจารณา
จากจำนวนมลิตแล้วอาจกล่าวได้ว่า เขตบางกะปิมีประชาชนนับถือคำสนาอิสลามค่อนข้างมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงโครงสร้างอายุของประชากรในเขตบางกะปิ พ.ศ. ๒๕๒๓

โดยเฉพาะในแขวงหัวหมาก แขวงสะพานสูง แต่อย่างไรก็ตาม ประชากรส่วนใหญ่ก็ยังคงนับถือศาสนาพุทธ

ข. ความหนาแน่นของประชากร

จากตารางที่ 4.24 แสดงความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ พ.ศ. 2513-2526 จะเห็นว่าเขตบางกะปิมีความหนาแน่นของประชากรเพิ่มขึ้นทุกปี เช่น ปี พ.ศ. 2516 มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยประมาณ 688 คน/ตารางกิโลเมตร แต่ในปี พ.ศ. 2526 เพิ่มขึ้นเป็น 2,245 คน/ตารางกิโลเมตร แสดงให้เห็นว่า เขตบางกะปิมีประชากรเข้าอยู่อาศัยหนาแน่นในเวลารวดเร็วมาก สำหรับความหนาแน่นของประชากรสูงสุดรายแขวงก็เปลี่ยนไปเช่นกัน โดยในช่วง พ.ศ. 2516-2519 แขวงที่มีความหนาแน่นประชากรมากที่สุดคือแขวงวังทองหลาง รองลงมาคือแขวงคลองจั่น และแขวงหัวหมาก ช่วง พ.ศ. 2520-2521 แขวงที่มีความหนาแน่นประชากรมากที่สุดคือแขวงวังทองหลาง รองลงมาคือแขวงคลองจั่น แขวงหัวหมาก และแขวงลาดพร้าว แต่ตั้งแต่ พ.ศ. 2522 - ปัจจุบัน แขวงที่มีความหนาแน่นประชากรมากที่สุดคือแขวงคลองจั่น รองลงมาคือ แขวงวังทองหลาง และแขวงลาดพร้าวตามลำดับ ในช่วง พ.ศ. 2522 - ปัจจุบัน จะเห็นว่าแขวงคลองจั่นซึ่งเคยเป็นแขวงที่มีความหนาแน่นเป็นลำดับ 2 รองจากแขวงวังทองหลาง เปลี่ยนมาเป็นแขวงที่มีความหนาแน่นมากที่สุดในเขตบางกะปิ เนื่องจากผลการเคหะซึ่งมีถึง 6,438 หน่วย ให้ประชาชนเข้าอยู่อาศัยได้ตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2522

ในการศึกษาความหนาแน่นของประชากรในเขตบางกะปิ จะเห็นว่าแขวงที่มีความหนาแน่นประชากรมากที่สุดเปลี่ยนไปตลอด และปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความหนาแน่นของประชากรเปลี่ยนไปคือ การลงทุนเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยทั้งภาครัฐบาลและเอกชน อย่างไรก็ตาม ถ้าทบทวน ๆ แล้ว จะเห็นว่าแขวงที่มีประชากรหนาแน่นส่วนใหญ่จะอยู่ทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ ของเขตบางกะปิ ส่วนทางด้านเหนือและตะวันออกจะมีประชากรเบาบาง (แผนที่ 4.26 และ 4.27)

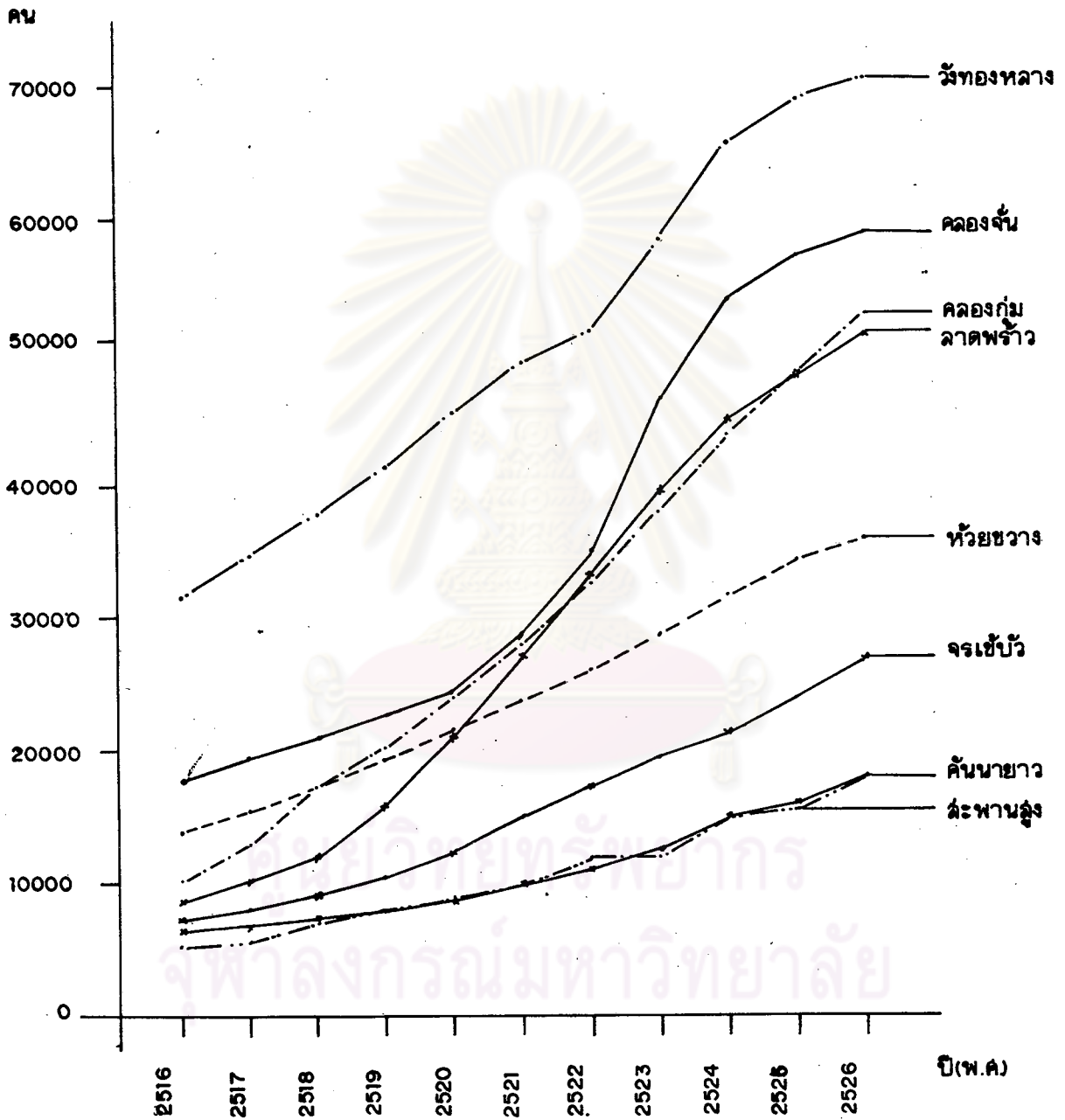
ค. การกระจายตัวของประชากร ในการศึกษาความหนาแน่นของประชากรในเขตบางกะปิ จะเห็นว่าส่วนใหญ่ประชากรจะอยู่หนาแน่นทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ และเบาบางลงทางด้านเหนือและตะวันออก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการกระจายตัวของประชากรไม่สม่ำเสมอ และเมื่อวัดดัชนีการกระจายตัวตามสูตร $CI = \frac{CP.พื้นที่ - CP.ประชากร}{CP.พื้นที่}$ จะเห็นว่าในปี พ.ศ. 2516 มีค่าดัชนีการกระจายตัวประมาณ .313 และในปี พ.ศ. 2525 มีค่า .258 แสดงว่าประชากรเริ่มมีการกระจายตัวในพื้นที่มากขึ้น เพราะถ้าค่าดัชนีการกระจายตัวเข้าใกล้ 0 เท่าใด แสดงว่ามี

การกระจายตัวลุ่มน้ำลุ่มน้ำในพื้นที่นั้น

ง. การเปลี่ยนแปลงประชากร จากตารางที่ 4.25 แสดงการเพิ่มประชากรในแต่ละช่วงปีของเขตบางกะปิตั้งแต่ พ.ศ. 2516-2526 จะเห็นว่าจำนวนประชากรในเขตบางกะปิเพิ่มขึ้นทุกปีในทุกแขวง โดยเฉพาะแขวงที่มีประชากรเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ แขวงลาดพร้าว แขวงคลองตัน แขวงวังทองหลางและแขวงคลองกุ่ม แต่ถ้าดูอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากร (แผนภูมิที่ 4.2) จะเห็นว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในแต่ละแขวงไม่แน่นอน สูง ๆ ต่ำ ๆ โดยเฉพาะแขวงที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรรวดเร็ว เช่น แขวงลาดพร้าว แขวงคลองตัน คลองกุ่ม ขณะที่แขวงวังทองหลาง แขวงห้วยหมากและแขวงอื่น ๆ จะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างลุ่มน้ำลุ่มน้ำ แต่อัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรเมื่อดูในแผนภูมิที่ 4.3 จะเห็นว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรเริ่มลดลงหลังจากปี 2523 ในแขวงคลองตันและแขวงลาดพร้าว ส่วนแขวงอื่น ๆ อีกหลายแขวงก็เริ่มลดลงหลังปี พ.ศ. 2524 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากปัญหาหนี้ท่วมในปี พ.ศ. 2523 และปัญหาการชะงักงันด้านการลงทุนเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เพราะในช่วง พ.ศ. 2524 เป็นต้นไป อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในเขตต่าง ๆ ของ กทม. ลดลงเกือบทุกเขต ยกเว้นเขตชั้นในบางเขตเท่านั้น

จ. การเกิด ตาย และการย้ายถิ่น เนื่องจากข้อมูลการเกิดตายและการย้ายถิ่นในระดับเขตไม่แน่นอนนักตามที่ได้กล่าวแล้วในบทก่อน ดังนั้น สำหรับเรื่องการเกิดและตายจึงใช้ค่าเฉลี่ยของกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจสรุปได้ว่ามีอัตราการเกิดลดลงทุกปี ขณะที่อัตราการตายก็มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน ส่วนเรื่องการย้ายถิ่นพบว่าเขตบางกะปิมีการย้ายถิ่นเข้ามากกว่าการย้ายถิ่นออกทุกแขวงและทุกปี โดยในช่วง พ.ศ. 2522-2523 เป็นช่วงที่มีประชากรย้ายถิ่นสุทธิมากที่สุด รองลงมาคือช่วง พ.ศ. 2523-2524 แต่หลังจากปี พ.ศ. 2524 เป็นต้นไป ประชากรย้ายถิ่นสุทธิลดลงเกือบทุกแขวง ยกเว้นแขวงจรเข้บัว สำหรับแขวงที่มีการย้ายถิ่นสุทธิรวมทั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518-2525 มากที่สุดคือ แขวงลาดพร้าว รองลงมาคือแขวงคลองตัน แขวงคลองกุ่มและแขวงวังทองหลางตามลำดับ

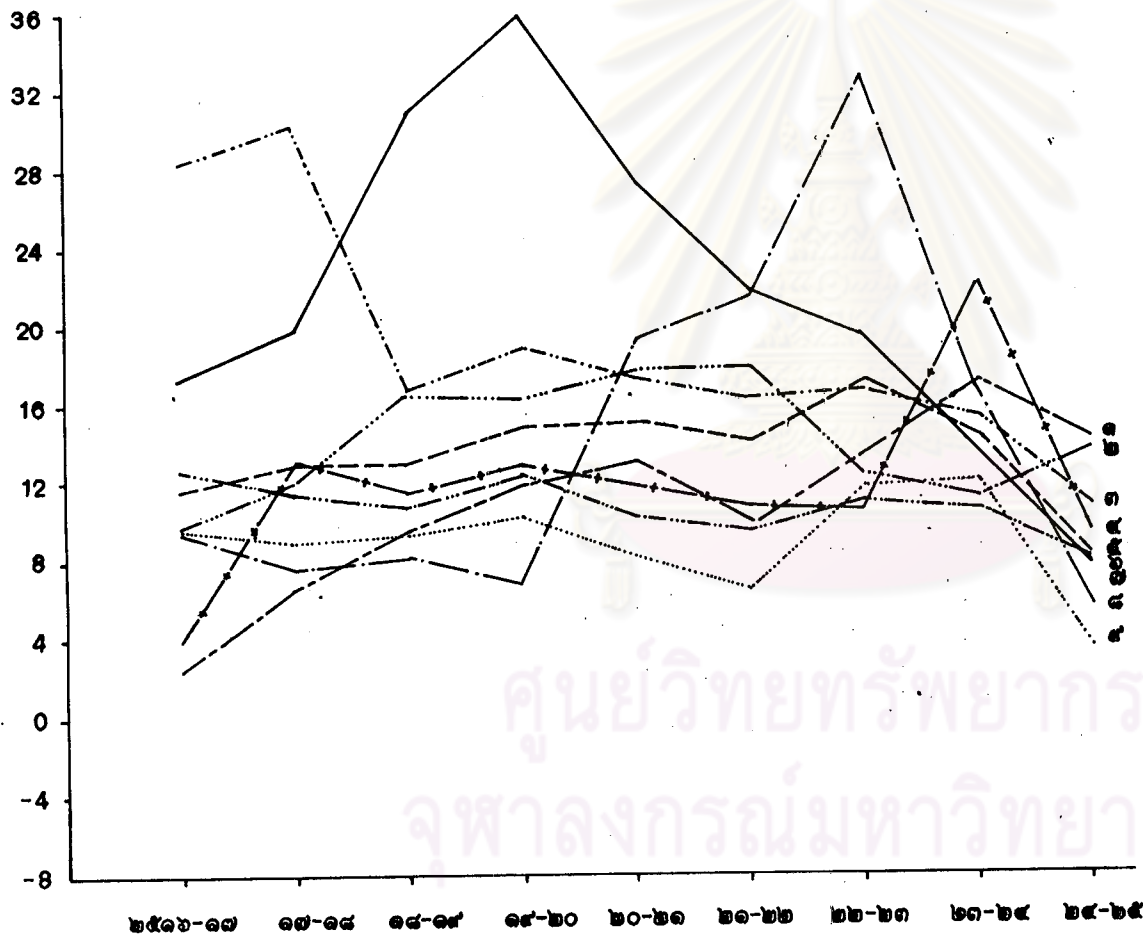
การย้ายถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญของการเพิ่มประชากรในเขตบางกะปิ จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีทั้งระดับแขวงและระดับเขตของเขตบางกะปิ จะมีจำนวนประชากรย้ายถิ่นสุทธิเพิ่มขึ้นมากกว่าการเพิ่มประชากรตามธรรมชาติ โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2522 ประชากรเพิ่มโดยการย้ายถิ่นมากกว่าการเพิ่มโดยธรรมชาติประมาณถึง 7.09 เท่า

แผนภูมิที่ 4.2 การเพิ่มขึ้นของประชากรรายแขวง พ.ศ. 2516-2526

แผนภูมิที่ 4.3 อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรรายแขวงในเขตบางกะปิ (% RELATIVE) พ.ศ. 2516-2525

ร้อยละ/ปี

- ๑. คันนายาว
- ๒. จตุจักร
- ๓. คลองจั่น
- ๔. สะพานสูง
- ๕. พื้นที่ของเขตบางกะปิ
- ๖. หัวหมาก
- ๗. จตุรพักตรพิมาน
- ๘. คลองจั่น
- ๙. วังทองหลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.

ข. การคาดประมาณจำนวนประชากร จำนวนประชากรในอนาคตของเขตบางกะปิใช้ ผลการศึกษาของ ดร.สรชัย พิศาลบุตร และคณะ เช่นเดียวกับการคาดประมาณจำนวนประชากร ของกรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่าในปี พ.ศ. 2544 เขตบางกะปิจะมีจำนวน ประชากรประมาณ 922,442 คน สำหรับจำนวนประชากรรายแขวงจะใช้สัดส่วนประชากรราย แขวงปี พ.ศ. 2526

ที่อยู่อาศัยในเขตบางกะปิ

ก. อาคารอยู่อาศัย อาคารอยู่อาศัยในที่นี้หมายถึงรวมถึงอาคารบ้านเดี่ยว บ้านแถว แฟลต รวมทั้งอาหารพาณิชย์-พักอาศัยด้วย

1. การกระจายตัวของอาคารอยู่อาศัย ในปี พ.ศ. 2526 เขตบางกะปิมีจำนวน อาคารอยู่อาศัยทั้งหมดประมาณ 80,868 หน่วย กระจายตัวอยู่ทั่ว ๆ ไป ตามประเภทของอาคาร อยู่อาศัย โดยอาคารประเภทบ้านเดี่ยวหรือบ้านจัดสรรจะกระจายตัวออกไปในบริเวณที่ลึกจากถนน ลายหลักเล็กน้อย เช่น ถนนลาดพร้าว ถนนรามคำแหง ถนนสุขุมวิท 1 และ 2 เป็นต้น โดยเฉพาะซอยโชคชัย 4 ถนนลาดพร้าวและถนนสุขุมวิท 1 เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านจัดสรรจำนวนมาก (แผนที่ 4.29) ส่วนที่อยู่อาศัยประเภทอาคารแถวพาณิชย์และอาคารแถวพักอาศัยจะอยู่บริเวณ ลอกถนน เช่น ถนนลาดพร้าว ถนนรามคำแหง เป็นต้น สำหรับอาคารแฟลตมีมากบริเวณหน้ามหา วิทยาลัยรามคำแหง และแฟลตของการเคหะแห่งชาติคลองจั่น แขวงที่มีจำนวนอาคารอยู่อาศัยมากที่สุดคือแขวงคลองจั่น มีประมาณ 16,180 หน่วย ซึ่งในจำนวนนี้เกือบครึ่งหนึ่งเป็นที่อยู่อาศัยที่จัด สร้างโดยการเคหะแห่งชาติ คือประมาณ 7,775 หน่วย รองลงมาคือ แขวงวังทองหลาง แขวง คลองกุ่ม และแขวงลาดพร้าว

2. ความหนาแน่นของอาคารอยู่อาศัย จากตารางที่ 4.29 แสดงความหนาแน่น ของอาคารอยู่อาศัยในเขตบางกะปิจะเห็นว่าในปี พ.ศ. 2516 เขตบางกะปิมีความหนาแน่นของ อาคารอยู่อาศัยเฉลี่ยประมาณ 123 หลัง/ตารางกิโลเมตร โดยหนาแน่นมากที่สุดเ็นแขวงคลองจั่น รองลงมาคือแขวงวังทองหลาง แขวงหัวหมาก ส่วนแขวงอื่น ๆ มีระดับความหนาแน่นต่ำกว่า 3 แขวงนี้มาก แต่พอถึงปี พ.ศ. 2520 แขวงลาดพร้าวกลับเป็นแขวงที่มีความหนาแน่นของอาคาร อยู่อาศัยเป็นลำดับที่ 3 จนถึงปัจจุบัน โดยมีแขวงสะพานสูงและแขวงคันนายาวมีความหนาแน่นใน ระดับต่ำ สำหรับความหนาแน่นเฉลี่ยของเขตบางกะปิในปี พ.ศ. 2526 เพิ่มขึ้นเป็น 542 หลังคาเรือน/ ตารางกิโลเมตร คือเพิ่มขึ้นประมาณ 4.4 เท่าของปี พ.ศ. 2516

3. การเปลี่ยนแปลงจำนวนอาคารอยู่อาศัย จากแผนภูมิที่ 4.4 แสดงจำนวนอาคารอยู่อาศัยของเขตบางกะปิตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ถึง 2526 จะเห็นว่าจำนวนอาคารอยู่อาศัยในเขตบางกะปิเพิ่มขึ้นทุกปีในทุกแขวง โดยเฉพาะแขวงคลองสั้น ลาดพร้าว วังทองหลาง คลองกุ่ม และห้วยหมากเพิ่มขึ้นในอัตราที่ค่อนข้างสูง และจากตารางที่ 4.30 แสดงอัตราการเพิ่มขึ้นของอาคารอยู่อาศัย พบว่า ในปี พ.ศ. 2519 อัตราการเพิ่มขึ้นของอาคารอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นในอัตราที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในแขวงคลองสั้นเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 139.1 ต่อปีในช่วง พ.ศ. 2519-20 แต่พอถึงปี พ.ศ. 2522 แขวงลาดพร้าวและแขวงห้วยหมากเริ่มมีอัตราการเพิ่มขึ้นลดลง และในปี พ.ศ. 2523 เริ่มมีอัตราเพิ่มลดลงในแขวงคลองสั้น แขวงวังทองหลาง

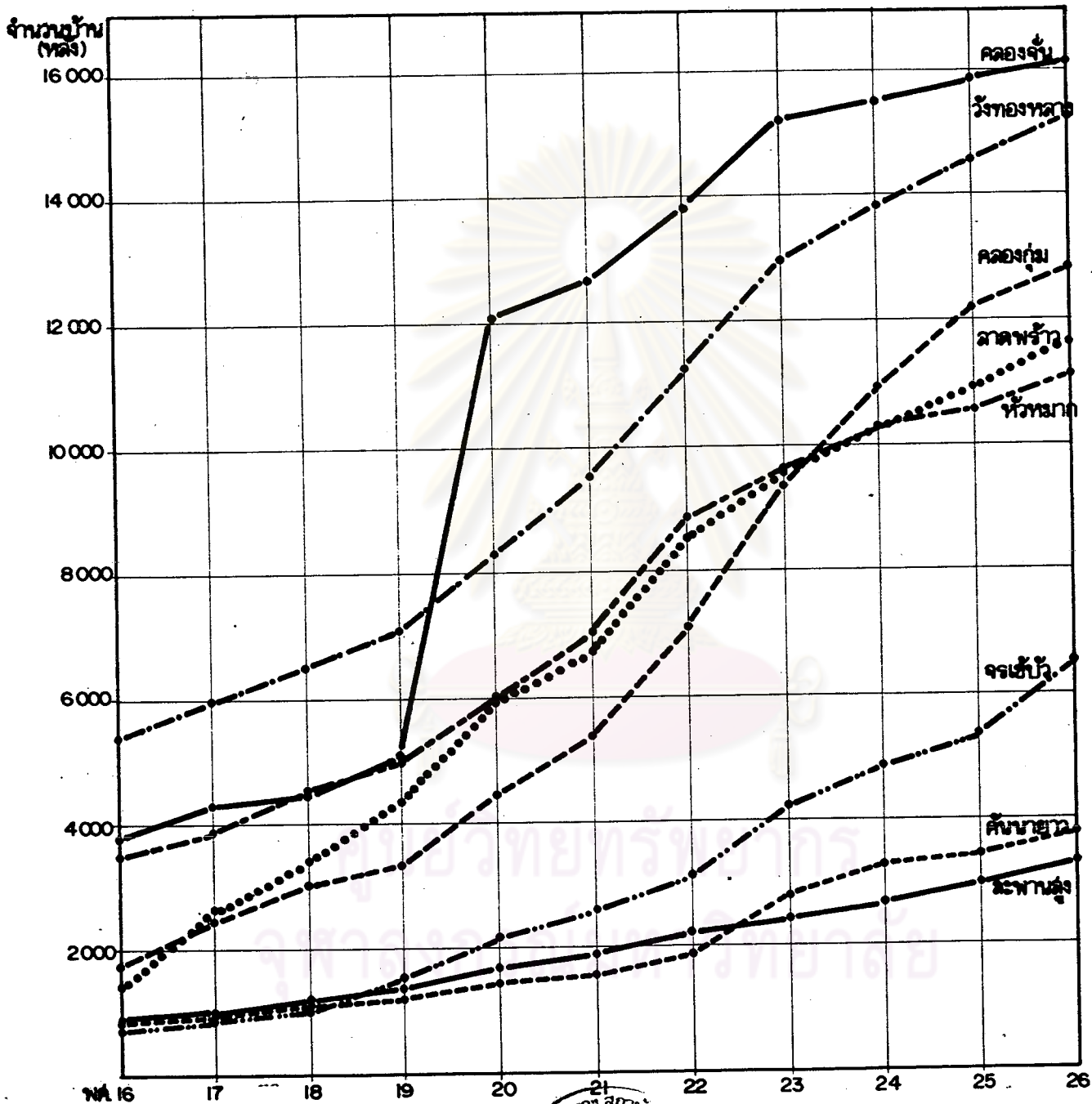
สำหรับจำนวนที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516/2526 แขวงที่มีอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงเวลา 10 ปีนี้คือแขวงคลองกุ่ม รองลงมาคือแขวงคลองสั้น แขวงลาดพร้าว โดยเพิ่มขึ้นประมาณ 12,681, 12,333 และ 10,292 หลังตามลำดับ แต่เมื่อดูโครงการบ้านจัดสรรของเอกชนที่ได้รับอนุญาตในปี พ.ศ. 2527 (ตารางที่ 4.31) จะเห็นว่าแขวงลาดพร้าวเป็นแขวงที่มีโครงการปลูกสร้างบ้านมากที่สุด รองลงมาคือแขวงคลองกุ่ม และแขวงห้วยหมาก ตามลำดับแสดงว่าแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของที่อยู่อาศัยคงจะอยู่ในบริเวณแขวงลาดพร้าว คลองกุ่ม และแขวงห้วยหมาก -

สำหรับทิศทาง การขยายตัวของที่อยู่อาศัยในเขตบางกะปิเมื่อดูแผนภูมิที่ 4.4 และตารางที่ 4.30 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยรายแขวง พบว่าแขวงที่มีแนวโน้มการขยายตัวของที่อยู่อาศัยสูงคือแขวงวังทองหลาง แขวงลาดพร้าว แขวงจรเข้บัว และแขวงสะพานสูง เนื่องจากเป็นแขวงที่มีอัตราการขยายตัวประชากรเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเกือบทุกช่วงปี ขณะที่แขวงอื่น ๆ มีอัตราการขยายตัวลดลง ประกอบกับแขวงวังทองหลาง แขวงลาดพร้าวและแขวงจรเข้บัว มีโครงการตัดถนนเอกมัย-รามอินทรา ผ่านในพื้นที่ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการขยายตัวการไปที่ดินด้วย

ลักษณะของอาคารอยู่อาศัย

การใช้ที่อยู่อาศัย จากตารางที่ 4.32 แสดงประเภทต่าง ๆ ของอาคารอยู่อาศัยในเขตบางกะปิ จะเห็นว่าการใช้ที่อยู่อาศัยสำหรับการอยู่อาศัยในเขตบางกะปิ ประมาณร้อยละ 92.08 เป็นอาคารอยู่อาศัยอย่างแท้จริง ส่วนที่เหลือเป็นอาคารอยู่อาศัย แต่ประกอบกิจกรรมอย่างอื่นด้วย เช่น ชั้นล่างค้าขาย ชั้นบนเป็นที่อยู่อาศัย แขวงสะพานสูง เป็นแขวงที่มีสัดส่วนอาคารอยู่

แผนภูมิที่ 4.4 แสดงการเพิ่มขึ้นของที่อยู่อาศัยในเขตบางกะปิ พ.ศ.2516-2526

อาศัยอย่างแท้จริงมากที่สุด และแขวงวังทองกลาง และแขวงหัวหมากเป็นแขวงที่มีอาคารพาณิชย์
อยู่อาศัยมากที่สุด คือประมาณร้อยละ 11.04 ของอาคารอยู่อาศัยทั้งหมด

ลักษณะของอาคารอยู่อาศัย ลักษณะของอาคารอยู่อาศัยในเขตบางกะปิส่วนใหญ่เป็นบ้าน
เดี่ยวและบ้านแฝด คือประมาณร้อยละ 79.11 และมีอาคารแถวอยู่อาศัยประมาณร้อยละ 12.97
ที่เหลือเป็นอาคารตึกแถวพาณิชย์ ในระดับแขวงพบว่าแขวงหัวหมากเป็นแขวงที่มีอาคารแถวอยู่อาศัย
มากที่สุด รองลงมาคือแขวงคลองสีน และแขวงวังทองกลาง แต่แขวงวังทองกลางเป็นแขวงที่มี
จำนวนอาคารพาณิชย์-อยู่อาศัยมากที่สุด รองลงมาคือแขวงหัวหมาก ซึ่งจากลักษณะของอาคารดังกล่าว
อาจจะกล่าวได้ว่า อาคารอยู่อาศัยในเขตบางกะปิส่วนใหญ่เป็นอาคารประเภทที่มีความหนาแน่นต่ำ

ลักษณะการปลูกสร้างอาคาร อาคารอยู่อาศัยในเขตบางกะปิประมาณร้อยละ 51.44
เป็นบ้านจัดสรรตามหมู่บ้านจัดสรรและบ้านจัดสรรของการเคหะแห่งชาติ อีกประมาณร้อยละ 48.56
เป็นบ้านที่เจ้าของสร้างเอง แขวงที่มีสัดส่วนของบ้านจัดสรรมากที่สุดคือแขวงสะพานสูงประมาณ
ร้อยละ 75.16 ของอาคารอยู่อาศัยทั้งหมดรองลงมาคือแขวงคันนายาวประมาณร้อยละ 74.9 ส่วน
แขวงที่มีบ้านสร้างเองในสัดส่วนสูงที่สุดคือ แขวงวังทองกลางซึ่งมีบ้านสร้างเองถึงร้อยละ 86.67
ขณะที่มีบ้านจัดสรรประมาณร้อยละ 13.33 เท่านั้น แต่ถ้าดูจำนวนบ้านแล้วจะเห็นว่าแขวงคลองสีน
เป็นแขวงที่มีจำนวนบ้านจัดสรรมากที่สุดประมาณ 10,778 หลัง โดยเป็นบ้านของการเคหะถึง
7,775 หน่วย แขวงที่มีบ้านจัดสรรในลำดับรองลงมาคือแขวงคลองกุ่ม และแขวงลาดพร้าว

ข. สภาพการอยู่อาศัย

1. ขนาดครัวเรือน จากตารางที่ 4.34 แสดงขนาดครัวเรือนในเขตบางกะปิ
จะเห็นว่าจำนวนประชากรต่อครัวเรือนในเขตบางกะปิ ช่วง พ.ศ. 2516-2523 มีขนาดลดลงทุกปี
คือลดลงจาก 5.6 คนต่อครัวเรือนในปี พ.ศ. 2516 เป็น 3.8 คนต่อครัวเรือนในปี พ.ศ. 2523
แต่พอปี พ.ศ. 2524 ก็เพิ่มเป็น 4.1 คนต่อครัวเรือนจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเมื่อดูในระดับแขวงจะ
เห็นว่าขนาดของประชากรต่อครัวเรือนจะอยู่ในลักษณะนี้เกือบทุกแขวง ยกเว้นแขวงจรเข้บัวและ
แขวงคลองกุ่ม ที่มีขนาดประชากรต่อครัวเรือนลดลงทุก ๆ ปี สาเหตุที่ขนาดประชากรต่อครัวเรือน
ลดลงและเพิ่มขึ้นอีกหลังปี พ.ศ. 2523 อาจเป็นเพราะในช่วงหลังปี พ.ศ. 2523 การเพิ่มขึ้น
ของอาคารอยู่อาศัยน้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร สำหรับในระดับแขวงเมื่อดูขนาดประ
ชากรต่อครัวเรือนจะเห็นว่าในอดีตแขวงที่มีขนาดประชากรต่อครัวเรือนมากที่สุดคือแขวงจรเข้บัว
แต่ในปี 2526 แขวงที่มีขนาดประชากรต่อครัวเรือนมากที่สุดคือแขวงสะพานสูง ส่วนแขวงที่มีขนาด

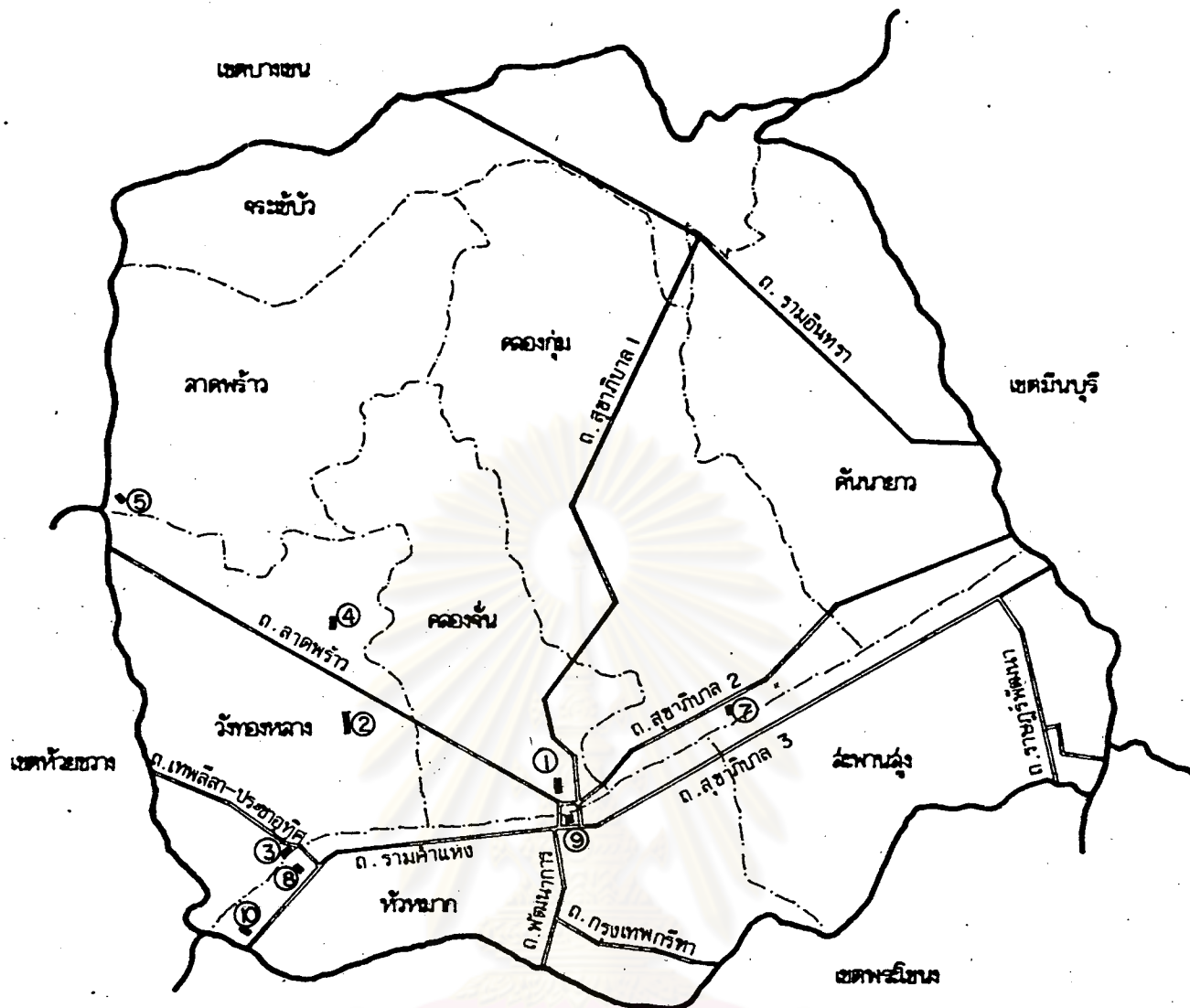
ประชากรต่อครัวเรือนเล็กที่สุดคือแขวงหัวหมาก โดยมีขนาดครัวเรือนเล็กที่สุดเกือบทุกปี ยกเว้นปี พ.ศ. 2520, 2521 และ 2522 ที่แขวงคลองสั้น มีขนาดครัวเรือนเล็กที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ลักษณะของอาคารพักอาศัย โดยแขวงหัวหมากและแขวงคลองสั้นเป็นอาคารพักอาศัยขนาดเล็ก เป็นแฟลต ตึกแถวพาณิชย์ และอาคารแถวพักอาศัย (ทาวน์เฮาส์)

2. ชุมชนแออัด เขตบางกะปิมีชุมชนแออัดอยู่ประมาณ 10 แห่ง (ตามตาราง ที่ 4.36 และแผนที่ 4.30 มีครัวเรือนประมาณ 1,781 ครัวเรือน ประชากรประมาณ 9,274 คน หรือประมาณร้อยละ 2.95 ของประชากรในเขตบางกะปิ ชุมชนแออัดที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุดคือชุมชนแออัดซอยสังขาราสีประมาณ 1,785 คน รองมาคือชุมชนโรงเรียนบางกอกศึกษา แขวงที่มีชุมชนแออัดมากที่สุดคือแขวงวังทองหลางมีอยู่ 4 แห่ง รองลงมาคือแขวงหัวหมาก 3 แห่ง จะเห็นว่าแขวงที่มีชุมชนแออัดมากที่สุดจะเป็นแขวงที่มีการพัฒนามาก่อน และจากการศึกษาบริเวณชุมชนแออัดในเขตบางกะปิ ของงานปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม กองผังเมือง กรุงเทพมหานคร ซึ่งศึกษาจากชุมชน 5 แห่ง ชุมชนบริเวณซอยทองประเสริฐ ชุมชนซอยโรงเรียนบางกอกศึกษา ชุมชนซอยสังขาราสี ชุมชนซอยมัสยิดอิสลาม และ ซอยโรงเรียนวัดพิชัย อาจสรุปลักษณะของชุมชนแออัดในเขตบางกะปิได้ดังนี้

สภาพแวดล้อม สภาพอาคารโดยทั่วไปของชุมชนแออัดในเขตบางกะปิเป็นบ้านไม้ชั้นเดียว สภาพอาคารไม่ทรุดโทรมมากนัก แต่ก็อยู่กันอย่างแออัดโดยปลูกสร้างในที่ดินไม่เกิน 30 ตารางวา ซึ่งส่วนใหญ่ประมาณ 10-20 ตารางวา สาธารณูปโภคและสาธารณูปการไม่ตึก เช่น การเก็บขยะและท่อระบายน้ำไม่มีส่วนใหญ่อิงขยะใต้ถุนบ้านหรือเผา สำหรับประปาต้องซื้อ น้ำบาดาลจากเอกชนและต่อน้ำประปาจากบางบ้าน แต่มีไฟฟ้าใช้และประมาณร้อยละ 87 มีหม้อ รมเตอร์ไฟฟ้าเอง

ลักษณะทางสังคม ประชากรที่อยู่ในชุมชนแออัดในเขตบางกะปิส่วนใหญ่อาศัย มาไม่เกิน 10 ปี โดยย้ายมาจากเขตชั้นกลางโดยเฉพาะในเขตบางกะปิเอง และมาเช่าที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของเอกชนแล้วปลูกบ้านอยู่อาศัยเองโดยจ่ายค่าเช่าเฉพาะค่าที่ ลักษณะโดยทั่วไปของประชากรที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่อยู่ในวัยเด็กจนถึงอายุ 29 ปี (ตารางที่ 4.35) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุมชนนี้ยังอยู่อาศัยมาไม่นานนักเพราะคนแก่มีน้อย สำหรับระดับการศึกษาของประชากรในชุมชนแออัดส่วนใหญ่ไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สภาพทางเศรษฐกิจ ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและประมาณร้อยละ 37.89 ที่มีรายได้ซึ่งโดยเฉลี่ยประมาณเดือนละ 1-2,000 บาท สถานที่ทำงานส่วนใหญ่ก็อยู่ในเขตบางกะปิและเขตใกล้เคียง เช่น เขตพญาไท และเขตพระโขนง

บริเวณที่ตั้งชุมชนแออัด

- ① ชอยสีระจา
- ② ชอยโรงเรียนบางกอกศึกษา
- ③ ชอยวัดเทพธิดา
- ④ ชอยจันทราดุษ
- ⑤ ชอยภาวนา
- ⑥ ชอยดูเห่าคลองกุ่ม
- ⑦ ชอยโรงเรียนวัดพิชัย
- ⑧ ชอยบุญมาเลิศ
- ⑨ ชอยเรือมดัมพันธ์
- ⑩ ชอยทองประเสริฐ

- (thick line) เส้นแบ่งเขตอำเภอ (เขต)
- (dashed line) เส้นแบ่งเขตตำบล (แขวง)
- (thin line) ถนน

<p>การศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ที่ดินที่อยู่อาศัย เขตบางกอบ</p>		
<p>แสดง ชุมชนแออัด</p>		
<p>มาตราส่วน 1 : 100,000</p>	<p>0 1 2 3 กม. แผนที่ 4.30</p>	

ปัญหาและนโยบายการพัฒนา

ก. ปัญหาต่าง ๆ ในเขตบางกะปิ

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของเขตบางกะปิทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเขตบางกะปิซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการขยายตัวของการใช้ที่ดินบุกรุกพื้นที่เกษตร และรุกล้ำคูคลองสาธารณะ

จากการศึกษาการใช้ที่ดินในเขตบางกะปิ ปี พ.ศ. 2517-2524 พบว่า พื้นที่เกษตรกรรมในเขตบางกะปิลดลงถึงร้อยละ 8.28 ของพื้นที่เดิม หรือประมาณ 12,940.14 ไร่ โดยเฉพาะแขวงหัวหมากลดลงมากที่สุดคือประมาณร้อยละ 23.35 ของพื้นที่เกษตรเดิม การลดลงของพื้นที่เกษตรดังกล่าวขัดกับนโยบายของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการกำหนดพื้นที่เกษตรชานเมืองเพื่ออนุรักษ์บริเวณที่มีคุณค่าสำหรับการเกษตร ถึงแม้ว่าการขยายตัวของพื้นที่อยู่อาศัยและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอยู่อาศัยจะเป็นต่อการรองรับประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในเขต กทม. แต่ควรจะต้องเลือกใช้ที่ดินที่มีสมรรถนะดินเหมาะสมสำหรับการเกษตรในระดับรอง ๆ ลงมาก่อน

2. ปัญหาการใช้ที่ดินไม่คุ้มค่า เนื่องจากการลงทุนของเอกชนเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน

ได้มีการซื้อที่ดินผืนใหญ่ไว้เพื่อรอเวลาจัดสรรที่ดินและปลูกบ้านจัดสรร ซึ่งเป็นการใช้ที่ดินที่ไม่ประหยัดอย่างยิ่ง เพราะที่ดินดังกล่าวถูกปล่อยให้เป็นที่ว่างโดยมิได้ใช้ประโยชน์เป็นเวลานานเพื่อรอให้ราคาสูงขึ้น ซึ่งจากการศึกษาการใช้ที่ดินในปี พ.ศ. 2517-2524 พบว่า พื้นที่ว่างในเขตบางกะปิเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในแขวงสะพานสูง และแขวงคันนายาว ซึ่งเมื่อรวมแล้วในปี พ.ศ. 2524 เขตบางกะปิมีพื้นที่ว่างถึง 63,789.24 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 68.37 ของพื้นที่เขตบางกะปิ ดังนั้น ปัญหาที่ควรจะได้รับการแก้ไขโดยการศึกษาพื้นที่ที่ยังมีสภาพเหมาะสมสำหรับการเกษตรเพื่อเก็บพื้นที่ไว้ให้มากที่สุดและบริเวณที่ยังไม่ได้ทำการจัดสรรที่ดินควรกำหนดให้มีการใช้ประโยชน์จากที่ดินจนกว่าจะมีการปลูกสร้างอาคาร

3. ปัญหาจราจรและการคมนาคม จากการศึกษาการใช้ที่ดินในเขตบางกะปิพบว่าเขต

บางกะปิมีพื้นที่ถนนถึง 3,555.01 ไร่ ซึ่งเมื่อเทียบพื้นที่ถนนกับบริเวณ built-up area แล้วถือว่าอยู่ในสัดส่วนที่สูงมาก แต่ถนนดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นถนนซอยปลายตันในบริเวณที่จัดสรร ขณะที่ดินหลายสายมีเพียง 6 สายเท่านั้น และมีถึง 3 สายที่เป็นเส้นทางเชื่อมกับจังหวัดใกล้เคียง เช่น ถนนรามอินทรา ถนนสุขุมวิท 1 เป็นเส้นทางไปสู่จังหวัดฉะเชิงเทรา ถนนพัฒนาการไปออกจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดภาคตะวันออก แต่ปริมาณจราจรในถนนสายเหล่านี้มีไม่มากนักเพราะคุณภาพของถนนไม่ดี และไม่ได้เป็นถนนที่เข้าใจกลางกรุงเทพฯ โดยตรง จากแผนที่แสดงเส้นทาง

คมนาคม จะเห็นว่าถนนต่าง ๆ เหล่านี้ไม่สามารถให้บริการทั่วถึงในพื้นที่เขต โดยจะเห็นว่าพื้นที่ภายในวงล้อมของถนนลาดพร้าว ถนนสุขุมวิท 3 และถนนรามอินทรา เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่มีหมู่บ้านจัดสรรนับร้อยแห่ง แต่ประชาชนเดินทางออกไปทำงานโดยใช้ถนนพหลโยธิน และถนนลาดพร้าว เท่านั้น ทำให้ถนนทั้ง 2 ลายมีปัญหาจราจรติดขัด โดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งด่วนและบริเวณที่ช่วยแยกที่ออกจากบริเวณนี้มาตัดกับถนนสายหลัก

4. ปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ ปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำเป็นปัญหาที่สคัญมาก เพราะในปีที่มีปัญหาน้ำท่วมรุนแรงเกือบจะไม่มีพื้นที่ใดในเขตบางกะปิที่ไม่โดนน้ำท่วม เนื่องจากเขตบางกะปิเป็นเขตที่มีพื้นที่ต่ำมาก และมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ ทำให้น้ำไหลเข้าได้ง่าย ขณะเดียวกันการระบายออกทำได้ยากและทำได้โดยการสูบออกเพียงอย่างเดียว เพราะน้ำไม่สามารถไหลไปตามธรรมชาติได้ อย่างไรก็ตาม โครงการป้องกันน้ำท่วมฝั่งตะวันออกอาจช่วยลดปัญหาน้ำท่วมในเขตบางกะปิได้บ้าง เพราะเขตบางกะปิอยู่ในวงล้อมของโครงการป้องกันน้ำเหนือหลากดังกล่าว แต่สำหรับปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ต้องมีโครงการย่อยในระดับพื้นที่เขตเพิ่มขึ้น

5. ปัญหาแผ่นดินทรุด เขตบางกะปิเป็นเขตที่มีการทรุดตัวของพื้นที่ทุกบริเวณของเขต และมีอัตราการทรุดตัวค่อนข้างสูง ซึ่งจากการศึกษาเรื่องแผ่นดินทรุดพบว่าสาเหตุสำคัญของการทรุดตัวของพื้นดินเกิดจากการลดลงของระดับน้ำใต้ดินเป็นสำคัญ ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาทางป้องกันการลดลงระดับน้ำใต้ดิน โดยการควบคุมการใช้น้ำบาดาล และการขยายย้ายการให้บริการน้ำประปา

6. ปัญหาการเก็บขยะมูลฝอย ปัจจุบันการเก็บขยะมูลฝอยของเขตบางกะปิยังทำไม่ได้ไม่ทั่วถึงทั้งพื้นที่เขต และบริเวณที่มีการเก็บขยะก็ไม่สามารถเก็บขนได้ทุกวัน คือในปัจจุบัน (พ.ศ. 2527) ความสามารถในการเก็บขยะไม่เกิน 25,000 ห่วงค่าเรือนต่อวัน แต่จำนวนบ้านที่จะต้องทำการเก็บขยะมีประมาณ 7 หมื่นกว่าห้วงค่าเรือน ดังนั้น ในแต่ละวันจึงมีขยะตกค้างเป็นจำนวนมาก

7. ขาดแคลนน้ำประปา ปัจจุบัน (พ.ศ. 2526) เขตบางกะปิมีบริการประปาเฉพาะ 2 ฟากถนนลาดพร้าว และถนนรามคำแหงเท่านั้น บริเวณลึกเข้าไปและในถนนสายอื่น ๆ ไม่มีน้ำประปาใช้ต้องใช้น้ำบาดาลแทน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาตามมาคือปัญหาแผ่นดินทรุด อย่างไรก็ตาม ตามนโยบายของการประปานครหลวงภายในปี พ.ศ. 2532 ก็จะมีการให้บริการประปาเกือบเต็มพื้นที่เขต

8. ขาดแคลนโทรศัพท์ ปัญหาความขาดแคลนโทรศัพท์มีเกือบทุกพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจาก การขยายงานขององค์การโทรศัพท์ค่อนข้างล่าช้า ในปัจจุบันขุมสายโทรศัพท์ในเขตบางกะปิและบริเวณต่อเนื่องมีจำนวนผู้ต้องการใช้โทรศัพท์มากถึง 48,419 ราย แต่ตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2520-2527 กำหนดให้มีการขยายเลขหมายโทรศัพท์ในบริเวณดังกล่าวเพียง 39,000 เลขหมายเท่านั้น ดังนั้น คงอีกนานกว่าองค์การโทรศัพท์จะขยายเลขหมายให้พอกับความต้องการของประชาชน

9. ขาดแคลนท่อระบายน้ำ จากแผนที่แสดงแนวท่อระบายน้ำ พบว่าเขตบางกะปิมีท่อระบายน้ำในถนน 4 สายเท่านั้น คือถนนรามคำแหง ถนนลาดพร้าว ถนนพัฒนาการ และถนนสุขาสิบาล 1 และตามซอยแยกต่าง ๆ ก็มีส่วนน้อยที่มีท่อระบายน้ำ การระบายน้ำส่วนใหญ่จึงระบายลงคลอง ซึ่งถ้าไม่มีการขยายแนวท่อระบายน้ำในอนาคตเมื่อประชากรหนาแน่นมากยิ่งขึ้นก็จะเป็นปัญหาหน้าน้ำเสียดตามมา

10. ปัญหาการใช้ที่ดินสลับส่น การใช้ที่ดินในเขตบางกะปิสลับส่นปะปนกันมากจากแผนที่แสดงการใช้ที่ดินในเขตบางกะปิ จะเห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรมกระจายอยู่ทั่วไป ไปปะปนกับที่อยู่อาศัย ทำให้สภาพแวดล้อมที่ดีของที่อยู่อาศัยหายไป ปัจจุบันเขตบางกะปิมีโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ 150 แห่ง มีบางส่วนเท่านั้นที่อยู่ในนิคมอุตสาหกรรมบางซ่งที่เหลือปะปนกับที่อยู่อาศัย โรงงานเหล่านี้ ได้แก่ โรงหล่อ - ไซไม โรงงานผลัมปุยเคมี โรงงานผลิตยา และโรงซ่อมเครื่องจักร เป็นต้น

11. ปัญหาการขาดแคลนห้องเรียนระดับประถมศึกษา เนื่องจากการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่ประชากรในเขตบางกะปิที่อยู่ในช่วงวัยศึกษาระดับประถมศึกษา มีมากกว่าที่ห้องเรียนที่มีอยู่จะรับได้ คือปัจจุบันโรงเรียนระดับประถมศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชนรับนักเรียนได้ประมาณ 29,299 คน หรือมากกว่าเล็กน้อย แต่ประชากรที่อยู่ในวัยนี้ มีประมาณถึง 35,220 คน ดังนั้น นักเรียนเป็นจำนวนมากต้องไปศึกษาในโรงเรียนนอกเขตบางกะปิ

12. ขาดแคลนการให้บริการด้านสาธารณสุข เขตบางกะปิมีศูนย์สาธารณสุข 3 แห่ง โรงพยาบาลรัฐบาล 1 แห่ง และโรงพยาบาลเอกชนอีก 3 แห่ง มีเตียงรับคนไข้ทั้งหมดประมาณ 210 เตียง เมื่อเทียบกับจำนวนประชาชนแล้วประมาณ 1,499 คนต่อเตียง ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานมาก

13. ขาดแคลนแหล่งงาน ในปี พ.ศ. 2525 เขตบางกะปิมีประชากรวัยแรงงาน (อายุ 15-64 ปี) ประมาณ 230,263 คน แต่แหล่งงานในเขตบางกะปิประมาณ 30,976 คน ซึ่งถึงแม้ประชากรในวัยแรงงานบางส่วนจะประกอบธุรกิจส่วนตัวแต่มีอีกเป็นจำนวนมากที่ต้องเดินทางออกไปทำงานนอกเขต

14. ขาดแคลนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ปัจจุบันเขตบางกะปิมีสวนสาธารณะ ทั้งของรัฐบาล คือการเคหะแห่งชาติ และเขตเอกชนตามหมู่บ้านจัดสรรต่าง ๆ ประมาณ 11 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 202.6 ไร่ เหลือแล้วประมาณ 1 ไร่ต่อประชากร 1,654 คน ขณะที่มาตรฐานที่เหมาะสมสมควรจะเป็น 5 ไร่ต่อ 1,000 คน

15. ปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาการขนส่งสาธารณะ ทั้งในซอยและในถนนใหญ่ เนื่องจากซอยในเขตบางกะปิเป็นซอยลึก การเดินทางเข้าออกซอยไม่สะดวกโดยเฉพาะซอยที่บ้านจัดสรรหรือที่อยู่อาศัยไม่มากนักก็จะมีรถบริการในซอย ส่วนในถนนใหญ่มักจะพบปัญหาการจราจรแน่นเสียด โดยเฉพาะในช่วงชั่วโมงเร่งด่วน เนื่องจากประชากรในเขตบางกะปิต้องเดินทางมาก ทั้งการเดินทางสำหรับการศึกษา แหล่งงานและสาธารณูปการต่าง ๆ ที่จำเป็นซึ่งในเขตบางกะปิไม่มีพอเพียง

ข. นโยบายและโครงการพัฒนา

นโยบายและโครงการพัฒนาจะมีผลโดยตรงต่อการเติบโตของพื้นที่ชุมชนโดยเฉพาะบทบาทในอนาคต ในพื้นที่บางกะปินี้จะพิจารณาถึงนโยบายต่าง ๆ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะเขตศึกษา โดยจะพิจารณาใน 2 ระดับ คือ ระดับชาติ-ภาค และระดับท้องถิ่น ดังนี้

ก. นโยบายและโครงการระดับชาติและภาค นโยบายและแผนงานระดับชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งปัจจุบันอยู่ในช่วงแผน 5 และแผนพัฒนากรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินงาน ดังนั้น ในเรื่องนโยบายจะกล่าวถึงแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ซึ่งมีนโยบายพอสรุปได้ดังนี้

ก) พัฒนาระบบเมืองขึ้นในภาคต่าง ๆ มิให้กระจุกตัวอยู่เฉพาะในกรุงเทพมหานคร โดยให้มีการกระจายประชากรและกิจกรรมไปสู่ภูมิภาคอื่น ๆ กำหนดเมืองหลัก เมืองรอง ชุมชนชนบท และแหล่งอุตสาหกรรมรองรับไว้ ชะลอการเติบโตของกรุงเทพมหานคร ให้

เป็นเพียงศูนย์กลางด้านวัฒนธรรม การบริหารประเทศ การบริการและแหล่งผลิตที่ต้องใช้แรงงานระดับฝีมือและเทคโนโลยีขั้นสูง

ข) กำหนดการประสานงานปรับปรุงกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามผังเค้าโครงกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยยึดหลักการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ชุมชนหลักของปริมณฑลทั้ง 5 จังหวัด ให้เป็นฐานจ้างงานและมิให้ประชาชนในปริมณฑลเข้ามาหางานทำในเขตกรุงเทพมหานคร การบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้หยุดแค่เขตสีเขียวรอบเมือง ตลอดจนปรับปรุงระบบการขนส่งทุกประเภท และระบบป้องกันน้ำท่วมให้สนับสนุนผังเค้าโครงฯ

ค) จัดบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการและบริการทางสังคมที่จำเป็น ให้แก่ประชาชนที่ยากจนให้พอเพียง โดยระยะแรกควรเน้นการจัดหาที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม

ง) กำหนดให้เมืองศักยภาพพิเศษและกฎหมายข้อบังคับ เพื่อดำเนินการพัฒนากรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลตามผังเค้าโครงฯ ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีอำนาจประสานระหว่างจังหวัดทั้ง 5 ในปริมณฑลกับกรุงเทพมหานคร สนับสนุนให้มีการจัดเก็บค่าตอบแทนที่คุ้มค่าลงทุนในการจัดบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนและจัดการด้านสาธารณูปการของเมืองส่วนใหญ่ด้วย โดยรัฐมุ่งแบ่งเบาภาระในลักษณะกึ่งอุดหนุน เฉพาะโครงการที่มีผลโดยตรงต่อคนจนในเมือง นโยบายของแผนพัฒนาดังกล่าวประกอบด้วยมาตรการในการพัฒนาเฉพาะส่วนกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. เร่งโยกย้ายและกระจายกิจการบางประเภทให้ออกไปสู่ส่วนภูมิภาค และจำกัดการขยายกิจกรรมการเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมหลัก ตลอดจนการลงทุนในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. จัดให้มีการวางผังเมืองรวมและผังเมือง เฉพาะให้แก่กรุงเทพมหานคร
3. จัดระบบขนส่งมวลชนในบริเวณศูนย์กลางชุมชนหนาแน่น เพื่อให้มีการจราจรคล่องตัวและประหยัดพลังงาน โดยพิจารณาถึงระบบขนส่งมวลชนระหว่างเมืองรอบนอกอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับกรุงเทพมหานครและปริมณฑลด้วย
4. ส่งเสริมการใช้ระบบการขนส่งทางรถไฟและทางน้ำให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
5. จัดตั้งสถานีขนส่งรถบรรทุกสินค้าและตลาดกลางในบริเวณย่านเมืองกรุงเทพมหานคร เพื่อมิให้รถบรรทุกสินค้าเข้าสู่เขตจราจรคับคั่งภายในบริเวณศูนย์กลางชุมชนกรุงเทพมหานคร

โดยส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการจัดสร้างสถานีขนส่งรถบรรทุกสินค้าดังกล่าวตามบริเวณ
ชานเมือง

6. เร่งรัดปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
การป้องกันอากาศเสียและเสียงรบกวน

7. เน้นการปรับปรุงกิจการสาธารณูปโภคในกรุงเทพมหานครให้สามารถเลี้ยงตนเอง
ได้ โดยกำหนดการคัดเลือกอัตราค่าบริการสาธารณะต่าง ๆ ตลอดจนมาตรการเก็บภาษีในบริเวณ
พื้นที่ควบคุมการขยายตัวของชุมชนให้เหมาะสม เพื่อยกนําให้การลงทุนก่อสร้างได้ออกไปนอก
บริเวณศูนย์กลางชุมชนกรุงเทพมหานคร

8. ปรับปรุงระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่ล้าหลังให้สามารถสนับสนุนการปรับปรุง
กรุงเทพมหานคร เช่น กฎหมายผังเมือง การควบคุมการก่อสร้างที่ดิน การควบคุมอาหาร กฎหมาย
ปรับปรุงบูรณะท้องถนน ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร รวมทั้งระเบียบข้อบังคับทางการเงิน
ด้วย

9. สดให้มีการรณรงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนร่วมมือกับทางราชการในการบำรุง
รักษาสารณูปโภค สาธารณูปการ สาธารณสมบัติ และสิ่งแวดล้อมที่ดีของกรุงเทพมหานคร ควบคุม
ไปกับการแก้ไขระเบียบข้อบังคับ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 นี้ ได้มีการจัดทำโครงการต่าง ๆ
เพื่อสนองนโยบายดังกล่าว โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. โครงการถนนวงแหวนรอบนอก ดำเนินการโดยกรมทางหลวง จึงมีการตัด
เชื่อมถนนวงแหวนรอบนอกผ่านพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลตามแผนที่

2. ระบบทางด่วน ดำเนินการโดยการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ปัจจุบันมี 3 สาย
คือ สายดินแดง-ท่าเรือ, สายบางนา-ท่าเรือ และสายดาวคะนอง-ท่าเรือ และยังมีโครงการต่อ
เนื่องอีก 2 สายคือ สายเหนือ+ใต้ ความยาวประมาณ 19.17 กิโลเมตร ผ่านเขตพญาไท
บางเขน ปทุมวัน บางรัก ยานนาวา มีจุดขึ้นลงทั้งหมด 26 แห่ง สายตะวันออก ความยาว
ประมาณ 8.72 กิโลเมตร ผ่านเขตพญาไท เขตห้วยขวาง เขตบางกะปิ มีจุดขึ้นลง 12 แห่ง
ตามแผนที่

3. ระบบขนส่งมวลชน ดำเนินการโดยการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ระบบขนส่ง
มวลชนพิเศษใช้รถไฟฟ้า ประกอบด้วยเส้นทาง 3 สายคือ

สายพระโขนง-หัวลำโพง-สามเสน-บางซื่อ ระยะทางประมาณ 23 กิโลเมตร
เริ่มต้นจากสถานีขนส่งสายเหนือในเขตบางเขน ผ่านเขตดุสิต เขตป้อมปราบ เขตปทุมวัน เขต
บางรักและสิ้นสุดสายที่เขตพระโขนง

สายวงเวียนใหญ่-สำราญ-ลาดพร้าว ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร เริ่ม
จากบริเวณวัดกันตะยาราม เขตธนบุรี ผ่านเขตคลองสาน ห้วยขวางเจ้าพระยาที่สะพานสำราญ ผ่าน
เขตบางรัก ย่านนาวา พระโขนง ปทุมวัน ห้วยขวาง สิ้นสุดที่เขตบางเขนตอนช่วงถนนรัชดาภิเษก
ตัดกับถนนลาดพร้าว

สายดาวคะนอง-สะพานพุทธ-มักกะสัน ระยะทางประมาณ 16 กิโลเมตร เริ่ม
จากดาวคะนอง เขตราชบุรีบูรณะบริเวณสะพานดาวคะนอง ผ่านเขตบางขุนเทียน เขตธนบุรี เขต
สัมพันธวงศ์ เขตป้อมปราบฯ เขตดุสิต เขตพญาไท และสิ้นสุดสายที่เขตห้วยขวางบริเวณอโศกดินแดง

4. โครงการขยายระบบการระบายน้ำของเมือง ดำเนินการโดยกรุงเทพมหานคร การ
รถไฟแห่งประเทศไทย กรมชลประทาน กรมทางหลวง กรมโยธาธิการ และจังหวัดสมุทรปราการ
ลักษณะของโครงการประกอบด้วยการลอกคูคลอง ยกคันกันน้ำ สร้างถนนระบายน้ำ สถานีสูบน้ำ
ปรับปรุง เขื่อน เป็นต้น ซึ่งแนวป้องกันน้ำและติดตั้งสถานีสูบน้ำตามแผนที่

5. ตั้งสถานีขนส่งสินค้าย่านเมือง ปัจจุบันยังไม่กำหนดบริเวณ

6. จัดตั้งสถานีขนส่งรถบรรทุกสินค้าและตลาดกลางในบริเวณย่านเมืองกรุงเทพมหานคร

7. นโยบายและโครงการระดับท้องถิ่น นโยบายและโครงการระดับท้องถิ่นประกอบด้วย
แผนพัฒนากรุงเทพมหานครซึ่งปัจจุบันอยู่ในระยะแผนฯ ที่ 2 รวมทั้งโครงการของหน่วย
งานด้านสาธารณูปโภคระดับท้องถิ่น เช่น การประปานครหลวง องค์การโทรศัพท์นครหลวงขนส่ง
มวลชนกรุงเทพฯ การไฟฟ้านครหลวง ฯลฯ ซึ่งแต่ละหน่วยงานนี้จะมีโครงการในการให้บริการแก่
ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เฉพาะของแต่ละหน่วยงานเอง ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 แผนพัฒนากรุงเทพมหานครได้จัดลำดับความ
สำคัญของแผนไว้ 3 ระดับ 11 สาขา ซึ่งแต่ละสาขามีเป้าหมายดังนี้คือ

แผนงาน

เป้าหมายและการดำเนินงาน

1. แผนพัฒนาการป้องกัน
น้ำท่วม การระบาย
น้ำ และกำจัดน้ำเสีย
- เพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและบรรเทาความเดือดร้อนของ
ประชาชนจากอุทกภัย ดังนี้
- พื้นที่ขึ้นในและขึ้นกลาง ลดปัญหาน้ำท่วมโดยจัดให้มีการก่อสร้าง
สิ่งอำนวยความสะดวกทางวิศวกรรมป้องกันน้ำในแม่น้ำเจ้า
พระยาเอื้องสูง ครอบคลุมพื้นที่ 1,300 ตร.กม. (ลุ่มน้ำ
10 ซี)
 - พื้นที่ฝั่งตะวันตก ขุดคลองหลักเชื่อม 2 คลองใหญ่ เพื่อให้น้ำ
ทะเลไหลลงสู่ทะเลตอนใต้สุดของเขตบางขุนเทียน
 - พื้นที่ฝั่งตะวันออก (ตามพระราชดำริ) จัดให้มีการเร่งระบาย
น้ำออกสู่แม่น้ำหรือทะเลโดยเร็ว โดยขุดลอกคลองและขุด
คลองระบายน้ำใหม่ ก่อสร้างประตูน้ำและที่เก็บน้ำ จัดให้มี
พื้นที่สีเขียวเพื่อกันการขยายตัวของเมืองและแปรสภาพเป็น
ทางระบายน้ำเมื่อมีน้ำหลาก
2. แผนพัฒนาการรักษา
ความสะอาด
- กำหนดเป้าหมายให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการรักษา
ความสะอาดแก่ประชาชนให้ทั่วถึง ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย กวาด
ล้างและทำความสะอาดถนน ตรอก ซอย กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่ง
ปฏิกูล โดยจัดให้มีการปรับปรุงระบบ วิธีการ อุปกรณ์ กฎหมาย
การบริหารบุคคลและดำเนินให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
งานเก็บขนขยะมูลฝอยในพื้นที่บางเขตของกรุงเทพมหานคร
3. แผนพัฒนารายได้
- กำหนดเป้าหมายการคลังของกรุงเทพมหานครให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
ร้อยละ 19.48 ต่อปี โดยวิธีการ ดังนี้
- พัฒนาการบริหารและวิธีการจัดเก็บภาษี โดยจัดเก็บภาษีโรง
เรือนและที่ดินเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.5 ภาษีบำรุงท้องที่ ร้อยละ
10.5 ภาษีป้าย ร้อยละ 7.5 ภาษีอากรฆ่าสัตว์ ร้อยละ 8
โดยใช้คอมพิวเตอร์และแผนที่ภาษีเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บ

แผนงาน

เป้าหมายและการดำเนินงาน

6. แผนพัฒนาสังคม

ประสานงานและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมและรู้จักช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุด โดยดำเนินการ

- พัฒนาเด็กและเยาวชนในและนอกโรงเรียน ปีละประมาณ 10,000 ราย
- ช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน และไม่สามารถช่วยตนเอง ได้ประมาณปีละ 500 ครอบครัว
- ช่วยเหลือประชาชนที่ประสบสาธารณภัย ประมาณปีละ 1,000 ครอบครัว
- พัฒนาชุมชนแออัดประมาณ 20 แห่ง หรือ 2,000 ครอบครัว ต่อปี

7. แผนพัฒนาการศึกษา

พัฒนาการศึกษาทั้งภาคบังคับและการศึกษานอกโรงเรียน โดยการลดอัตราการเข้าชั้นของนักเรียนทุกชั้น เรียนจาก ร้อยละ 11.87 ให้เหลือ ร้อยละ 5 โดยการลดอัตราและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและตลาดแรงงาน

8. แผนพัฒนาบูรณะและปรับปรุงเมือง

กำหนดเป้าหมายลดความแออัดและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยบูรณะปรับปรุงย่านการค้าและที่พักอาศัย อนุรักษ์บริเวณที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ กำหนดย่านอุตสาหกรรมขนาดเล็กและอุตสาหกรรมบริการ

9. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

เพื่อฟื้นฟูฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนี้

- ด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจ กระจายความแออัดด้านอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมไปสู่เขตอื่นนอก พร้อมทั้งเพิ่มการขยายตัวทางด้านเกษตรกรรมในกรุงเทพมหานคร พัฒนาการตลาดเพื่อให้ประชาชนได้ซื้อของราคาถูกเพื่อลดค่าครองชีพ

แผนงาน

เป้าหมายและการดำเนินงาน

- ด้านประชากรและแรงงาน ลดปัญหาการว่างงานและแรงงาน
ไร้ฝีมือด้วยการฝึกอบรมอาชีพแก่ประชาชนให้เหมาะสมกับ
ความต้องการของตลาดแรงงาน
10. แผนพัฒนาระบบการบริหารกรุงเทพมหานคร
- 10.1. แผนพัฒนาระบบการบริหารกรุงเทพมหานคร
- 10.1.1. ระบบ ตั้งแต่อัตราค่าจ้าง งบประมาณ วัสดุ และการจัดการให้
เกิดความสัมพันธ์สอดคล้องและสามารถบริการประชาชนอย่างมี
ประสิทธิภาพคือ
- ด้านพัฒนาบุคคล เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานโดยจัด
ให้มีเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน ปรับปรุงสวัสดิการข้าราชการ
และลูกจ้าง วางแผนกำลังคนและจัดตั้งโรงเรียนข้าราชการ
กรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาบุคคลและองค์การ
 - ด้านพัฒนาระบบบริหารงาน จัดให้ใหม่ขึ้นอีก 8
แห่ง และค่าเล่าเรียนกรุงเทพมหานคร 2 ที่ดินแดง จัดหน่วย
เคลื่อนที่บริการประชาชนและให้มีการตรวจสอบติดตามประเมิน
ผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร
 - ด้านพัฒนาระบบงบประมาณการคลังและทรัพย์สิน เปลี่ยนระบบ
ให้เป็นมาตรฐานและทันต่อเหตุการณ์
 - ด้านพัฒนากฎหมายระเบียบข้อบังคับและข้อบัญญัติ ประมวลและ
ปรับปรุงกฎหมายทุกฉบับที่เกี่ยวข้อง
 - ด้านพัฒนาความสัมพันธ์กับประชาชนใช้วิธีการประชาสัมพันธ์และ
ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากรุงเทพมหานคร
11. แผนพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม
- 11.1. กำหนดให้ประชากรในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการพัฒนาด้าน
สุขภาพอนามัยและความปลอดภัยจากสภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิเศษ
โดยลดอัตราการป่วยและตายร้อยละ 50 อันเนื่องมาจากโรคที่เกิด
จากอาชีพและอุบัติเหตุ ในการปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรม
และให้ประชากรในเขตชั้นนอก 6 เขต ได้มีน้ำสะอาดใช้บริโภค
ทั่วถึงและเพียงพอตลอดปี

แผนงาน

เป้าหมาย และการดำเนินงาน

- พัฒนาระบบภาชีอากรและค่าธรรมเนียม โดยการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม
 - สัตโหมีธนาคารเป็นของกรุงเทพมหานครและสัดหารายไต่
4. แผนพัฒนาการไยที่ดิน
และระบบจรรยาจร
- ไต่กำหนดเป้าหมายให้ลัดคล้องกับผังเมืองรวมและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) ดังนี้
- พัฒนาการไยที่ดิน โดยเน้นการควบคุมกิจกรรมและการไยประโยชน์ที่ดิน และศึกษาสำรวจทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม สถาปนราชการ ศูนย์กลางชุมชนใหม่ ที่ทำให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น
 - พัฒนาระบบจรรยาจร ลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจการไยพลังงานเชื้อเพลิงและลดความคับคั่งแออัดของการจรรยาจร ศึกษาและปรับปรุงการจรรยาจรสนับสนุนให้มีการก่อสร้างถนนและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนสามารถเดินทางคล่องตัวยิ่งขึ้น
5. แผนพัฒนาการสาธารณสุข
- กำหนดเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยดีคือ
- ลดอัตราการป่วยตายด้วยโรคและอุบัติเหตุ
 - ขยายการบริการของโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 50 ภายในปี 2529
 - ขยายบริการป้องกันโรคการสาธารณสุขมูลฐานของศูนย์บริการสาธารณสุข และสาธารณสุขเคลื่อนที่ ให้ครอบคลุมประชากรทุกเขตและชุมชนแออัด
 - อัตราการเกิดของประชากร
 - ลดข้อบกพร่องด้านโภชนาการของเด็กและหญิงมีครรภ์
 - พัฒนาบุคคลและให้มีกลไกในการประสานงานให้มีประสิทธิภาพทั้งหน่วยราชการและเอกชน